EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı:27 Aralık 1989

Modern revizyonizmin çöküşü

30 yılı aşkın evrimi içinde bir çok kez ciddi ve sarsıcı bunalımlarla yüzyüze gelen revizyonist kampın çeşitli iktidarları, her seferinde bir yolunu bulup bu bunalımları atlatmayı başarabilmişlerdi. Bu başarı bürokratik yozlaşmanın ve kapitalist restorasyonun ortaya çıkardığı sorunların çözümüyle değil, fakat yalnızca yeniden yeniden ortaya çıkmak üzere ertelenmesiyle elde edilebilmişti. Ama uzun yılların biriktirdiği iktisadi ve siyasal sorunlar, '80'li yıllarda, her alanda ve en açık biçimde yaşanan ağır bir bunalım olarak kampın merkezi ve yöneticisi durumundaki Sovyetler Birliği'nde gündeme gelince, "sosyalizmin yenilenmesi" olarak sunulan tüm burjuva iktisadi ve siyasal tedbirlere rağmen, badire bu kez atlatılamadı. Çözülüşe ve giderek '80'li yıllar henüz bitmeden utanç verici bir çöküşe yolaçtı. Siyasal ve iktisadi ayrıcalıklarla donanmış bir yeni asalak zümre olan parti ve devlet aristokrasileri son bir yılda, özellikle de son bir kaç ayda, siyasal iktidar tekellerini peşpeşe kaybettiler. Hayli gevşetilmiş olmakla birlikte Sovyet revizyonistleri bu tekeli hala koruyabiliyorlarsa, bunda dünya burjuvazisinin, Vatikan da dahil tüm emperyalist ve gerici merkezlerin Gorbaçov'a ve Perestroyka'sına verdiği tam desteğin önemli bir payı var. Sovyetler Birliği gibi çok uluslu dev bir ülkede, ağır ve çok yönlü bir bunalım ortamında, zamansız adımlarla işlerin kontrolden çıkması Batı burjuvazisinin işine gelmiyor. Zira bunun yaratacağı sarsıntı dünya çapında bir bunalım demektir. Nasılsa olaylar onların istediği yönde ve çıkarlarına uygun gelişiyor...

Revizyonistlerin iktidara egemen olmasıyla birlikte eski sosyalist ülkelerde yaşanan tarihsel olayları, marksist geçinen çoğu kimsenin tersine, temelde doğru olarak teşhis eden emperyalist burjuvazi, bu ülkelerin yaşadığı evrimin onları kaçınılmaz olarak Batı kapitalizmiyle bütünleştireceğinin bilincindeydi. İdelolojik, kültürel, siyasal ve iktisadi araçlarla bu süreci mümkün olduğunca hızlandırmaya çalışırken, duyduğu esas kaygı, kastlaşmış ve topluma yabancılaşmış bürokratik yönetimlere karşı devrimci toplumsal patlamaların yaşanması, böylece işlerin kontrolden çıkarak farklı bir mecraya girmesiydi. Başta Zbigniew Brzezinski, tüm emperyalist akıl hocaları bu kaygıdan hareketle, yıllarca ve ısrarlıca, "devrim değil, evrim" fikrini ve formülünü işlediler.

Macaristan ve Polonya'da işler tam da emperyalist burjuvazinin istediği gibi, yumuşak ve sarsıntısız bir biçimde, bir "evrim" olarak gelişti. Özellikle Macaristan tercih edilen modeldi. Macar revizyonistleri işleri yıllarca beklenilen doğrultuda götürdüler. Sonra, koşullar olgunlaşınca, aynı yıllar boyunca büyük bir ikiyüzlülükle büründükleri sosyalizm peçesini en aşağılık bir tarzda bir anda söküp attılar, gerçek burjuva kimliklerini ortaya koydular. Macaristan'ın sosyalist bir halk cumhuriyeti olduğu şeklindeki büyük tarihsel yalana da artık ihtiyaçları kalmamıştı; bir burjuva cumhuriyet olduğunu açıkça ilan ettiler. Karşılığında şimdilik ayrıcalıklarını ve yönetimdeki yerlerini koruyorlar. Ama, şimdilik!

Güçlü işçi hareketi Dayanışma ve kilise sayesinde ideolojik ve politik denetim altına alınınca, Macaristan'a benzer bir biçimde, Polonya'da da geçiş nispeten yumuşak ve sarsıntısız oldu. "Devrim değil, evrim" formülü gerçekleşti. Batılı emperyalistler, Vatikan ve Sovyet revizyonistleri, bu sürecin sarsıntısız yaşanmasında hemfikirdiler ve bunu sağlayacak her türlü çabayı ortaklaşa gösterdiler. Ama kapitalist ilişkilerin egemen olduğu bu toplumda öyle derin bir iktisadi bunalım yaşanmaktadır ki, bu bunalımın kısa sürede hafifletilememesi durumunda, bu kez Dayanışma bürokratlarını da hedefleyecek yeni bir işçi hareketi dalgası kuvvetle muhtemeldir. Yeni hükümete yardım için tüm emperyalist merkezleri kapı

kapı dolaşan Walesa, emperyalist burjuvazinin bu işçi kahyası, yardım dilenirken, "eğer evrimde başarılı olamazsak, bir devrim olur" diyerek kaygılarını dile getirmektedir. Mücadeleci geleneğine ve deneyimine rağmen Polonya işçi sınıfı için de burjuva ve gerici bilincin hayli kuvvetli olduğu bir gerçektir. Ama iktisadi ve toplumsal olayların kendini kaçınılmaz olarak dayatan ve yığınların belli bir andaki mevcut bilincini aşarak, onu altüst ederek gerçekleşen mantığı da bir başka gerçektir. Olayların seyri, "devrim değil, evrim" formülünün Polonya'da henüz şimdilik kaydıyla başarı sağladığını, altüst oluş tehlikesinin henüz atlatılamadığını gösteriyor.

Demokratik Almanya ve Çekoslovakya'ya gelince, bu ülkelerde olayların akışı daha şimdiden ünlü emperyalist formülün sınırlarını aşmış, hiç değilse zorlamış bulunuyor. Bu ülkelerin yönetimleri, kendi iktidarlarının da sonu olur haklı kaygısıyla ve "sosyalizmi savunma" çirkin yalanıyla uzun bir dönem Batıdan ve Kremlin'den gelen "reform" istemlerine direndiler. Ama taban-dan gelen kitlesel dalgaların sarsıntısına bir kaç hafta bile dayanamadılar. En utanç verici yıkılışı bu ülkelerin revizyonist klikleri yaşadılar. Uzun yıllardır bu ülke partilerinin ve devletlerinin simgesi haline gelmiş yöneticiler, bir anda tüm güç ve otoritelerini kaybettiler. Kudretli yöneticilerken yalnızca bir kaç gün, hatta bir kaç saat içinde sıradan vatandaşlara dönüştüler. Kitlelerin dinmeyen öfkesi karşısında, koltuklarını korumak kaygısındaki dünkü "yoldaşlar" tarafından uzun yıllar sekreterleri oldukları partilerden bile ihraç edildiler. Yönetimleri dönemindeki tüm kirli işler, rüşvet, yolsuzluk ve hırsızlıkla elde ettikleri lüks yaşam, bütün çirkinliği ile açığa çıktığı için cezai soruşturmalara konu oldular. Bir kısmı tutuklanmak zorunda bırakıldı. Dünün mutlak iktidar sahibi partiler ağır bir bunalımın içine düştüler, kitlesel istifalarla yüzyüze kaldılar, bölünmenin eşiğine geldiler.

Kısaca, D.Almanya ve Çekoslovakya'da, ama özellikle D.Almanya'da, tepeden reformlarla yumuşak geçiş planları, dizginlerinden boşalan kitle hareketinin güçlü sarsıntılarıyla zaafa uğradı. Kontrol olanakları henüz kaybedilmemiş olmakla birlikte, aradan haftalar geçtiği halde bu kontrol henüz kurulabilmiş de değil. Emperyalist çevreler ve sovyet revizyonistleri gelişmenin böyle bir seyir almasından son derece tedirginler. Malta'da, Brüksel'de, Moskova'da olayların yeniden kontrol altına alınabilmesi için ortak çareler aranıyor, ortak girişimler planlanıyor. Kitle eylemini dizginlemek, yeni boyutlar kazanmasını engelleyebilmek için yıpranmış yönetimler geri plana çekilerek, reformist muhalefet öne çıkarılıyor.

Kastlaşmış bürokratik yönetimlerin kitle hareketinin öfkeli dalgasıyla çöküşü karşısında tüm gericilerin duyduğu bu ortak korku tipiktir. Oysa ayrıcalıklara son verilmesi, hırsızlık ve yolsuzlukların soruşturulması, suçluların yargılanması, gizli polisin dağıtılması, küçük bir burjuva bürokratik kastın "partinin öncü rolü" adı altında kurduğu siyasal iktidar tekelinin kırılması vb. sınırlı istemlerin dışına taşabilmiş değil bu kitlesel hareketler. Bu ülkelerdeki siyasal ve iktisadi değişimler, olayların akış yönü de Batı emperyalizminin arzuladığı sınırları aşmış değil. Üstelik, burjuva bürokratik kast kendini yıllarca "komünist", düzenini ise "sosyalist" olarak sunduğu için, kitlesel eylemler içinde önemli gerici ya da burjuva istemler de olabiliyor. Tüm bunlara rağmen Batı burjuvazisi tedirgin. Zira temelde haklı nedenlerle baş göstermiş yığın hareketinin mantığını, devrimci dinamizmini ve sonuçlarını tarihsel deneyimlerden biliyor. Baskıcı ve sömürücü azınlık iktidarlarına karşı bu tür kaynaşmaların devrimci fikirlerin, akımların, partilerin toprağı, döl yatağı olduğunu biliyor. Olaylar kendi istediği yönün dışına çıkması bile, bu gelişmenin kitleler eliyle başarılmış olmasının onların politik eğitimine katkısını; siyasal genel grevlerin, siyasal gösterilerin, siyasal protestoların nasıl bir politik eğitim ortamı olduğunu; bu yolla kazanılmış deneyim, eğitim ve olgunluğun, gidenlerin yerini alacak olanlara yarın nasıl yönelebileceğini vb. biliyor. Dahası ve belki de en önemlisi, kurulu politik ve hukuksal sisteme baş kaldıran, mevcut anayasal ve yasal düzeni bir anda geçersiz kılan yığın insiyatifinin, kendi ülkelerinin işçi ve emekçilerine kötü örnek olmasından korkuyor. Avrupa'nın doğusundaki bugünkü sarsıntının batısındaki yarınki sarsıntıya şimdiden kötü örnek olmasından korkuyor. Ve doğrusu hiç de haksız değil. Tüm bu ve benzeri nedenlerden dolayı, tepeden yöntemlerle, rejimin simgesi haline gelmiş ve en yıpranmış olanları harcamak kaydıyla, bizzat mevcut iktidar kadrolarının geri kalanıyla "reform sürecini" ilerletmek istiyor. En büyük kaynaşmalara sahne olan D.Almanya'ya "sürpriz"

bir ziyaret yaparak şimdiki Başbakan Hans Modrow'la görüşen ABD Dışişleri Bakanı Baker, görüşmeden sonra yaptığı açıklamada, "Demokratik Almanya'da barışçı ve istikrarlı bir reform sürecinin devamının ABD için ne kadar önemli olduğunu göstermek amacıyla bu ülkeyi ziyaret ettiğini" belirtiyor. "Barışçı ve istikrarlı bir reform sürecini" kimlerin bozduğu açık olmalı.

Rejimin 40 yıllık lideri ve simgesi olduğu halde, koltuklarını korumak kaygısındaki 40 yıllık yardakçıları tarafından bir anda harcanan, tüm aile efradıyla birlikte partiden ihraç edilen ve hakkında cezai soruşturma açılan Todor Jivkov'un ülkesinde, Bulgaristan'da olanları geçiyoruz. Uzun bir zamandır çalkantılar içinde bulunan ve derin bir bunalım yaşayan Yugoslavya'yı, kemikleşmiş bir kastın şimdilik iktidarını koruduğu Romanya'yı ve kitlesel başkaldırıyı ancak kanlı bir operasyonla ezmiş Çin'i de bir yana bırakıyoruz.

Asıl önemli olan, ve sonuçları dünya çapında önem taşıyan, Sovyetler Birliği'nde olacak olanlardır. Sosyalizmin bu eski şanlı ülkesi bugün büyük bir iktisadi buhran ve siyasal sarsıntı içinde kıvranmaktadır. Başta Dışişleri Bakanı, bir çok rejim sözcüsü, ülkenin yaşadığı iktisadi çöküntüyü ABD kapitalizminin 1929 bunalımına benzetmektedir. Emperyalist Batı dünyasının iktisadi, siyasi ve manevi desteğine rağmen Perestroyka iflas etmiştir. İşçi sınıfı ve milliyetler kaynaşmaktadır. Bu, revizyonist partinin ve devletin bünyesine de ağır bir bunalım olarak yansımaktadır. Batı burjuvazisinin gözdesi, Gorbaçov, "Reformları hızlandırmazsak Doğu Avrupa liderlerinin başına gelen bizim de başımıza gelebilir" demektedir. Bu ciddi bir ihtimaldir ve tersine reformlar hızlandırıldığı ölçüde gerçekleşmesi daha bir muhtemeldir. Zira reformların faturası işçi sınıfına çıkarılmaktadır ve işçi sınıfının dipten gelecek devrimci dalgasının dorukları sarsması kaçınılmazdır.

Bu dev ülkedeki olayların seyri, ulusal ve uluslararası bir dizi karmaşık etkene bağlıdır ve bu seyrin ne yönde olacağını kestirmek şimdilik zordur. Gerçek olan, iç çelişkilerin ve sorunların büyük gerilimlere ve patlamalara gebe oluşudur. Doğu Avrupa'daki son gelişme ve kaynaşmaların sorunları ağırlaştıracağı ve gelişmeleri hızlandıracağı kesindir.

*

Burjuva basını Malta Zirvesi'nin düzenleniş biçimini süperlerin yeni bir siyasal şovu olarak sundu. Gerçekte ise bu şovun gerisinde, kendini yüzyılımızın ikinci yarısında Marksizm ve sosyalizm olarak sunabilmiş modern revizyonizmin bir ideoloji, bir siyasal akım ve bir siyasal sistem olarak dramatik iflasının ölüm ayini gizliydi. Gorbaçov Malta'ya gitmeden önce, Vatikan'a gitti. Batı emperyalizminin dünyevi liderini görmeden önce ruhani liderini görmesi, Perestroykası için siyasal ve mali destek dilenmeden önce, ideolojik-manevi destek ve hayır duası dilenmesi gerekiyordu. Burjuva basını olayı "Papa Gorbi'yi takdis etti" başlıklarıyla verdi. Vatikan denilen bu gericilik ve fesat yuvasının şimdiki başı olan ve "yüzyılın en anti-komünist papası" olarak tanımlanan II. Jean Paul'un "Vatikan'ın Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeler karşısında duyduğu ilgiyi" ve "bu ülkedeki yenilenme süreci için en iyi dileklerini" dile getirdiği yazıldı basında.

Vatikan'daki bu dinsel ayinden sonra, Malta'daki siyasal ayine geçildi. Bu zirvede ele alınan sorunları bir yana bırakalım. Ama sonrasında Gorbaçov'un dile getirdiği ve Batı burjuva basınında zaten bir süredir ileri sürülen şu görüş, çok anlamlı ve simgeseldir: "Soğuk Savaş Bitti!"

Sosyalist kamp ve dünya komünist hareketi bünyesindeki gelişmeleri içinden yaşamış biri olarak Enver Hoca, "Soğuk Savaş"ın başlangıcı için şunları yazıyor: *"Başında Amerikan emperyalizmi bulunan emperyalizm komünizme karşı 'soğuk savaş' ilan etmişti ve dünya kapitalizminin zehirli okları öncelikle Sovyetler Birliği'ne yöneltiliyordu. Savaş korkusu yaratmak, devrimci atılımı gevşetmek ve enternasyonalist ruhu ve emperyalizme direnmeyi durdurmak amacıyla, Sovyet devleti ve insanları üzerinde büyük bir baskı uygulanıyordu."*

Sovyet modern revizyonizminin iç kaynağı bürokratik yozlaşma idiyse, dış kaynağını da emperyalizmin soğuk savaş baskısına boyun eğme oluşturdu. 20. Kongre, yalnızca bürokratik deformasyonun ürünü olarak partide ve devlette oluşmuş ve yuvalanmış bir küçük-burjuva aristokrasisinin içte sosyalizme yüz çevirmesinin değil, aynı zamanda dışta emperyalizmin soğuk savaş baskısına teslimiyetinin, emperyalizm önünde diz çöküşünün platformu ve simgesi oldu. Bu meşum Kongre, yalnızca Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerde sosyalist kuruluşun iktisadi, siyasal ve kültürel sonuçlarının tasfiye sürecini

başlatmanın değil, fakat aynı zamanda, dünya işçi sınıfının burjuvaziye dünya halklarının emperyalizme boyun eğişini savunmanın da teorik platformu oldu. "Stalinci diktatörlük", "Stalin'in keyfi rejimi", "Stalin'in baskı ve terör rejimi" vb., tüm bunlar sosyalist Sovyetler Birliği'ne ve bir bütün olarak dünya komünizmine yöneltilmiş emperyalist "soğuk savaş"ın başlıca anti-komünist temaları durumundaydı. Dolayısıyla, 20.Kongre'yle başlayan destalinizasyon kampanyası, yalnızca sosyalizmin içteki kazanımlarını tasfiye ihtiyacının değil, aynı zamanda dıştan gelen anti-komünist "soğuk savaş" baskısı önünde diz çökmenin, emperyalizme şirin gözükmenin, kendini ona kabul ettirme ihtiyacının da ürünüydü.

Kruşçev'in bugünkü izleyicisi, Gorbaçov, "soğuk savaş"ın geçmişteki mimarı ABD emperyalizminin şimdiki elebaşısı Bush'un koltuğu dibinde, sahte bir zafer edasıyla ilan ediyor: "Soğuk savaş bitti!"

Aslında bu, dünya emperyalizminin İkinci Dünya Savaşı sonrasında gündeme getirdiği anti-komünist stratejinin zaferinin ilanıdır. Modern revizyonist akım, dünya emperyalizminin dünya devrimine ve sosyalizmine karşı stratejik bir başarısı olmuştu. Bu akım dünya devrimini sekteye uğrattı, sosyalist kampı ve dünya komünist hareketini yıkıma götürdü. Bu yolla dünya emperyalizmine büyük bir tarihsel hizmette bulundu. Bugün, "Soğuk savaş bitti!" açıklamasının, revizyonist kampın utanç verici çöküşünün gürültüleri yaşanıyorken yapılması gerçekten anlamlı ve semboliktir. Bu açıklamanın, soğuk savaşın öz çocuğu olan revizyonist akımın son temsilcisince yapılması, daha doğrusu ona yaptırılması da, tarihsel bir ironi olsa gerek.

Soğuk savaş komünizmi öldürmek ve gömmek stratejisiydi, bunun için ilan edilmiş ve yürütülmüştü. Oysa bu savaşın artık bittiğinin ilan edildiği bu aynı Zirve'de, emperyalist dünyanın şefi, tüm emperyalistler adına, Perestroyka'yı ve Doğu Avrupa'daki "reform sürecini" desteklemek ve yaşatmak için her türlü yardımı yapacaklarını bir kez daha ilan etti. Değişen Batı emperyalizmi değildi herhalde. S.Birliği ve D.Avrupa gerçeğinin dolaysız bir kanıtıdır "soğuk savaş"ın son bulduğu ilanı. Ve kuşku duyulmasın, dünya burjuvazisinin ve gericiliğinin dünya devrimine ve komünizm davasına karşı "soğuk savaş"ı bütün şiddetiyle sürüyor. Gorbaçovlarla ve çürümüş revizyonist akımın tümüyle elele.

*

Modern revizyonizm, II.Enternasyonal revizyonizminin yüzyılın ikinci yarısını belirleyen yeni tarihsel koşullarda ortaya çıkmış biçimiydi. İdeolojik özü, temel tezleri aynıydı. Adı üzerinde, klasik revizyonizmin "modern" biçimiydi. Kruşçev ve Togliatti, Bernstein ve Kautsky'nin çağdaş sürdürücüleri oldular. II.Enternasyonal oportünizmi, dünya komünist ve işçi hareketinin bünyesinde "işçi sınıfının küçük-burjuva 'üst tabakası'nın, yada aristokrasisinin (ve bürokrasisinin) ayrıcalıklı durumunun" (Lenin) ifadesi olarak, bu ekonomik temele dayalı olarak doğmuş; Birinci Emperyalist Savaş esnasında sosyal-şoven bir kimliğe bürünmüş; savaş sonrası devrimler döneminde açıkça karşı-devrim saflarında yer almış, elini Karl Liebknecht ve Rosa Lüxemburg'un kanına bulamış; giderek, Marksizm ve devrimci sosyalizm adına iddialarını bir yana bırakarak bütünüyle kapitalist düzenle bütünleşmiş, burjuvazi adına burjuva toplumları yönetir hale gelmiştir.

Özetle, Kautskizm, bugün Alman tekellerinin sözcüsü olan ve zaman zaman onlar adına hükümet eden SPD'yi, Fransız tekelleri adına Fransa'yı yöneten Mitterand'ı, İsveç tekelleri adına kısa bir aralık dışında yarım yüzyıldır İsveç'i yöneten SAP'ı doğurmuştur. Komünist ve işçi hareketi bünyesinde revizyonist bir sapmayken, giderek burjuvazinin ve kapitalizmin açık savunusuna varmıştır.

Kautskizmle yola çıkan modern revizyonistler de benzer bir evrim izlemişlerdir. Bugün Togliatti'nin partisi, muhalefetteki revizyonizm, kendine model olarak Alman SPD'sini alıyor, onunla aynı çizgisi de olduğunu gururla ilan ediyor. Çoktan beridir artık yalnızca bir süs olarak kalan ismini ve amblemini değiştirmeye hazırlanıyor. İktidardakiler ise, iktidar ve toplumun modeli olarak " İsveç modeli"ne hayranlıklarını her vesileyle belirtiyorlar. Kuşkusuz modern revizyonizm Marksizm ve sosyalizmle bağını bütünüyle keseli çok oldu. Bugün yapılan, bunu yalnızca bağıra bağıra ilan etmektir. Süreç bu aşamayı çoktan geride bıraktığı için, Macar "komünist" partisinin 900 bin üyesi, kendini bir anda "sosyal-demokrat" ilan edebiliyor ve bizde revizyonizmin dümen suyunda yüzen bazı saflar

hariç buna pek kimse de şaşırmıyor. Modern revizyonizm yalnızca çıkışında değil, vardığı noktada da klasik revizyonizmin, II.Enternasyonal revizyonizminin temel özelliklerini gösteriyor.

1928'de onaylanan Komintern Programı, kapitalizmin 1920'lerde yaşadığı geçici istikrarın temel bir etkeni olarak nitelediği II.Enternasyonal revizyonizminin daha 1920'lerde vardığı yeri tanımlarken, adeta modern revizyonizmin bugünkü aşamasını da tanımlamış oluyor:

"Teori alanında, sosyal-demokrasi Marksizmi tamamen bir kenara bırakmıştır. Revizyonizm aşamasını geride bırakmış, burjuva liberal sosyal-reformculuğa ve sosyal-emperyalizme varmıştır. Marks'ın kapitalizmin çelişmeleri teorisinin yerine uyumlu kapitalist gelişme burjuva teorisini geçirmiştir. Marks'ın buhranlar ve proletaryanın yoksullaşması teorisi rafa kaldırılmıştır. Canlı, önünde durulmaz sınıf mücadelesi teorisinin yerini, yavan bir şekilde sınıf barışının savunulması almıştır. Sınıf çelişmelerinin keskinleşmesi teorisi bir kenara bırakılmış, bunun yerine kapitalizmin demokratlatırılması yolunda ahmakça masallar konmuştur. Kapitalizmde savaşların kaçınılmaz olduğu şeklindeki teorinin karşısına sosyal-demokrasi, burjuva barışçılık yalanını ve "ultra-emperyalizm" aldatmacasını çıkarmıştır. Kapitalizmin devrimci çöküşü teorisinin yerine, barışçı yollardan sosyalizme geçen "sağlıklı" kapitalizm sahtekarlığını geçirmiştir. Devrimin yerine evrimi, burjuva devletinin parçalanmasının yerine onunla faal bir şekilde işbirliği yapılmasını, proletarya diktatörlüğü teorisinin yerine burjuvazi ile ittifak kurma teorisini, uluslararası proletaryanın dayanışması teorisinin yerine emperyalist anavatanın savunulması edebiyatını, Marks'ın diyalektik materyalizminin yerine idealist felsefeyi ve burjuvazinin sofrasından dökülen dinsel artıklarla beslenme eğilimini koymuştur."

Yukarıdaki tezlerin istisnasız tümü, başta SBKP, tüm revizyonistlerin bugünkü ortak tezleridir. Modern revizyonizm yalnızca çıkışında değil, vardığı noktada da klasik revizyonizmi tekrarlamıştır. Tarihsel koşulların farklılığına rağmen, çağın aynı kalan temel özellikleri aynı evrensel tezlerle iş görmeyi olanaklı kılmıştır.

Bütün bu açıklamalardan kolayca anlaşılacağı gibi, modern revizyonist akım "revizyonizm aşaması"nı çoktan geride bırakmıştır. Bu isimlendirme bugün hala kullanılıyorsa, bu sadece, bu akımın tarihsel kökenine, ortaya çıkış biçimine ve evrimi içindeki sürekliliğine işaret etmek içindir. Kuşkusuz artık, biz halk cumhuriyeti değil burjuva bir cumhuriyetiz, komünist değil sosyal demokratız, SPD ile aynı çizgideyiz, bizim için ideal model "İsveç sosyalizmi"dir, vb. vb. diyenlere "revizyonist" demek hayli anlamsız kalıyor bugün.

Modern revizyonizmin yaşadığı süreç ve vardığı yer, Marksizm-Leninizmi bir kez daha haklı çıkarmıştır. Marksist-leninistler daha başından, Kruşçevizme, Titoizme, Togliatti çizgisine karşı mücadele ederlerken, tutulan yolun, iktidardaki revizyonistleri sosyalizmin yozlaştırılmasına ve kapitalizmin restorasyonuna, kapitalist ülkelerdeki revizyonist partileri ise sosyal-demokratlaşmaya götüreceğini, modern revizyonist akımın bölünüp, parçalanıp iflas edeceğini söylemişlerdi. Tarihsel olaylar onları haklı çıkardı.

Modern revizyonizm, Marksizm ve sosyalizm ile olan tüm bağlarını koparmış, bütünüyle sosyal-demokratlaşmıştır. Revizyonist kamp, Batı kapitalizmiyle tam eklemlenmiş, ayrı varlık nedenini ve olanaklarını yitirerek çökmüş, iflas etmiştir.

Bu tarihsel iflasın sonuçları tarihsel önemde ve çok boyutludur. "Büyük Almanya" sorununda daha şimdiden dışa vurduğu gibi, emperyalist cephenin iç ilişki ve çelişkilerinde yarattığı ve yaratacağı ciddi değişimler önemli sonuçlardan biri olacaktır. "Sosyalizm" adına hükmeden bürokratik kapitalist rejimlerin gerçek niteliğinin bütün boyutlarıyla açığa çıkması, tarihsel sahnenin netleşmesi, bu ülkelerdeki toplumsal sınıf çatışmaları ve genel olarak dünya devrim süreci bakımından büyük önem taşıyan bir başka sonuç olacaktır. Bir üçüncü önemli sonuç olarak, "yaşayan sosyalizm"e karşı beslenen safça hayaller dayanıksız kaldığı için, bu modern revizyonist akım karşısındaki zayıflığı ve teslimiyetçi eğilimi darbelediği ve bazı güçleri ileri ittiği ölçüde dünya ve Türkiye komünist hareketi güç kazanacaktır.

Olayların gerçek niteliğini ve anlamını kararan burjuva propaganda göğüslenerek, revizyonist kamptaki gelişmeler bu sonuçlar ve yarattığı tarihsel olanaklar açısından bakılmalıdır.

EKİM

İstanbul Üniversitesi'nde işgal

Öğrenci gençlik, eylemlerini daha militan bir noktaya yükseltti. Tepkiler artık daha kitlesel, ses getirecek, yaptırım gücü olan ve polisi, idareyi teşhir edebilen eylemler.

Polisin üniversiteden çekilmesi için uzun süredir devam eden çalışmalar ve polisin gittikçe teşhir olması sonucu, polis üniversite kapılarından çekilmişti. İnsanlar, polis olmadan da güvenlikte olduklarını görmeye başlamışlardı ki, faşist ve gerici güruh üniversitelerde aniden yoğun bir faaliyete geçti. Bütün amaç, polis olmazsa "anarşi çıkar" görüntüsünü kamuoyuna vermeye çalışarak devrimci hareketi temel hedefinden saptırarak, onu bir grup sivil faşistle çatışmaya sürükleyerek dar bir alana hapsetmekti. Bunu ise ancak terör ve anarşi var yaygarası ile gerçekleştirebilirdi. Faşistlerin üniversitelerde silahla dolaşması ve sağa sola saldırması, devrimcilerin ise buna sessiz kalmaması buna zemin hazırlayacaktı.

1.12.1989'da İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulunda faşistlerin kantini basıp insanları tartaklaması, silah çekmesi işbirlikçi idarenin bu olaya seyirci kalması (bazı hocaların desteklemesi) polisin ise açıktan desteği, devrimcilerin bu olayı en radikal şekilde protesto etmesini getirdi.

Faşistlerin kantini basmalarından sonra, BYYO-'daki arkadaşlara destek amacıyla diğer fakültelerden öğrenciler Basın-Yayın'a geldiler. Burada yapılan kısa konuşmalardan sonra BYYO'da forum yapılmasına karar verildi. Forumda, sabahki olayın gelişimi, olayı yaşayan öğrenciler tarafından anlatıldı. İdarenin ve polisin tavrını, gerçek yüzünü anlatan konuşmalar yapıldı. BYYO'nun aldığı işgal kararını diğer fakültelerde, farklı öneriler olmasına rağmen (yürüyüş, Rektörlükte forum) destekleyeceklerini bildirdiler. Böylece işgal kararı saat 14.30 sıralarında uygulamaya konuldu. Diğer fakültelerden insanların gelebilmesi ve katılmak istemeyenlerin çıkabilmesi amacıyla kapı açık bırakıldı. 16.00 sıralarında ise çeşitli fakültelerden öğrenciler polisin engel olmak istemesine rağmen işgale katılmak için Basın-Yayın'a girdiler. Bu arada BYYO müdürü gelerek öğrencilerin okuldan çıkmalarını, polisin müdahale etmeyeceğini ve isteklerin yazılı olarak iletilmesini istedi. Müdürün isteği reddedilerek, talepler yinelendi. Taleplerimiz şunlardı: 1) Sabahki baskının failleri bulunsun. 2) Onlara yardım eden araştırma görevlisi (Samsun Demir) hakkında soruşturma açılsın. 3) Gözaltına alınan 5 arkadaş bırakılsın. 4)Polis müdahale etmeyeceğine dair teminat versin.

Saat 17.00'den sonra ise kapılar kapatıldı. Koridorlara ve polisin girebileceği noktalarda barikatlar kuruldu. Saat 18.00'e doğru ise panzer okulun önüne geldi. Burada çevik kuvvet amirinin yaptığı konuşmaya gerekli cevap verildi ve istekler yerine getirilmedikçe dışarı çıkılmayacağı belirtildi. Çevik kuvvetin harekete geçmesi üzerine hazırlanan molotof kokteyller atıldı. Ardından panzerle tazyikli su sıkılarak ön kapı tahrip edildi. Öğrencilerin dışarı çıkması amacıyla çok sayıda gaz bombası atıldı. İnsanların nefes alamaması ve tecrübesiz insanların heyecanlanması direnişimizin kırılmasında en büyük etken oldu. Kalabalık bir grup anfiye girerek direnişi buraya taşıdılar ve pencereye "Yaşasın Haklı İşgalimiz" yazılı pankartı astılar.

Polis, okula girdikten sonra çevreyi dağıtmaktan ve tahrip etmekten çekinmedi. Ayrıca, direniş de büyük ölçüde kırıldı. Yakalanan öğrenciler polis kordonu altında otobüslere dolduruldu. Yakalanan arkadaşlar polis tarafından oldukça hırpalandı. Böylece çevik kuvvet müdürünün söylediği "sizler, bizim kardeşlerimizsiniz" vb. sözlerinin ne anlama geldiği anlaşılmış oldu. Otobüse binmemek için direnen bir grup arkadaşımız polis kordonunu yararak kaçmayı başardı.

Şubede, alınanları panikletmek amacıyla, otobüslerden girişteki bir salona kadar, kalabalık bir polis topluluğu tarafından kaba dayak atıldı. Bütün olumsuzluklar moralleri bozamadı. (Dayak, küfür, tuvalete götürmeme, hücrelerin dar ve nemli olması). Toplu halde marşlar ve türküler söylenerek bu onlara da gösterildi. Önceden belirlendiği gibi açlık grevi yapıldı ve polise ifade verilmedi. DGM'ye çıkarılanlar arasından 76 arkadaşımız tutuklandı.

Bu olayı protesto amacıyla cumartesi günü korsan gösteri, pazartesi günü ise oldukça kalabalık (1500-2000) bir kitlenin katılımıyla İstanbul Üniversitesinde forum düzenlendi. Üniversiteye yazılar ve pankartlar asıldı.

7.12.1989
Y.Dost

İstanbul Üniversitesi'nde forum

7.12.1989 tarihinde İstanbul Üniversitesi'nde İkiyaka köyü katliamını protesto etmek amacıyla forum düzenlendi. Katılımın hayli yüksek olduğu forumda TC'nin Kürt ulusal hareketini yoketmek için böyle bir katliam yaptığı, bu katliamın Silopi, Halepçe katliamlarıyla öz olarak aynı olduğu vurgulandı.

En çok alkış alan konuşma ise bir arkadaşın "Kürdistan'da sömürgeci güçler azgın faşist bir terör estiriyorlar. Buna rağmen Kürdistan ve buradaki mücadeleye yanlış bakan, olumsuz bakan görüşler var, bunlar özeleştiri vermelidirler" şeklindeki sözleri oldu. Daha sonra sloganlar atıldı ve dağıldık.

Yaşasın Kürt ulusunun özgürlük mücadelesi!
Yaşasın proleter enternasyonalizmi!
Yaşasın özgürlük, yaşasın sosyalizm!

H.Can

İstanbul Üniversitesi'nde yapılan forumda, dağıtılan bildiriyi yayınlıyoruz.

Demokrat kamuoyuna:

Emperyalizme, faşizme, sömürgeciliğe ve her türlü bölge gericiliğine karşı isyan bayrağını açmış bir Kürt halkı vardır.

Yüzyıllardır sömürgeci güçler Kürdistan'ın yeraltı ve yerüstü kaynaklarını barbarca, halkını kan ve gözyaşına boğarak sömürmektedirler. Faşist güçler, Kürt ulusunu yeryüzünden silmek için İsrail Siyonizmini çok geride bırakan katliamlara girişmiş ve girişmektedirler...

Ama tarihi, direnenler yazar ve direnen bir ulus tarih sahnesinden asla silinmez, silinemez!

Biliyoruz ki tarih, ezenler ile ezilenler arasındaki sınıf savaşımından ibarettir. Kürt halkının tarihi de, ezilenin başkaldırısı, ayaklanması ve ezenin ise katliamlar, soykırımlar yapmaktan başka bir şey değildir. Kürt halkı haklı olarak giriştiği her isyanda (Bedirxan, Şéx Ubeydullah, Yezdan Şer, Sımko Ağaşéx Mahmud, Koçgiri, Şéx Said, Zilan, Ağrı ve Dersim vs. vs.) kanla, demirle ve ateşle karşılaşmış, akıllara durgunluk getirecek vahşetlerle yüzyüze gelmiştir. Günümüzde de bu katliamlar zincirine Halepçe, Cizre, Silopi, Nusaybin katılmış ve en son Hakkari'nin İkiyaka köyündeki vahşet eklenmiştir.

Sömürgeci güçler, gelişmekte olan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini bastırmak için polis ve askeri güçlerinin yanında bölge gericiliğini, koruculuk (işbirlikçi- cahş) sistemini ve kontra-gerillalarını devreye sokmuşlardır. Son olarak kontra-gerillalar İkiyaka köyünde 28 masum Kürt insanını çocuk, kadın ve yaşlı demeden katletmişlerdir. Halen bu katliam kamuoyunda çarpıtılarak yansıtılmaktadır. Bu barbarca saldırı faşist güçlerin alışılagelmiş politikalarının bir başka şekilde devamıdır.

Dağlarda, zindanlarda ve savaşımın her alanında direnen Kürt halkının bu politikalara karşı vereceği tek cevabı mücadelesidir!

İkiyaka katliamı ne ilk ne de son olacaktır. Çünkü, faşist güçler karşısında yılmadan direnen bir halk vardır. Direnişi kırmak için sömürgeci güçlerin elinde kalan tek araç katliamlardır.

Tüm ilerici, demokrat insanlara düşen görev: Kürt halkına yapılan bu vahşi saldırıları lanetleyip, teşhir etmenin yanısıra onunla birlikte mücadele etmektir...

Kürdistan'daki Faşist Katliamlara Son!
Kürdistan Faşizme Mezar Olacak!
Yaşasın Kürt Ulusunun Özgürlük ve Bağımsızlık Mücadelesi!
Kahrolsun Emperyalizm-Faşizm ve Her Türlü Gericilik!
Teslimiyet İhanete - Direniş Zafere Götürür!
Yaşasın Proleter Enternasyonalizmi!

Son gençlik eylemleri

Öğrenci gençlik, 1 Aralıkta İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda cereyan eden işgal eylemi ile tırmanıp, kısa sürede İstanbul ve diğer kentlerdeki üniversite ve yüksek okullara yayılan yeni bir hareketliliği yaşadı, yaşıyor.

Dar akademik alanın çok ötesinde güçlü politik bir içerik taşıyarak gelişmesi, hemen her dönemde gençlik hareketinin asıl özelliği, onu genel devrim hareketi için önemli kılan en önemli yönü olmuştur. Bu durum, gençliğin bu son eylemliliği için de geçerlidir. Bu gerçek, polisin, işgal eylemi bahanesi ile öğrencilere azgınca saldırısını protesto ile başlayan, keyfi gözaltına alma ve tutuklamaları protesto eylemleriyle devam eden eylemliliğinin şahsında bir kez daha kanıtlanmıştır. Bir anda üniversite ve yüksek okulların dışına taşıp sokağa akan gençliğin yoğun protesto eylemlerinde, düzen aleyhtarı şiarların yanısıra, Kürt özgürlük mücadelesini açıktan açığa destekleyen, sermaye iktidarının Kürdistan'daki vahşetini lanetleyen şiarların kullanılması da bunun göstergesidir.

Eylemlerin kısa sürede çok sayıda kente yayılıp, gelişmesi ise, gençliğin her an mücadeleye dönüşmeye hazır saklı politik potansiyelini ifade etmektedir. Bu potansiyelin kendisini dışa vurup gençliğin politik bir hareketi halinde gelişmesi ve büyümesi düzen için ciddi bir kaygı konusudur. Burjuvazi genel toplumsal ve siyasal sorunlara ilgi duyan, politize olmuş bir gençlik ve işçi sınıfı hareketinin eksenini oluşturduğu bir devrim hareketine bağlamış politik bir gençlik hareketi istemiyor. Böylesi bir hareketin genel devrim hareketine katacağı dinamizmden korkuyor. Bu nedenle de tehlikeyi daha baştan yoketmek, hiç değilse gençliğin hareketini bu içerikli bir hareket halinde büyümeden saptırıp, rayından çıkarmak istiyor.

İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda yaşanan işgal eylemi öncesinde, polis destekli sivil faşistleri yeniden devrimci öğrencilerle karşı karşıya getirme girişimi de bunu gösteriyor.

Bu durum, bugüne kadar polis-idare işbirliği çerçevesinde öğrenci gençliğe yöneltilen saldırılara yeni bir boyut kazandırıyor. Burjuvazinin sivil faşistleri devreye sokma taktiğinin, yaratılacak görüntünün (sağ-sol çatışması) çok ötesinde işlevsel özellikleri olacaktır.

Sivil faşist etkenini kullanma taktiğinin bir deneme olmaktan çıkarılıp süreklileştirilmesi ile hedeflenen ilk şey -geçmişte yapıldığı gibi-, okullardaki her türden kaynaşma ve hareketliliğe "sağ-sol çatışması" görünümü vermek, devrimci gençliğin her eylemini bu yönlü propaganda ile karartmaktır.

İkinci olarak, gençlik hareketine hala egemen olan, ama yanlış bir "anti-faşist mücadele" perspektifine sahip olmaktan da kurtulamayan radikal-devrimci güçlere yeniden "düello mantığı"nı dayatarak gençlik hareketini rayından çıkarmak ve saptırmak hedeflenmektedir.

Devrimci gençlik bu tuzağa düşmemelidir. Rejimin sivil faşist saldırılar aracılığıyla dayatacağı ve körükleyeceği "düello mantığı" reddedilmeli, bu oyun boşa çıkarılmalıdır. Bu oyunun boşa çıkarılmasının biricik yolu, daha baştan, olaylar daha bu mantığı kabul etmeye zorlamadan, geniş gençlik yığınları içinde ve kamuoyu nezdinde bu oyunun deşifre edilmesidir. Bunun için, daha şimdiden, geniş gençlik yığınlarının desteğini kazanarak, yaygın ve etkin bir propaganda, gerçekleri açıklama ve teşhir faaliyeti örgütlemek gerekir. Yaratıcı ve inisiyatifli bir çabayla gençliğin geniş yığınlarının tepkisi örgütlenerek bu saldırıların üstüne yürünmelidir.

Devrimci ve komünist gençler, kuşkusuz ki bu mücadelenin her zaman bir adım ilerisinde olacaklardır. Nedir ki bu, gençlik yığınlarından bir kopukluğu ifade etmemelidir. Hedefimizin militan ama aynı zamanda kitlesel politik bir gençlik hareketi yaratmak olduğu unutulmamalıdır.

*

Türkiye işçi sınıfı ve devrimimiz militan bir gençlik kitlesine sahiptir. Gençliğimiz mücadele etmeye kararlıdır ve gençlik bugün hem deney ve hem de düşünsel olarak dünden daha ileri bir noktadadır. Bu bir avantajdır. Devrimci ve komü-

nist gençlik, son otuz yıllık mücadelenin deneylerini anlayıp kavradığı ve kaydettiği düşünsel ilerlemeyi bilince çıkarıp doğru bir mücadele perspektifini saflarına egemen kıldığı ölçüde, bu avantajı güce dönüştürebilecek ve başarıyı umabilecektir.

Doğru bir mücadele perspektifine sahip olmaksa, her şeyden önce, gençliğin sorunlarının gerçek çözüm alanının genel toplumsal ve siyasal sorunların çözüm alanı olduğunu, bir rejim sorunu olduğunu kavramak, bu alana ilgi duymak, gençlik hareketini, ekseninde politikleşmiş bir işçi hareketinin olduğu genel devrim hareketine bağlamasını bilmek ve buna uygun bir pratiğin içinde olmaktır.

Şu bir gerçek ki; burjuvazinin, gençliğin giderek gelişen ve büyümeyi zorlayan mücadelesini sivil faşistleri kullanarak saptırma girişimi, aynı zamanda, yeni bir yükselişi yaşamaya mayalanan işçi hareketini de saptırma girişimi ve denemesidir. Sivil faşistlerin sadece gençlik hareketine dönük olarak kullanacağını düşünmek saflık olacaktır. Tersine, burjuvazi bunda başarılı olduğu ölçüde ve ihtiyaç duydukça, bu aynı saldırıyı ve güçleri, günümüzde nisbeten bir blok hareketi halinde gelişen - seyreden işçi hareketi içinde de gündeme getirecektir.

*

Bütün kararlılığına rağmen gençlik hareketi hala zayıf ve kitlesellikten uzaktır. Devrimci hareketin dağınık ve bölünmüşlüğü oranında, dağınık ve merkezi bir önderlikten de yoksundur. Sözde, mücadelenin ve örgütlenmenin merkezleri olarak kurulan örgütlenmeler (dernekler) son derece yetersiz kalmaktadırlar. Harekete devrimci demokrasinin temsilcisi çeşitli gruplar egemendir. Harekete egemen bu çevrelerin mücadele ve örgütlenmenin sorunlarını çözebilmek bir yana, yanlış yaklaşımları ve buna eklenen rekabetçi anlayışlarıyla gençlik hareketindeki mevcut dağınıklığı ve çok merkezliliği beslemektedirler. Bütün bunları gençliğin hayli kalabalık, ama geri kesimlerini mücadeleye çekmede gösterilen yeteneksizlik tamamlamaktadır.

Bu, hareketin kitleselleşmesini güçleştirmektedir. Gençlik hareketinin mevcut haliyle kendi kendine yeterli bir hareket halinde seyretmeye mahkum olmasına yolaçmaktadır.

Daha militan ve daha kitlesel bir gençlik hareketi şiarı ile yola çıkan Ekimci genç komünistlere bu koşullarda çok iş düşmektedir. Militan ve üstelik kitlesel bir gençlik hareketini yaratılması görevinin güçlükleri ortadadır ve bellidir. Hareketin mevcut haliyle dahi saptırılmaya çalışıldığı ortamda bu güçlük kendiliğinden anlaşılır. Ama bu başarılmak zorundadır. Harekette yeni bir eğilimi temsil ediyor olmamız, güçlerimizin ve olanaklarımızın sınırlılığı bu görevden uzak durmamıza yolaçmamalıdır. Verili durumu ve güçlükleri abartmak doğru bir tutum değildir. Zira bu pasif ve edilgen olmaya yolaçar.

Öte yandan, harekete ilişkin görevlerin yerine getirilmesini, harekete egemen anlayışların eleştirisi ile sınırlayan tutum da yanlıştır. Hep eleştirici olmak, her zaman devrimcilik değildir. Kimi zaman -bu durum- edilgen ve pasif bir konumu ifade eder. İleriye gidişi sağlayıcı olması ve devrimci bir rol oynaması koşuluyla devrimci demokrasinin temsilcilerinin egemen olduğu bir hareketi (ve eylemi) desteklemekten kaçınmamalıyız. Bunu varsa eyleme egemen yanlış tutum ve egilimlerin eleştirisiyle birleştirmeliyiz.

Maden-İş 3. Olağan Genel Kurulu

37 bin işçiyi kapsayan Kongre Eylül '89'da başladı ve 19 Kasımda yapılan seçimle noktalandı. Buna ilişkin olarak biz Ekimcilerin de içinde bulunduğu çalışmaları ve gelişmeleri aktaracağız.

Kozlu, Armutçuk, Üzülmez, Karadon ve merkez şube ile MTA'yı kapsayan bölgelerde önce delegeler, sonra şube yönetimleri seçildi. Seçimlere ilgi önceki dönemlere göre oldukça fazlaydı. Sermaye iktidarının ekonomik bunalımın faturasını işçi sınıfına yüklemesi, faşist genel müdür kanalıyla yürütülen gerici kadrolaşma vb. etkenler ve bu gelişmelere bağlı olarak devrimci, ilerici işçilerin ön plana çıkarak sınıf mücadelesi içinde yeralmaları, seçimlere gösterilen ilginin nedenleriydi.

Devrimci işçiler belirli bölümlerde reformist ve revizyonsitlere karşı liste çıkarttılarsa da, delege seçimlerini kazanamadılar. Bazı bölgelerde karma listelerde yeralarak bölge ve genel kurul delegesi olarak çıktılar.

Delege seçimlerini kaybeden devrimci işçilerin zaaflarını şöyle sıralayabiliriz: Siyasal çalışma önplana çıkarılamamış,bulunulan birimlerdeki tabana yayılamamış, dar kalmıştır. Sınıf mücadelesi çizgisinde kollektif bir çalışma yaratılamamıştır. Kömür işçileri içinde etkin olan TBKP reformizmine karşı açık tavır alınamamış; onları teşhir etmekte yetersiz kalınmış, biçimsel hatalar önplana çıkarılmıştır. Öyle ki bir birimde TBKP'lilerin tutarsızlıklarına karşı devrimci bir liste çıkarılırken, başka birimlerde"güçler bölünüyor" diyerek buna karşı çıkmışlardır.

Tecrübesizlikleri nedeniyle işçilerin bağımsız listeler olarak seçime girmemeleri, sendikal ayak oyunları içinde pişmiş çıkarcı sendika bürokratları karşısında yer yer oyuna gelmeleri seçimlerin kaybedilmesinde diğer bir etkendir. Ancak bu başarısızlık devrimci işçileri mücadeleden uzaklaştırmamış, aksine hata ve zaaflarını tespit edebilmelerini sağlamıştır.

Kongre öncesinde yoğun kulis çalışmalarına şahit olduk. En gerici sendikacılar dahi sosyal-demokratlığı elden bırakmadı. ANAP'lı olmanın işçi düşmanlığı ile eşdeğer tutulduğunu iyi bilen sendika ağalarının sermaye iktidarının devamcısı olan sosyal-demokratlığa çark etmeleri hiç de zor değildi.

Kongre'nin ilk günkü konuşmacıları D.Baykal ile Ş.Yılmaz'dı. Delegelerin konuşmalara ilgi göstermediği , bazılarının da hoşnutsuzluğu gözlendi. İkinci gün ise gündemde delegelerin öneri ve eleştirileri vardı. Sözalan delegelerin hemen hepsi bahar eylemleri ve 1 Mayıs işçi bayramının önemi üzerinde durdular. İşçilerin kendi örgütlerine sahip çıkmalarının önemi ve bu örgütlerin düzen yanlısı sendikacılara bırakılmaması gerekliliği vurgulandı.

Kongrenin üçüncü günü, sendika yönetiminin aidat kesintilerinin %1,5'dan %2'ye çıkarılması önerisi delegeler tarafından reddedildi. Antalya'daki sendikaya ait otellerin satılıp, işçilerin hastalıklarında yoğun olarak gittikleri Ankara'ya bir otel yapılması önerisi onaylandı. Bu gibi gelişmeleri önemli olduğu için belirtiyoruz. Çünkü bugüne dek yönetimlerden gelen öneriler sert bir muhalefet görmeksizin onaylanıyordu. Bugün ise önerilerinin bir kısmını geri çekmek durumunda kalabiliyorlar; genel başkanın örtülü ödeneği gibi. Delegelerin yapısında böylesine bir farklılık ortaya çıkmıştır bugün.

Bu seçimler delegelerin belirttiği gibi, "20 yıldır yakalanan en önemli fırsattı, iyi değerlendirmek gerekir"di. Bu açıdan, hedeflenen kişiler yönetim kuruluna girdi diyebiliriz.

Biz Ekimciler bu süreçte önümüze koyduğumuz hedeflere ulaşmak için tüm gücümüzle çalıştık. Daha önceki dağıttığımız bildiriye ek olarak hedeflediklerimiz şunlardı;

1- Sınıfın ileri çıkan kesimiyle ilişkileri geliştirmek. Bu yönüyle ilişkilerimiz yeni işçileri kapsadı.Mevcut siyasi çizgilerin pasifleşmiş unsurlarına karşı açık, kararlı ve doğru tavrımız onları etkiledi ve diyaloğumuzu geliştirdi.Siyasi bir hareketin yayınlarını düzenli olarak izleyen bu işçi arkadaşlar,sınıfı doğrudan ilgilendiren ve demokratik haklarından biri olan sendika seçimlerinde tavırsız kalabiliyorlardı.Ama bizim tavrımız, sınıfa gösterdiğimiz güven bu tür kişileri kazanmamızı kolaylaştırdı. Bu ilişkileri, siyasi çizgimiz doğrultusundaki çalışmalarımıza aktarmak önümüzdeki görevlerimizden biridir. Hiçbir zaman, küçük-burjuva mantıkla

(Devamı. s.38'de)..

Kartal'da bildiri dağıtımı

Bahar eylemleri nedeniyle Tekel işçilerinin yargılanmaya başlanması üzerine merkezi bir bildirimiz yayınlandı. Bu faaliyetimizi, dağıtım esnasında yaşadıklarımızı yazmak istiyoruz.

Ekim hareketinin sempatizanları olarak bizlerin, bu tür pratik deney ve tecrübelere her zamankinden daha çok ihtiyacımız olduğunu düşünüyoruz. Ve bu bildiri dağıtım faaliyeti sırasında yaşadıklarımızı, yapabildiklerimiz ve yapamadıklarımızla birlikte değerlendirmek istiyoruz.

Bildiri daha çok Tekel işçilerinin yoğun olarak bulunduğu Esenkent Lojmanlarında posta kutularına konularak ya da kapıların altından atılarak dağıtıldı. Bu bölgede bildiri dağıttığımız polis tarafından anlaşılınca, dağıtımı başka bir bölgeye kaydırdık. Burası da işçilerin yoğun olarak bulundukları semtlerdi. Rahmanlar, EAS İşçi Lojmanları başta olmak üzere dağıtım yaptık. Dağıtım bitmek üzereyken çevremizin polis tarafından sarıldığını gördük ve ancak polis kurşunları altında kaçabilmeyi başardık. '80 sonrasında ilk kez böyle bir olayla karşı karşıya kalmamıza rağmen başarılıydık.Çünkü onların yalnızca kurşunları vardı. Bizim ise, yüreğimiz, inancımız ve sosyalizm davasına bağlılığımız.

Yapamadıklarımıza gelince; bildiri dağıtımı iki bölge ile sınırlı kalmıştı. Oysa dağıtım işçilerin yoğun olarak bulundukları çok daha geniş bir alanı kapsayabilirdi. İlk dağıtım bölgesinde dağıtımın farkedilmesine rağmen, bir başka bölgede devam etme konusundaki ısrarımız ise devlet güçlerini gereğinden fazla küçümsememizden kaynaklandı. Aslında dağıtım için önümüzde uzun bir zaman vardı; o gün bırakıp, bir başka gün devam edebilirdik. Bunu bir hata olarak değerlendiriyoruz.

Hepinize sevgi ve selamlarımızı yolluyor, çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

Kahrolsun Sermaye İktidarı!
Yaşasın Sosyalizm!

Kartal'dan
EKİM sempatizanları
13 Kasım 1989

Çağrılarımızı neden sahipsiz bırakıyoruz?

30 Ekim günü, Tekel işçilerinin yargılanması ile ilgili olarak Kartal Mahkemesinin önünde niçin eylem yapılamadığını, yapılamamış olması bir yana sorumlu yoldaşların neden orada bulunmadıklarını düşünüyorum ve anlayamıyorum. Neden derseniz; gerek konuşmalarımızdan, gerekse de merkezi bildirinin içeriğinden (eğer yanlış anlamamışsam) orada *Ekim* olarak bir eylem gerçekleştireceğimizi düşünmüştüm, yani bende böyle bir intiba bırakmıştı.

Bildiride de belirtildiği gibi, işçi sınıfıyla, zor gününde dayanışmadan, kararlılıktan, gösterilerden vb.'den sözediyoruz. Ama bunları gerçekleştiremiyoruz. Bu bana düşündürücü geliyor. Hem yığınları örgütleyip mücadele etmekten sözedeceğiz, hem de mahkeme salonlarına gitmeyeceğiz. Gerçi mahkeme salonuna yığınsal bir geliş olmamıştı, sıradan bir mahkeme günü gibiydi. Ama tersinin olduğu koşullarda onlara kim yön verecekti?

Bir de şunu öğrenmek istiyorum. Biz sempatizanlar nasıl eğitileceğiz? Yalnızca dergi ve bildiri okumak ve dağıtmak yeterli mi? Bizce değil. Biz bunların yanısıra önderlerimizin her alanda vermiş oldukları mücadelelerin zengin deney ve tecrübelerinden faydalanmak istiyoruz. Siyasal poliste, cezaevlerinde ve mahkemelerde devrimci tutum ile ilgili görüş ve deneyleri görmek istiyoruz gazetemizin sayfalarında.

Kartal'dan bir
Ekim sempatizanı

Bossa I ve Bossa II fabrikalarında baskılar, sendikanın gerici tavrı ve mücadele

Her iki fabrika Sabancı Holding'in bünyesinde bulunuyor ve tekstil ürünleri üretiyor. Bossa I'de 3000, Bossa II'de 1000 kişi olmak üzere, yaklaşık toplam çalışan işçi sayısı 4 bin civarında. Her iki fabrikada Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikası örgütlü. Teksif Federasyonu Adana Karşıyaka Şubesi'ne bağlı bulunuyorlar. Sendika Şube başkanı Mükerrem Yeterşans'tır.

Bossa I ve II, 12 Eylül öncesi işçi sınıfı mücadelesinin oldukça canlı ve güçlü olduğu, devrimci ve sosyalizme inanan işçilerin etkin ve işçi mücadelesinde söz sahibi olduğu fabrikalardı. O dönemler ücret artışı, bazı siyasal ve sosyal haklarımız ve sendikal örgütlenme için güçlü ve önemli mücadeleler yaşadık. Grevler, fabrika işgali vb. biçimlerde eylemler örgütlendi. Rahatlıkla söylenebilir ki, Bossa I ve II -özellikle Bossa I- Adana işçi sınıfı mücadelesinde önemli bir yeri olan ve sınıfın mücadelesinde başı çeken önder fabrikalardan biri durumundaydı.

Ancak bazı devrimci örgütlerin grupçu ve rekabetçi tutumları, işçilerin arasına ayrılık eğilimlerini yerleştirmesi ve biz işçileri hangi gruba mensup olduğumuza bakarak bölmeleri, bizlere oldukça zarar verdi. Dev-Yol, Partizan, TDKP gibi halkçı akımlar ve TKP'li revizyonistler, işçileri gruplara bölerek zayıflattılar. İşçi sınıfının ortak ve devrimci sınıf birliği içinde hareket etmesini önlediler. Yukarda adını verdiğimiz devrimci gruplar işçileri devrimci bir temelde birleştirip mücadeleye seferber edeceklerine, tam tersini yaptılar. İşçiler arasına düşmanca eğilimler yerleştirildi. Böyle olunca, bizler tek bir sınıfın üyeleri olarak değil de, yer yer hangi gruba mensup olduğumuz veya kimin hangi gruptan yana olduğuna bakarak tavır alıyor ve öyle davranıyorduk.Dolayısıyla grupçuluk ve rekabetçilik bizim dışımızdaki devrimci örgütler tarafından, biz işçilerin arasına taşındı. Aslında tersi olması gerekiyordu. Yani bir işçinin o an taşıdığı düşünce çok önemli değildi. Önemli olan ortak hareket edebilmek, bütün sorunların çözümünde yapa-cağımız eylemlerde tek bir sınıfın üyeleri gibi davranabilmekti. Hatta bu, o an için gerici-faşist düşüncelerin etkisi altında olan işçiler için de sözkonusudur. Revizyonist-reformist ve dinci-faşist düşüncelerin etkisi altında olan yüzlerce işçi bulunuyor. Bütün bu işçileri örgütlemek, ikna etmek ve kazanmak gerekiyordu. Taşıdığı düşünceye bakılmaksızın eylemler içinde birlikte yer almak ve onları eylemlere çekmek gerekirdi. Onları ancak böyle ikna edebilir, bizzat işçi sınıfının eylemi içinde kazanabilirdik.

İşte tam da burada sormak gerekiyor: Dev-Yol, TDKP gibi işçiler gruplara bölünür, fikirlerine göre parçalanır ve gruplar arası rekabet, grupçuluk yapılırsa geri işçiler nasıl kazanılır ve işçi sınıfının birliği nasıl sağlanabilir? Hepimiz 12 Eylül öncesi ve sonrasını birlikte yaşayarak birliğin sağlanamadığını gördük. Zararlarını devrimci mücadele, emekçi halk ve sözünü ettiğimiz hataları işleyen gruplar da yaşadılar.

Bütün bunları neden yazdık? Bunlar geçmişte kaldı, ne gerek var hatırlatmaya diyenler olabilir. Fakat, böyle düşünenler yanılıyorlar. Bir 12 Eylül deneyi yaşadık. Her sınıf kendi sınıf çıkarlarına göre dersler çıkardı, çıkarmaya çalışıyor. İşçi sınıfı da 12 Eylül'den önemli dersler çıkardı. Bir dizi öğretici deney yaşadı. En gerisinden en ileri işçiye kadar bu böyledir.Ve çıkarılan derslerden biri, en önemlilerinden biri de şu: işçiler küçük-burjuva devrimci örgütlere güvenmiyor, inanmıyorlar. Çünkü kendi dışında olduklarını ve buna rağmen işçiler adına hareket etme iddiasında bulunduklarını yaşayarak gördüler. Aramıza sokulan ve aslında biz işçilere yabancı olan rekabetçilik ve grupçuluk anlayış ve uygulamalarını yaşadılar. Ve en önemlisi de; bütün o iddia ve sözlerine rağmen, 12 Eylül sonrasında küçük-burjuva örgütlerin işçileri yalnız bıraktığını, teslimiyetçi davrandıklarını "köşeyi döndüklerini" gördüler.

Demek ki, 12 Eylül öncesini yeniden hatırlamak ve hatırlatmak gerekiyor. Zaten işçi arkadaşlar yeri geldiğinde bunları sık sık hatırlatıyor. Ve bahsetti-

ğimiz küçük-burjuva gruplara güvenmediklerini de açıkça söylüyorlar.

Bu durum, işçileri devrimci bir örgütlenmeye çekmede güçlüğe neden oluyor. Kolay kolay ikna olmuyorlar. Yani anlaşılacağı gibi, 12 Eylül öncesi ve sonrası yaşanan yanlışlıklar, işçileri örgütlemede ve daha da ileriye taşımada önümüze çıkan ayak bağları oluyor. Küçük-burjuva ve revizyonist örgütlerin günah ve hatalarının cezasını bugün, tüm işçiler, devrim ve sosyalizm davası çekiyor. Ne var ki, işçi arkadaşlar yaşayarak, bizimle küçük-burjuva, revizyonist örgütler arasındaki farkı görüyorlar. Gerçek sınıf örgütüne her gün daha fazla sahip çıkacaklar. Dün küçük-burjuva devrimci örgütler sınandı ve sınıfta kaldılar. *Ekim*'in fikir ve önerileri, örgütlenmesi işçilerin gerçek devrimci niteliğine denk düşüyor. Bunu dünle, revizyonist-halkçı akımlarla kıyaslayarak daha iyi görüyorlar, bu gelişme hızlanarak devam edecek.

İşte Bossa I ve II'nin geçmişte yaşadığı süreçten küçük bir kesit bu.

12 Eylül sonrası, Bossa I ve II'deki devrimci işçilerin hemen büyük çoğunluğu işten atıldı. Yerine işverenin, fabrika yöneticilerinin yakınları ve hemşehrileri alındı. Özellikle Kayseri vb. şehirlerden bir çok insan getirilip fabrikalara yerleştirildi. Yeni işe alınanların büyük çoğunluğu hayatlarında fabrikada hiç çalışmamış olan kişiler. Öte yandan dinin ve gerici düşüncelerin büyük etkisi var üzerlerinde. Bunların işverene ve fabrika müdürüne duydukları yakınlık, işe alındığı için sözümona "minnet ve vefa borcu"yla birleşince geri tavırlar alıyorlar. Çünkü işçi olarak yaşama ve çalışma tecrübeleri yok. Hemen hiç bir eylem ve deney yaşamamışlar. Köyleriyle bağlarını da ancak işe girdikten sonra koparmaya başladılar.

Hemşehrilik, milliyetçilik ve bölgecilik yapılarak fabrika işçileri bölünüyor. Örneğin; Kürt-Türk, Karahisarlı-Vanlı-Kayserili vb. biçiminde gruplaşmalar ve bunun aracılığıyla işçiler arasında düşmanlık yaratılıyor. İşverenin bu oyunlarını göremeyen işçi arkadaşların çoğu tuzağa düşüyorlar ve hangi şehir veya kasabadan oldukları, hangi ulus veya mezhebe mensup olduklarına bakarak gruplaşmalar oluyor. Sonuçta, işçilerin işçi oldukları için bir araya gelmeleri, birleşerek ortak bir şekilde ve tek bir sınıfın birer parçaları olarak birlikte hareket etmeleri mümkün olmuyor çoğu kez. Fabrikalarımızdaki işçi arkadaşların büyük çoğunluğu yukarda anlattığımız oyuna düşüyorlar ve işverenin politikasının farkına varamıyorlar. Sonuçta; kazanan sermaye sınıfı ve işveren, kaybeden ise biz işçiler oluyoruz.

Sermaye sınıfı işçileri bölgelerine ve ulusuna göre bölüyor. Ve bunun propagandasını yapıyor. Çıkarları ve özlemleri ortak olan işçileri birbirine düşürüyor, kullanmaya çalışıyor. Bu oyunlara gelmemek gerekiyor. Hangi ulustan ve şehirden olursa olsun bütün işçilerin sorun ve çıkarları ortaktır, tektir. Birleşmek, örgütlenmek ve sınıf düşmanlarımıza karşı mücadele etmemiz gerekiyor.

Yukarda anlattığımız oyunların bir sonucu da şu oluyor: Kendi sınıfının kurtuluşu, sosyalizm için mücadele eden, baskılara karşı çıkan ve işçileri örgütlemeye çalışan arkadaşlarımız büyük baskılarla karşılaşıyorlar, işten atılıyorlar. İşten atmada kullanılan yöntem oldukça ilginç. Bossa I'de baskılara karşı sessiz kalmayan ve karşı çıkan işçiler "ihtar" cezasıyla uyarılıyor ve Bossa II'ye veriliyorlar. Bossa II'de aynı durumda olan işçiler ise Bossa I'e gönderiliyor. Gönderiliyor, ama nasıl? Yerleri değiştirilen işçilere duvar silme, tuvaleti temizleme işi veriliyor. Ve fabrikada kendisine iş araması söyleniyor. Bu durumdaki işçi teker teker bütün bölümleri günlerce dolaşıyor ve fabrikada iş arıyor. Ne var ki, oyun önceden en ince ayrıntısına kadar planlanmış. Bölüm şefleri uyarılarak iş verilmemesi ve "iş yok" denilmesi emri verilmiş. Günlerce bölümleri dolaşıp iş arayan işçi bir türlü bulamıyor. Bütün bu arada, başından itibaren şu husus işçiye hatırlatılıyor, "istersen tazminatını alıp çıkabilirsin". Ve nedense! iş bulamayan "suçlu işçi" sonunda dilekçesini verip işten çıkmak istediğini söylüyor. Tazminatını alarak işten ayrılıyor. Daha doğrusu, uygun bir şekilde işten atılıyor. Sabancı'nın Bossa I ve II'den işçi atma yöntemi şimdilik bu. Gönül rahatlığıyla da kendini savunuyor: "Biz işten atmadık. İşte dilekçe burda. İşçinin kendisi imzalayarak gönüllü ayrılmış. Zorla durduramayız ya!"

Son bir aydır üçten fazla işçi bu yöntemle atıldı. Öyle görülüyor ki, işten atmalar ve baskılar artarak sürecek. Ayrıca işçilere verilen makina sayısı oldukça arttırıldı. Eskiden 3 makinaya

bakan bir işçi bugün, 18 makinaya bakıyor. Özellikle dokuma bölümünde durum böyle. Ve halen üretimin olmadığı, işçilerin verimli çalışmadığı söyleniyor. İşçi başına düşen makina sayısı arttırılmak isteniyor. 5-6 kişinin yapacağı iş, bir işçiye yaptırılıyor. Bu baskıya tek tek itiraz eden arkadaşlar önce bölüm şefi tarafından işten atılmakla tehdit ediliyorlar. Daha sonra ise, yeri değiştirilerek işten atılıyorlar.

Bossa I ve II'de hastalanıp izin kullanmak, işten atılma ve ihtar vb. biçimde "cezalandırılmak" için yeterli nedenler. Yakını öldüğü için zorunlu olarak işe gidemeyen işçinin, sözde doğru söyleyip söylemediğini öğrenmek için 3-4 yoldan soruşturma yapılıyor. Bölüm şefinden, bölümdeki işçi arkadaşlarından, sendikadan ve varsa mahallesinde oturan aynı işyerindeki işçiden soruşturuluyor. Arkasından ihtar, tehdit ve uygun bir zamanda işten atılmak için sıraya konuluyor.

Bossa I ve II yakın dönemde, başta ileri devrimci işçiler olmak üzere baskı ve sınırsız keyfi uygulamalara direnen işçilerin yoğun olarak işten atıldığı günlere sahne olacak. Ama her iki fabrika işçilerin hoşnutsuzluğu ve içten içe biriken öfkesiyle kaynıyor. Baskılar ve "işe son" günleri, direnme ve mücadele günleriyle karşılanacak. Gelecek günler zor, çetin ve şanlı direnmelere sahne olacak. Bu kesin...

Bütün bu gelişmeler karşısında sendikanın tutumu işverenin yanında olmak oldu. Son bir yıl içinde bir çok işçi işten atıldı ve yukarda anlattığımız baskılar yaşandı. Ne var ki sendika, işverene yalvarma ve ricada bulunmaktan başka bir şey de yapmadı. Sendika başkanı Mükerrem Yeterşans "işverenle konuşacağım", "konuştum" demenin ötesinde kılını bile kıpırdatmadı. Yapmasına da imkan yok. Çünkü Türk- İş, Teksif Federasyonu ve ona bağlı şubelerin izlediği politika aynı ve tektir. Onlar sermayenin işçi sınıfı içindeki yedek gücüdür. Sermaye sınıfının ve devletin işçi hareketine saldırılarına ortaktırlar, onaylıyorlar da. Türk- İş'in izlediği politika belli ve açıktır; sermayenin politikası. Karşıyaka Şube Yönetim Kurulu ve başkan Yeterşans'ın başka şeyi yapması da beklenemez. Saldırıları sessizce onaylama, hatta bazen açıkça işverenle ortak hareket etme ve işvereni destekleme. Ve bütün bunlar, işçi sınıfı adına ve onlar için yapılıyor. İşçilerin mücadele merkezi olması gereken sendika, işçilere karşı mücadele merkezi durumunda. Sendika şube başkanı her yol ve yöntemi koltuğunu korumak için kullanıyor. Çünkü, yararlanacağı muazzam olanaklardan yoksun kalmak istemiyor. Ne var ki, onun da devrileceği günler uzak değil.

Bossa I ve II içten içe kaynıyor. Baskı ve zorbalığa rağmen başta ileri işçiler olmak üzere bugün, işçiler tek tek olsa bile açıktan tavır alıyor, baskılara direniyorlar. Türk- İş ve Teksif Federasyonunun sınıf sendikaları olmadığını görmeye başlıyorlar. İleri ve bilinçli işçi arkadaşlar, sendikal muhalefeti örgütlemek, doğru bir biçim ve programa kavuşturmak için çaba sarfediyorlar. Direnmeyi kişisel direnmeden, sınıf direnmesine, ortak ve birleşik merkezi bir direnmeye dönüştürmeye çalışıyorlar. Sınıf birliği ve mücadelesi fikrini yerleştirme, bütün işçileri bu düşünceler etrafında örgütleme ve harekete geçirme savaşındalar. Gerçek kurtuluş yolunu, sosyalizmi anlatıyorlar. Yaşanan süreci hızlandırmaya çalışıyorlar.

Atılan adımlar oldukça yeni olsa da destek buluyor. Güçleniyor. Başta ileri işçiler olmak üzere işçilerin tümünde mücadele eğilimi hızla güçleniyor. İçten içe kabaran öfkenin kendisini eylemlerle yansıtmasına fazla bir zaman kalmadı. Bu öfke ve eylemler başta sermayenin saldırılarını püskürtmek dahil, bütün sarı sendikacı ve Yeterşans'ları ezip geçecek. İşçi sınıfı eylemleriyle yolunu açacak. Dost ve düşmanın gözü önünde!... Bossa I ve II işçileri eski mücadele ve direniş günlerini unutmadılar. Zihinlerinde taptaze ve canlı. Dünün mücadele geleneği ve birikimleriyle şanlı günler ve mücadeleler yaratmaya adaylar.

Ekim, Bossa I ve II işçilerinin yanında ve başında olacak. Onlara direnişi ve sosyalizmi anlatacak. Mücadelenin yolunu gösteriyor, gösterecek. Bossa fabrikaları işçileriyle yeni direnişlere yürüyecek.

A.Seyhan-K.Cuma

Yayınlanması isteği ile gazetemize de gönderilen PKK'lı özgürlük savaşçılarının kendi dillerinde savunma haklarının engellenmesini protesto eden dilekçelerini yayınlıyoruz.(Başlık tarafımızdan konmuştur.)

Kürt diline özgürlük!

Diyarbakır 1 Nolu Sıkıyönetim Mahkemesi Başkanlığı Kanalıyla Yargıtay İlgili Dairesine
Diyarbakır

Bu savunmamızı Kürtçe yapıyoruz. Kürt dili, bugün milyonlarca insan tarafından konuşulan bir dildir. İran, Irak, Suriye ve Sovyetler Birliği'nde dillerini serbestçe kullanabilen Kürtler, radyo ve televizyonlardan Kürtçe haber ve müzik yayını yapabiliyorlar.

TC'nin egemenliğinde yaşayan milyonlarca Kürdün dili yıllarca yasaklanmış; yoğun bir asimilasyonla Kürtler, dil, kültür, edebiyat ve sanat alanında imha edilmeye çalışılmıştır.

1982 TC Anayasası Kürt dili ile yazı yazmayı, teyp ve video kasetleriyle yayın yapmayı yasaklayarak, imha hareketine anayasa metniyle destek vermiştir.

Bir ulusun dil, kültür ve sanatına karşı girişilen bu hunharca ve çağ dışı katliama karşı hiçbir insan sessiz kalamaz, kalmamaldır da.

Bunun için bizler, savunmamızı Kürtçe yaparak bu dilin ve kültürün yaşamasına katkıda bulunmaya çalışacağız.

Kuşların katliamı, çiçeklerin katliamı, böceklerin katliamı, insanların katliamı kötüdür. Ama hiçbir katliam, dilin, kültürün ve sanatın katliamı kadar kötü değildir. Bir ulusun dilini, kültürünü ve sanatını katletmek, o ulusun bireylerini hayvanlaştırmakla özdeştir. Bir ulusu toptan dilsiz, kültürsüz ve sanatsız hale getirmek isteyen korkunç bir canavarlığa karşı bu savunmamızı Kürtçe yaparak, insanlara, insanlığımızı haykırmak istiyoruz.

Diyarbakır Askeri mahkemelerinde Kürtçe savunma yapan tutsaklar ya konuşturulmamakta, ya duruşmalardan dışarı atılmakta, ya da haklarında dava açılmaktadır. Bu durum, savunma hakkını tamamen ortadan kaldırmaktadır. Sanık mahkeme diliyle savunma yapmak zorunda değildir. Sanık kendi anadiliyle savunma yapıyorsa mahkeme ona bir tercüman bulmak zorundadır. TC Anayasasında "Hiç kimse kendi dilinden dolayı hor görülüp suçlanamaz" demektedir. Bizlerin dilimizden dolayı suçlanmamızı, dilimizden dolayı aleyhimize davaların açılmasını insanlıkla bağdaştıramıyoruz. Bu konuda yapılan engellemeleri insanlığa karşı işlenmiş bir suç olarak değerlendiriyoruz.

Not: Yukardaki açıklama 27.2.1989 tarihinde M.Selim Çürükkaya, Fevzi Yetkin, M.İzzet Baykal, Abuzer Dehşet, Mehmet Tanboğa, Mustafa Karasu ve Bedrettin Kavak'ça askeri yargıtayın ilgili dairesine sunulmak üzere Diyarbakır Ask. mahkemesine gönderilmek istenmiş ama, Kürtçe yazıldığı için Adalet Bakanlığı ve Ceyhan Cum. Savcılığınca el konulmuştur. Yukardaki açıklama 21 sayfalık savunmamızın önsözüdür.

Savunmamıza el konulmasını protesto ediyor, 2932 sayılı yasanın kaldırılmasını istiyor, kamuoyunu bu konuda mücadeleye çağırıyoruz.

Mustafa Karasu, M.Selim Çürükkaya, Fevzi Yetkin, M.İzzet Baykal, Mehmet Tanboğa, Bedrettin Kavak

Sosyal-demokrasi ve sınıf tutumu

T.Göker

Son dönemlerde SHP'deki gelişmeler, yeniden SHP'yi ilgi odağı durumuna getirdi. Erken seçim ve Cumhurbaşkanlığı seçiminde SHP'nin sergilediği kişiliksiz tutum, 7 Kürt milletvekilinin Paris Kürt Konferansı'na katıldığı için ihraç edilmesi, arkasından gelen istifalar ve bütün bunların sonucu olarak kamuoyu yoklamalarında SHP'nin birinci parti olma konumunu kaybetmesi SHP'yi politik tartışmaların odağı haline getirdi.

SHP'deki karışıklığın, sistemin sorunlarının yoğunlaştığı bir döneme gelmesi, soruna daha fazla bir ilginin gösterilmesine neden oldu.Burjuvazinin değişik kesimlerinin sözcüleri, genel duruma bakarak karamsarlıklarını dile getirdiler. Hürriyet'ten Oktay Ekşi, "SHP'deki Curcuna" başlıklı köşe yazısında, SHP'deki ihraçları destekleyerek "Bu Sosyaldemokrat Halkçı Parti elbet bir gün bu çalkantılardan kurtulacak" dedikten sonra,"ancak korkarız ki, tüm bunları görmeye bizim ömrümüz yetmeyecek" diyerek sosyal-demokrasi ve rejimin geleceği konusunda karamsarlığını dile getirdi. Tercüman'dan Taha Akyol ise, "Dağılma Devri" başlıklı yazısında, SHP ve ANAP'taki kargaşalığa işaret ederek, "Ve Türkiye'de siyasetin dağılma devri, yine ekonomik bunalımla ve üniversitedeki başlayan olaylarla çakışmaktadır, üst üste gelmektedir! Biz bu yüzden 'dağılma'yı kaygıyla karşılıyoruz" diyerek yazısını bitiriyordu.

Öte yandan Cumhuriyet gazetesinden Hasan Cemal, "umudu kesmek gerekmiyor. Ama bu ülkenin bir insanı olarak, iyimser düşünebilmek de kolay değil şu günlerde" diyerek başladığı yazısında, derinleşen ekonomik krize, politik istikrarsızlığa, iktidar ve muhalefet partilerinin gelecekle ilgili bir şey vaat etmediğine işaret ediyor.

Değişik tarihsel dönemlerde "ortanın solu", "demokratik sol" vb. adlarla anılsa bile sosyaldemokrasi, her dönemde sermayenin, çeşitli sol parti ve akımların yakın ilgi merkezi olma konumunu korumuştur.

Sermaye sınıfı kapitalist gelişmenin hızlanması ve sınıf çatışmalarının yoğunlaşması ile yığınların düzen dışı alternatiflere yönelimini önlemek için, düzenin aşırılıklarına karşı muhalefet ederek düzeni savunacak bir partiye '60'larda gereksinim duydu. "Ortanın solu" sloganı ile Ecevit sermayenin bu gereksinimlerine yanıt vermek amacıyla ortaya çıktı ve tutarlı bir devrimci alternatif olmadığı koşullarda yığınlar üzerinde etkisini her geçen gün arttırdı.

Ecevit'in Genel Başkanlığa gelmesiyle birlikte CHP, yığınların 12 Mart darbesi karşısında hoşnutsuzluğunu da kullanarak sürekli yükselen bir grafik izledi. Ecevit'in temel sloganı "düzen değişikliği" idi. Bilinçli bir burjuva politikacısı olarak Ecevit, bir yandan "düzen değişikliği" temasını izleyerek yığınların düzene karşı devrim kanalına yönelmesini engellemeye çalışırken, diğer yandan ise, anti-komünist propagandaya hız vererek, devrimci güçleri tecrit etmeye, onların yığınlar nezdinde prestijlerini düşürmeye özel bir gayret sarfetti. '77 seçimleri, sosyal-demokrasi açısından başarının zirvesi oldu. % 40 civarında oy alarak mecliste çoğunluk sağlamaya ramak kaldı. Ne var ki, bu seçimler '60'lar ve '70'lerdeki sosyal-demokrat, reformist söylemin tarihsel olarak geride kalmasına da vesile oldu. Burjuva reformizmi hükümet olduğu dönemde söylediklerinin hiç birini gerçekleştiremedi. Meydanlarda coşkulu destek veren geniş yığınlar hayal kırıklığına uğradı; bir kısmı sağ partilere yöneldi, diğer bir kesimi de tutarlı bir devrimci alternatif olmadığı koşullarda tarafsız bir suskunluğa yöneldi. Sonuç ne olursa olsun burjuva reformizmi '60'ların sonlarında ve '70'lerde gelişen devrim savaşımı karşısında tam bir dalgakıran rolü oynadı ve yığınların hoşnutsuzluğunu dizginlemeyi başardı.

'70'lerin sonuna gelindiğinde burjuva düzenin ekonomik ve politik açmazları daha bir şiddetlendi. Dönem, sermaye sınıfı için tavizlerle yığın muhalefetini düzen içinde tutma dönemi değil, ekonomik ve politik zor ile sömürüyü yoğunlaştırma, yığınların kazanılmış haklarını gaspederek ekonomik kölelikle politik köleliği birleştirme dönemiydi. Böyle bir dönemde, burjuva düzenin iktidar alternatifi reformist bir muhalefet partisine gereksinimi yoktu, daha ötesi böyle bir alternatife hoşgörü tehlikeli olabilirdi. Rejim, sürekli ekonomik ve politik sorunlarla karşı

karşıyaydı; ama '60'lar ve '70'ler yine de kapitalizmin yükselme ve genişleme dönemiydi. O dönömde reformist söyleme gösterilecek hoşgörü rejim açısından büyük sorunlar getirmiyordu. Burjuva rejim herşeye rağmen manevra yapma yeteneğine sahipti. '70'lerin sonuna gelindiğinde bu olanak da ortadan kalkmıştı.

12 Eylül bu koşullarda gündeme geldi. Uzun süren baskı koşulları, yığınlarda büyük bir hoşnutsuzluk biriktirmişti. Bu koşullarda, yığınlara reformist bir söylemle gitmek ve onların desteğini alarak hükümet olmak, 12 Eylül'le planlanan düzeni zamanından önce sekteye uğratabilirdi. Fakat burjuvazinin yönetme sanatı, her dönemde sol görünümlü düzen partilerini zorunlu kılıyordu. 12 Eylül sonrasında partili döneme geçildiğinde, Halkçı Parti bu gereksinimi karşılamak üzere kuruldu. Eski CHP söylemi ile kurulan SODEP-'in seçimlere girmesine izin vermeyerek rejim partili düzen üzerindeki kontrolünü korudu.

SHP eski çizgi ve yeni döneme ayak uydurarak sermayeye güven verme politikası arasında bir dönem bocaladıktan sonra, Deniz Baykal ekibinin parti yönetimine gelmesiyle açık bir düzen partisi rolüne soyundu.

Son bir yıllık süreçte SHP'nin izlediği çizgi ve ortaya koyduğu pratik, onun düzenin aşırılıklarına karşı muhalefet yürüten bir partiden çok, sol görünümlü açık bir düzen partisi konuma daha uygun düştüğünü gösteriyor.

SHP, iktidar partisinin ekonomik programını öz olarak benimsediğini, hatta bu programın yürütücüsü bürokratları kendi hükümeti döneminde koruyacağını açıklayarak; kendi parti programını iki yıl askıya alarak, kemer sıkma politikasını yaşama geçireceği ve işçi sınıfını yasaklar cenderesine hapseden yasal düzenlemeyi koruyacağı konusunda sermaye sınıfına güvence vererek; yoğun bir ekonomik ve politik terör dönemi olan 12 Eylül döneminin tartışılmasını istemeyeek, o döneme sünger çekerek, daha ötesi, bu dönemdeki düzenlemelerin temel çerçevesini benimseyerek, Kürt ulusal hareketinin kendini her düzeyde tartışma platformuna soktuğu ve sermaye rejimini zorladığı bir dönemde, Kürt ulusunun varlığını inkar etmeye devam ederek, Kürtlerin varlığını dile getiren ve bu sorunun tartışıldığı Paris Konferansı'na katılan milletvekillerini cezalandırarak; Kürdistan'da faşist terörün zirveye çıktığı bir dönemde bölgedeki devlet yetkililerini ziyaret ederek, onlara manevi destek vererek; burjuvazinin zindanlarında devrimci onurlarını korumak için direnişe geçen politik tutukluların açlık grevi eylemini şiddet eylemi olarak göstererek, kısacası muhalefetteyken bile, düzeni savunmada bir çok sorunda iktidar partisinden daha atak bir tutum sergileyerek sermaye düzeninin has partilerinden biri olduğunu sergilemiştir.

SHP'nin düzen savunuculuğu o derece pervasız bir noktaya varmıştır ki, son dönemlerde, eli bir çok devrimci ve işçi kanına bulaşmış, her dönemde sermayenin çıkarlarını savunmada kusur etmemiş Demirel, SHP'den daha tutarlı bir burjuva muhalefet çizgisi izlemiş, "demokrasi" savunucusu kesilmiştir.

SHP'nin programı genelde orta sermaye çevrelerinin çıkarlarına yanıt veren bir programdır. Düzenin aşırılıklarını reforme etmeyi hedefleyen bir dizi madde programda yer almaktadır. Ne var ki, burjuva partilerin programı ve pratiği tam bir ikiyüzlülük abidesidir. Hele bu parti sol görünümlü bir partiyse ikiyüzlülük bir kat daha artar.

Bugün sosyal-demokrasinin açık düzen savunucusu konuma yükselmesi, orta sermaye çevrelerinin tekelci sermaye ile çıkarlarının ne derece bütünleştiğini de ortaya koyuyor. Kapitalist gelişmenin bütün toplumun dokularına yayıldığı, kapitalist düzenin derin ekonomik ve politik sorunlarla karşı karşıya olduğu, toplumsal devrim korkusunun her fırsatta dile getirildiği bir ülkede, orta sermaye çevrelerinin kaderini düzenin kaderine bağlamasında anlaşılmaz olan bir şey yoktur.

Sosyal-demokrasi tam bir açmaz içerisindedir. Reformist bir temelde düzene muhalefet ederek iktidara gelmeyi hedeflese, sermaye sınıfının barikatını aşamamaktadır. Burjuva rejim o derece çıkmaz içerisindedir ki, tutarlı bir burjuva muhalefetini bile kaldırabilecek durumda değildir. Rejim, ekonomik ve politik olarak ciddi reformlar yapacak olanaklardan yoksundur. Bu koşullarda ancak açık düzen savunuculuğu temelinde, yığınların temel sorunları dışında gündelik sorunlar üzerinde bir muhalefet yürütmek alternatifi kalıyor. Bu durumda ise SHP örneğinde görüldüğü gibi, burjuva partilerin programları arasındaki farklılıklar son derece azaltmakta, yığınlar nezdinde muhalefet partileri inandırıcılığını yitirmektedir. Bu sefer de,yığınların burjuva partiler karşısında güvensizliği bir barikat olarak ortaya

çıkmaktadır. Kuşkusuz bütün bunlar derin çelişkiler içerisinde debelenen gerilimli bir toplumda, yığınların radikal çözümlere yönelmesinin nesnel olanaklarını yaratmaktadır. Burjuva rejime yığınlar önünde meşruluk veren kurumlar, partiler, parlamento, seçimler, cumhurbaşkanlığı vb. cumhuriyet tarihinin hiç bir döneminde bu derece manevi saygınlığını yitirmemişti. % 33-36 oy oranı ile mecliste ezici bir çoğunluk kazanılması, % 20 oy ile hükümet olmaya devam edilmesi ve cumhurbaşkanının seçilmesi, tüm muhalefet partilerinin bu durum karşısında ciddi bir yaptırım gücü gösterememesi bunu yeterince anlatıyor.

SHP mevcut konumuyla iktidara gelme şansını her geçen gün daha fazla yitirdiği gibi, iktidara gelse bile yığınların istemlerini karşılamada ciddi bir adım atacak durumda da değildir. Sistem o derece açmaz içindedir ki, ne ekonomik alanda yığınların geçici de olsa yaşam standardını iyileştirmeye, ne de politik reformlar yapmaya elverişli bir zemin sunuyor. Sistemin ayakta kalması, ekonomik olarak daha fazla sömürüyü yoğunlaştırmayı, politik olarak ise devrimci yığın muhalefetini dizginlemeyi, baskı altında tutmayı gerektirmektedir.

Son dönemde bizzat iktidar partisi ANAP'ın girişimiyle Türk Ceza Yasaları'ndan 141-142'nin kaldırılması üzerine yoğun tartışmalar yapılıyor. Rejimin bu alanda yapmak istediği değişikliğin içeriği bile, rejimde bir yumuşamaya değil, sertleşmeye işarettir. Bu maddelerde değişikliğin olup olmayacağı ve değişiklikten kimin nasıl yararlanacağı bir yana, değişikliğin amacı solda düzen güçlerini ve düzen dışı güçleri ayırmaya, birincileri sistemi güçlendirmede kullanmaya, ikincileri daha ağır cezalarla ezmeye yöneliktir.

Bugün için yığınların öne çıkan talebi, açlığa ve yoksulluğa son verilmesi, Kürtlerin özgürlüğünün kazanılması ve basın, toplantı, örgütlenme ve gösteri özgürlüğü önündeki engellerin kaldırılmasıdır. SHP'nin bu alanda yapacağı ciddi bir şey yoktur; çünkü sistem ona hazır değildir. Daha ötesi ise, bugün SHP'nin sergilediği pratik, bu alandadeğişiklik yapmaya niyetinin olmadığını gösteriyor. Çünkü o, asli görevi olarak sistemin korunmasını almaktadır.

İşte tam da bu koşullarda burjuva partiler ve özellikle de, sola açılan yığınlar üzerinde geniş bir etkiye sahip SHP, DSP gibi sol görünümlü burjuva partiler karşısında takınılacak ilkesel tutum, işçi sınıfı hareketine bağımsız bir kimlik kazandırma ve düzene karşı devrim alternatifini güçlü kılmada belirleyici bir öneme sahiptir.

Sosyal-demokrasi ister reformist bir muhalefet partisi, isterse de açık düzen savunuculuğu kimliğinde ortaya çıksın,dünyada olduğu gibi Türkiye'de de,her dönemde devrimci yığın muhalefetini saptırmada, onu düzeniçi çözümlerle aldatmada başrolü oynamış devrim düşmanı bir akımdır. Çünkü o, yığınlara soldan hitap ederek,tutarlı, güçlü bir devrimci hareketin yokluğu koşullarında yığınlar nezdinde,onların temsilcisi olarak görünmüştür.Sosyal-demokrasi bu ikiyüzlülüğü ile sadece bilinçsiz geri yığınları değil,zaman zaman devrimci akım ve partileri de etkileyebilmiştir.Bu nedenledir ki,sosyal-demokrasi karşısında gösterilebilecek en küçük zayıflık,devrim karşısında zayıflığın doğrudan bir yan-sımasıdır.Sosyal-demokrasinin yığınlar üzerindeki etkisi kırılmadan devrimci hareketin güçlenmesi olanaklı değildir.O devrimin önünde bir barikattır ve ilerlemek için yıkılmak zorundadır.Bu barikatın yıkılmasının ilk koşulu ise,sosyal-demokrasinin sol hareket üzerindeki etkisini kırmaktan geçiyor.

Türkiye sol hareketinde, sol görünümlü burjuva partiler ve reformizm karşısında zaaf geleneksel bir tutum haline gelmiştir. Bu, güçsüzlüğün, düzen içi çözümlerle düzene muhalefet etmenin,politik bakımdan kişiliksizliğin, iktidar perspektifinden yoksunluğun dışa vurumudur aynı zamanda.

Revizyonizm her dönemde, sosyal demokrasinin sol içinde en önemli dayanağı, işçi hareketini düzen sınırları içinde tutmada ara bir halka rolünü oynamıştır. Revizyonist hareket yeni türden reformist bir akım, sosyal reformizm olarak, geçmişte sosyal-demokrasinin sol kanadı misyonunu üstlenmiştir. Bugün ise açıktan düzen savunucu bir konumda yeralarak sosyal-demokrasiyle her düzeyde işbirliğini savunmaktadır. Revizyonizmin devrim diye bir sorunu yoktur. O, kendisine programatik hedef olarak burjuva legalitesini sağlama ve burjuva demokrasisine ulaşmayı almaktadır. O, bu hedefe ulaşmak için sosyal-demokrasiyle her dönemde işbirliği içinde olmuştur. Bu nedenle, işçi sınıfı hareketinin bağımsızlığını sağlamak için sosyal-demokrasiye karşı savaşımla revizyonizme karşı savaşım bir bütün oluşturuyor. Birine karşı kararlı bir tutum takınmadan diğerine karşı kararlı bir tutum takınmak olanaklı

değildir.

Öte yandan devrimci-demokrasi de, dünya görüşü ve benimsediği programın doğrudan sonucu olarak, sosyal-demokrasiye karşı sürekli bir zaaf içinde olmuştur. Bu zaaf revizyonist akımlarda olduğu gibi bir çizgi haline gelmese de, değişik dönemlerde değişik biçimlerde sık sık ortaya çıkmaktadır. Geçmişte CHP, günümüzde SHP ve DSP karşısında takınılan tutumlar bunun çok sayıda örneğini sunmuştur. Devrimci-demokrasinin reformizm karşısında zaaafı devrimci hareketteki kan kaybının temel nedenlerinden birini oluşturmuştur. Bu zaaf, bu partileri seçimlerde desteklemek şeklinde ortaya çıktığı gibi, bu partiler içerisinde çalışma, tek tek adaylarını destekleme, zorda kalındığında parti kuruluşlarına sığınma, demokrasi savaşımına çağırma, parti içi muhalefet kanatlarını destekleme, partinin niteliğinden gelen düzen karşısındaki tutumunu yönetimlerin tutarsızlığına bağlama vb.gibi biçimler şeklinde de kendini ortaya koymaktadır.

Devrimci-demokrasi akımlarının sosyal-demokrasi karşısında takındığı bu tutarsızlık, onun kapitalist bir ülkede faşizm/burjuva demokrasisi, orta burjuvazi/tekelci burjuvazi gibi sahte alternatifler üzerine oturan burjuva demokratik devrim programını benimsemesinden gelmektedir. Sermaye egemenliğinin yaşamın her alanını sardığı bir ülkede, burjuva özlü bir programla düzene, sağlı sollu düzen partilerine karşı istikrarlı, kararlı devrimci bir tutum geliştirmek olanaksızdır. Devrimci-demokrasinin savunucuları bunu anladığı ölçüde, sermaye düzenine, onun bütün partilerine karşı kararlı tutum geliştirerek, reformizm ve proleter sosyalizm olarak saflaşmak zorunda kalacaktır. Demokratik devrim programı, her dönemde reformizme açılan bir kapı durumundadır. Yalnız, proleter devrim programı alternatifi ile düzene muhalefet edenler, ona uygun taktik ve örgütlenme çizgisini izleyenler reformizm ve sosyal-demokrasi karşısında kararlı, ilkeli bir sınıf çizgisi izleyebilirler. Çünkü proleter devrim programı, tüm düzen kurumlarına ve partilerine düşmanlığın, demokratik devrim programı ise burjuva iktidar ve kapitalizmin biçimleri karşısında tercih yapmanın programıdır.

Yeni sahte alternatiflere hayır!

SHP'den bazı Kürt milletvekillerinin ihracı ve bunu takip eden istifalarla birlikte, bu milletvekillerince solda yeni bir parti oluşumuna gidileceği açıklandı. Yapılan açıklamalara göre bu parti, programında Kürt sorunu ve işçi sınıfına ilişkin daha ileri taleplere yer verecek ve bu yanıyla çağdaş sosyal demokrat parti olarak politik yelpazede yerini alacaktır.Hatta bu partinin parlamentoyu ve barışçıl savaşımı esas alan "komünist"lerle birlikte kurulabileceğinden bile sözedilmektedir. Söz konusu "komünistlerin" ise TBKP'li tövbekarlar olduğu bir sır değildir.

İstifa edenlerin genelde SHP programına itirazları olmadığı biliniyor. Öte yandan önem verilen Kürt sorununda, bu sorunun devrimci çözümüne karşı oldukları, bu sorunu düzen sınırları içerisinde, bölgesel ve kültürel özerklik gibi reformcu bir çözüm çerçevesinde çözmekten yana bir tutum benimsedikleri de biliniyor.

Sorunun diğer boyutu da, bunlar uzun süredir Kürt sorununu ağızlarına bile almazken, bazılarının Türk şoveni bir tutumun yandaşları olduğu biliniyorken, son dönemde bu soruna neden bu derece ilgi gösterdikleridir.

Açıktır ki, gelişen devrimci ulusal hareketin yarattığı birikimi kendi burjuva çıkarları için kullanmak ve ulusal hareketin devrimci bir temelde çözümünün önüne barikat dikmek amacıyla böyle bir girişimde bulunuyorlar.

Öte yandan, böyle bir girişim devrimci işçi hareketinin gelişmesinin de önüne barikat olarak dikilecek, hareketi düzen sınırları içinde tutmaya, bugün SHP'nin başarılı bir şekilde yapamadığını yapmaya çalışacaktır. Her şey bir yana Abdullah Baştürk'ün DİSK'i nasıl CHP'ye peşkeş çektiği işçi sınıfının hafızasında capcanlı olarak duruyor.

Eğer böyle bir girişim parti kurulmasıyla sonuçlanırsa, bu parti düzenin aşırılıklarına karşı muhalefet yürüterek, işçi hareketini düzen sınırlarında tutmaya çalışan burjuva reformist bir parti olacaktır.

Aslında reformist bir partinin, yığınlar üzerinde güçlü bir etkiye sahip olmasının nesnel koşulları yoktur. Çünkü düzen, bağrında taşıdığı açmazlar nedeniyle yığınları sürekli olarak düzen dışına, devrime sürüklüyor. Ne var ki, bu nesnel koşullardan yararlanacak güçlü bir devrimci hareketin olmadığı koşullarda reformist hareket işçi sınıfı hareketinin geniş kesimlerinde bir çözüm olarak görülebiliyor.

Olumlu nesnel koşullardan yararlanacak, bütün

burjuva çözümler karşısında hareketin bağımsızlığını sağlayacak güçlü devrimci bir hareket olmadığı gibi, mevcut durumuyla devrimci hareket reformizm karşısında da sağlam bir zeminde durmuyor.

SHP karşısında devrimci-demokrasinin zaafına işaret etmiştik. Aslında bu zaafın çok çarpıcı olarak ve sistemli şekilde ortaya çıkmamasında sosyal-demokrasinin açık düzen savunuculuğu yapması da önemli bir rol oynuyor.

Yeni alternatif parti, SHP'ye göre daha solda bir görüntü çizeceğinden devrimci hareketin reformizm karşısındaki zaafı kendini daha belirgin bir şekilde hissettirecektir.

Bu durumda genel olarak sosyal-demokrasiye olduğu gibi, yeni reformist parti alternatifi karşısında da ilkeli tutum, devrim alternatifini canlı tutmak, ve işçi sınıfı hareketini bağımsız kimliğe kavuşturmak bakımından daha bir özel önem taşıyor. İşçi sınıfının olduğu gibi diğer emekçi kitlelerin ve Kürt ulusal hareketinin temel çıkarlarına yanıt verecek tek ve gerçek çözüm burjuvazinin iktidarının yıkılmasından, proletarya devriminin zaferinden geçiyor. Bütün ara çözümler burjuvaziye, düzenin kendisine hizmet eder.

Tarihin, bu arada Türkiye'nin yakın tarihinin de gösterdiği gibi, yığınlar üzerinde reformizmin etkisi kırılmadan, ona bağlanan umutların boşluğu yığınlara kavratılmadan devrimci çözümü gerçek haline getirmek olanaksızdır

Bugün burjuvazinin sözcüleri SHP'den ayrılanları "bölücülükle", "aşırılıkla" suçluyor, ama yarın devrimci bir işçi hareketine ve Kürt ulusal hareketine karşı böyle bir partiyi kullanmaktan, ona destek vermekten çekinmeyeceği gibi, hoşgörüsünü aştığı ölçüde de partiyi kapatmaktan, gerektiğinde hepsini içeri tıkmaktan da çekinmeyecektir. Her şey bir yana 12 Eylül bunun en yakın ve canlı örneğiyle doludur.

Düzenli ve örgütlü ilişkiler istiyoruz

Yoldaşlar,

Ekim çizgisine uygun olarak bağımsız bir sınıf örgütü yaratılması çabasına bölgemizdeki çalışmalarımızla katkıda bulunmayı hedefliyoruz. Ama nasıl? Bu mektubumda gelişmemizin önündeki engelleri, aşma inancıyla birlikte, size yoldaşlara iletmeyi görev biliyorum.

Ekim gazetesinin elimize geçmesinin dışında (önemli olmakla birlikte yeterli değil) yoldaşların örgütlülüğümüzü geliştirme konusunda hiç yardımlarını göremiyoruz dersek yeridir. *Ekim*'in çıkışından bu yana 25 ay geçti. Baskı dağıtım ağı kurulduğuna göre asgari düzeyde bir alt örgütlenmenin yaratılmış olması gerekiyor. Ancak lütfen kurulan sınırlı ilişkiler dışında tüm yardım taleplerimize verilen sözler henüz yerine getirilmedi.

Sanayi proletaryasının yoğun olduğu merkezlerden biri olan bölgemizde, özellikle (...) işçilerin mücadelesinin öne çıktığı böylesi bir dönemde, önderlerimiz sürece müdahaleye neden gazete dağıtımı sınırları içerisinde yaklaşıyorlar? Bu çizgimize ters düşmüyor mu? Örgütlülüğün yaratılması mücadele içinde olacağına göre, bu noktada sizlerin deneyimlerinden faydalanmamızın gerekliliği açık değil mi? Alt örgütlülüğün yaratılmadığını kabul edelim. Sınırlı olan güçlerimizle en azami fedekarlığı göstermek ve potansiyel güçleri değerlendirmek zorundayız.

Yoldaşlar; görevli yoldaşlar başka alanlarda yoğun bir çaba gösteriyor olabilirler. Ama bunun sınırlı da olsa bizim bölgemize de yansıması gerekir. Önderlik kolay değil! Bir takım öneriler getiriliyor ve bunlar hayata geçirilemiyor. Olmaz böyle şey! Yapabileceklerimizi gündemimize alalım.

Geçmişi değerlendirmeden bugün adım atamayız diyoruz. İdeolojik-teorik planda olduğu kadar, örgütsel planda da bunun ne denli büyük bir önem taşıdığı açık. 12 Eylül sonrası hepimizin bildiği örgütsel bir yıkım yaşandı. Bunun nedenlerini şu an tartışmayacağım. Ancak örgütlerin şekillenmesine ve denetim olayına büyük bir önem vermek zorundayız. Liberalizmi bağrımızda taşımayalım. Böyle unsurlara karşı acımasızca savaş açalım. İleri konumlarda olanları çok zor görevler bekliyor. Herkes bunun bilincinde olmak ve buna göre davranmak zorunda.

...dostça selamlar.

...'den bir Ekimci

1988 sonbaharında yapılan ve örgütümüz Merkez Komitesi'nin belli sayıda üyesinin katıldığı bir özel toplantının bazı sonuçlarıyla ilgili olarak, toplantıya katılan yoldaşlardan birinin öteki MK üyelerine hitaben kaleme aldığı 28 Ocak 1989 tarihli mektubu yayınlıyoruz.

Toplantımızın bazı sonuçları üzerine

Sevgili yoldaşlar,

Toplantımızın sonuçlarını aradan geçen pek kısa sayılmayacak süreye rağmen sizlere henüz iletemedik. Gazete çalışmasının alıkoyucu etkisini bir yana bırakırsak, bunun bir kaç nedeni var.

Öncelikle toplantının biçim ve içerik olarak başarısızlığını belirtmek gerekiyor. Dağınık ve verimi zayıf bir toplantı yaptık. Elverişli zaman ve mekan koşullarına rağmen bu sonuç size şaşırtıcı gelebilir. Doğrusu ortaya çıkan sonuç bizim için de şaşırtıcı oldu.

(...)

Öte yandan, toplantımızın gündemi çok kabarıktı. Bir çok şeyi bir arada ve tekrar tekrar tartışmak zorunda kaldık. Bu tutanak tutmakta da güçlük yaratıyordu. Türkiye devrimci hareketinin durumu, sorunları ve bu çerçevede görev ve sorumluluklarımıza ilişkin tartışmanın belli bir bölümü hariç, toplantıda tutanak tutulmadı. Çok değişik ögeleri içeren bu tür tartışmaları, hele tutanakları da olmayınca özetlemek zordu. Fakat üzerinde birleşilen ortak noktalar zaten gazeteye de yansıdığı için, bunları ayrıca özetlemek de gereksizdi. Gazetede son zamanlarda çıkan başyazıları ve diğer bazı yazıları -ikinci yıldönümü değerlendirmesi de dahil- toplantının siyasal tartışma sonuçlarından saymak gerekiyor.Aynı şekilde "Okurlara Mektup"larda ifade edilen bazı önemli anlayış ve yaklaşımları "toplantının sonuçları" çerçevesinde düşünmek gerekiyor.Toplantınm ideolojik-siyasal sorunlara ilişkin sonuçları bundan sonraki yazılara da yeri geldikçe yansıyacaktır. Genel doğrultumuzdan farklı, onunla temelden çelişen yeni ve önemli bir yaklaşım çıkmış olsaydı, bunu kuşkusuz öncelikle size iletmek ve iç tartışma konusu etmek gerekirdi. Fakat ortak kanımız böyle bir şeyin olmadığı, ortaya çıkan yaklaşımların temel görüşlerimizin ve doğrultumuzun derinleşmesi ve zenginleşmesi sınırlarını aşmadığı şeklinde. Eğer gazetede ortaya konan görüş ve yaklaşımlar bundan farklı bir düşünce veya izlenim yarattı ya da yaratırsa bunu bildirmeniz gerekir.

Toplantının genel sonuçları hakkında ilk bilgilerin N yoldaş tarafından sözlü olarak verilmiş olduğu düşüncesini, geciktirici üçüncü etken saymak mümkün.

Toplantımızın ana gündem maddeleri şöyleydi:

1-Türkiye Devrimci Hareketinin Genel Görünümü.(Durumu ve Sorunları. Yenilgi sonrası ortaya çıkan başlıca eğilimler. Bu eğilimlerin muhtemel evrimi.)

Ve bu değerlendirmenin ışığında, Türkiye'de Parti Sorunu.

2-Hareketimizin Ayrışma Sonrası Dönemi (İdeolojik gelişme, siyasal faaliyet ve örgütsel şekillenme bakımlarından genel değerlendirme)

3- İlk iki soruna ilişkin değerlendirmelerimizin ışığında;

Hareketimizin hedef ve görevleri (ideolojik, siyasal ve örgütsel alanlarda)

4- İşçi Sınıfı İçindeki Çalışmanın Esasları ve Sorunları (Siyasal propaganda ve ajitasyon. Fabrika çalışması. İleri işçiler içinde kadrolaşma. Sendikal çalışma vb.)

5-Gençlik Çalışması.

6-Ekim (Değerlendirme. Görev ve hedefler).

7-(...)

8-(...)

9-Yurtdışı faaliyeti ve örgütü.

10-Mali Rapor.

11-Örgütsel ve Teknik Sorunlar.(MK'nın çalışma tarzı ve ilişkileri. Çalışılacak illerin seçimi ve il örgütlenmesi. Baskı ve dağıtım sorunları. İllegalite ve gizliliğe ilişkin sorunlar vb.)

Daha başka sorunları da içeren bu gündem kabarık görünmekle birlikte, ağırlıklı tartışmalar ilk üç maddeye ilişkindi.

*

1-Devrimci Hareketin Durumu

Bu konuyu bir süredir değişik vesilelerle ve değişik yönleriyle yayın organında işliyoruz. Daha da işleyeceğiz. Vardığımız sonuçları bu yazılar

zaten içeriyor. Bu nedenle burda yinelemek anlamsız. Ben yalnızca bir kaç özgün noktanın altını çizmekle yetineceğim.

Yakın Geçmişe Genel Bir Bakış başlıklı ilk değerlendirmemiz, devrimci hareketin '60'lı yıllarını bir bütün olarak ele almış, '70'li yıllarda ağırlığı daha çok içinden geldiğimiz üç gruba vermişti. 12 Eylül sonrasına ise, yalnızca bu üç grup açısından ve en genel özellikleriyle kısaca değinmişti. Bu sınırlamalar doğal olarak yapılan değerlendirmelerde belirli eksikliklere ve kusurlara yolaçacaktı.*Ekim* çıktığından beri Türkiye devrimci hareketini bir bütün olarak ve bugüne kadarki evrimi içinde ele almaya çalışıyoruz. Tablo zaman ve içerdiği tüm unsurlar bakımından bütünleşince, ortaya daha doğru, gerçeğe daha uygun sonuçlar çıkıyor.

Devrimci hareketimizin TDKP, THKPC-ML, TKP/ML Hareketi ve TİKB'den oluşan kesimi, '80 öncesinde bazı bakımlardan daha ileri bir noktadaydı. Modern revizyonizmle araya belli bir sınır çizmiş, burjuva reformist etkiye karşı daha bilinçli ve duyarlı davranmış, ve özellikle Mao eleştirisinden sonra marksist kavramlara daha çok yaklaşmıştı. Bu özellikleriyle hareketin bu kesimi kendi içinden marksist bir hareketin çıkmasına daha uygun potansiyel koşullara sahipti. Nitekim EKİM'in ortaya çıkışı da bunun göstergesi sayılmalı. Ama öte yandan bu kesimin devrimci hareketin geriye kalan kesiminden farklılığını abartmamak, bunu bir nitelik farklılığı görmemek, özünde benzer olan ideolojik-siyasal niteliklerini unutmamak gerekiyor. İlk değerlendirmemizde zaten bu gerçeği görüyor, gözetiyor ve açıkça tanımlıyorduk: *"Maoculuğun eleştirisi teoride Marksizme, pratikte işçi sınıfına belirli bir yönelişi yaratmakla birlikte, sorunun özüne inilemedi ve gösterilen çaba, hareketi, küçük-burjuva demokrasisinin en tutarlı ifadesi olmaktan öteye götüremedi."*

İlk değerlendirmemizin kusuru ya da eksikliği şuradadır:

İlkin; proleter sosyalizmin güçlerinin yalnızca bu kesimden çıkabileceği izlenimini yaratıyor. Bu doğru değil. Devrimci hareket bir bütün olarak bugün bir iç bunalım, ayrışma ve saflaşma süreci yaşıyor. Bu süreç geriye dönük eğilimler ve güçler çıkardığı gibi, ileriye dönük eğilimler ve güçler de çıkarabilir. Bir bütün olarak Türkiye devrimci hareketinin yapısı ve bazı temel özellikleri (demokrasi ve sosyalizm idealini içiçe temsil etme, Marksizmden değişik düzeylerde etkilenme, işçi sınıfına duyulan samimi yakınlık vb. vb.), bunu olanaklı kılmaktadır. Hangi kesimde, ne zaman, ne ölçüde ileriye, Marksizme yönelen güçler ya da unsurlar çıkabilir? Bu konuda şimdiden kesin şeyler söylenemez. Ama marksist-leninistlerin ideolojik mücadeleleri ve siyasal çabaları, gelişecek işçi hareketinin olumlu etkisi, uluslararası revizyonizmin iyice çürümesi, Batı kapitalizmiyle açıktan bütünleşerek ve Marksizme açık ve kaba saldırılara girişerek bugün yaşamakta olduğu yeni süreçlerin tersten olumlu etkisi vb. etkenler, bunu kolaylaştıracaktır. Marksist-Leninist teorinin esaslarından ve temel ilkelerinden, kendi temel teorik-programatik görüş ve ilkelerimizden taviz vermeksizin, Türkiye devrimci hareketine bu geniş perspektifle bakmak, umutlu ve güvenli olmak, tekkecilikten, dargörüşlülükten kaçınmak gerekiyor.

Aslında bu bakışa daha ilk sayımızdan itibaren -örneğin *Herkes Kendi Bayrağı Altına* yazısı- ulaşmış bulunuyorduk ve sonrasında hep bunu işledik. Son olarak toplantı esnasında ve toplantıdaki yaklaşımların ışığında kaleme alınan bir başyazıda sorun şöyle formüle edildi:

"Türkiye devrimci hareketinin bünyesinde yaşanabilecek güçlü bir ideolojik atılım ve yenilenme proleter sosyalizminin gerçek güçlerini de belirginleştirecektir. İdeolojik bir atılımın biribiriyle sıkı sıkıya bağlı iki temel halkası vardır. Halkçılıktan proleter sınıf çizgisine, demokrasicilikten net bir sosyalizm perspektifi ve proleter devrim programına" (Sayı: 14)

İkincisi; ilk değerlendirmemiz dört gruptan oluşan kesim içinde 12 Eylül sonrasında yaşanan güçlü ideolojik liberalleşmeyi yeterince vurgulamadığı için, 12 Eylül öncesi ileri konumuna ilişkin vurgu sonraki dönemiyle ilgili yanlış izlenimler yaratabiliyor. 12 Eylül öncesinde burjuva reformizmine karşı en hassas, bu özelliğiyle küçük-burjuva demokrasisinin ileri bir ifadesi olan bu kesim, karşı devrim döneminde örneğin TDKP şahsında burjuva kuyrukçuluğunun en kötü örneklerini verebildi. TKP-ML Hareketi '86 Konferansında "demokratik kapitalizmi" ve küçük-burjuva demokratik cumhuriyeti bir program olarak benimsedi. Benzer bir eğilim TKİH şahsında siyasal demokrasiyi devrimin starejik hedefi olarak ele alma şeklinde belirdi. Bu tür bir

ideolojik evrimin kökleri, mantığı, nedenleri, koşulları vb. bütün bunlar *Ekim*'de peyderpey işleniyor, işlenecek.

Üçüncüsü; yeniden toparlanma dönemi bu üç harekette hızlı ve yoğun bir ayrışma ve saflaşmaya sahne oldu. Bizim hareketimiz bu saflaşma sonucu ortaya çıktı. İlk değerlendirmemiz döneminde, henüz saflaşmaların başında olmamızın da etkisiyle, bu kesimin içerisinden çıkaracağı yeni marksist güçler konusunda daha iyimser bir bakış vardı. Fakat ayrışma sonrası sürecin belirginleştirdiği gerçekleri bugün artık hesaba katmak gerekir. Bu gruplar kuşkusuz kendi bünyelerinden ileriye dönük yeni unsurlar, gruplar çıkarabilirler. Bu biraz da bizim çabamıza bağlı.Fakat her halükarda bunun önemini abartmamak, çok özel bir ilgi ve dikkat konusu etmemek gerekir. Durumu ve tutumu henüz belirsiz olan TİKB dışında tutulursa, bu gruplar ideolojik konumlarında gitgide geriliyor ve çeşitli davranışlarıyla gericileşiyorlar. Bu mantıklıdır da. İçinden EKİM gibi ileri bir hareketi çıkarmış olmalarının sonucudur. İlerlemek bir yana, ilerliyenin karşısına dikilen ve direnenler, gerilerler ve gericileşirler. Bunu biz daha işin başında vurguladık; zaman vurgumuzu doğruladı.

*

Bütün bunlar bir arada ele alındığında, parti sorununa bakışımızın genel çerçevesi de bir bakıma belirginleşir. İdeolojik ve ilkelere ilişkin esaslar dışında, bu soruna şimdilik şu şu unsurlarla gibi biçimci bir sınırlama getirmediğimiz kendiliğinden anlaşılır. Kaldı ki bundan ötesi bu aşamada anlamsız olduğu kadar olanaksızdır da. Türkiye devrimci hareketinde yaşanan iç süreçlerin sonuçlarını dikkatle izlememiz gerekiyor. Bu sorunu Konferansta daha etraflı tartışabileceğimizi sanıyorum. Şu aşamada, parti sorununun önemini ve aciliyetini vurgulamanın, bu bilinci işçiler içinde yaymanın, teorik-programatik temellerini ve genel ilkelerini işleyip savunmanın ötesine geçemeyiz. Biz bu çabayı sürdürmeli, bunu işçi hareketi içinde güç olma, onun en ileri unsurlarıyla birleşme çabasıyla birleştirmeli, bu temelde kendi örgütsel oluşumumuzu da geliştirmeliyiz. Zaman ve gelişmeler parti sorununun somut biçim olarak nasıl çözüme bağlanacağı konusundaki bakışımızın kesinleşmesini kolaylaştıracaktır.

*

Toplantıda Türkiye devrimci hareketinin genel durumuna ilişkin tartışmalarımızın bir başka özgün sonucu olarak, "devrimci hareket"in sınırlarına getirilen tanım sayılabilir. Bunu dört grubun mücadele birliği 'Çağrı'sına verdiğimiz cevapta şöyle ifade etmiştik: *" 'Çağrı'nızın, reformist solun burjuva düzenle bütünleşme çabalarını mahkum eden tutumu tamamıyla yerindedir. Solun bu bölümünün devrimci hareket içinde yer almadığı görüşündeyiz. Mevcut toplumsal ve siyasal düzene karşı mücadele konumunu, devrimci hareketin ayrım çizgisi sayıyoruz".*

Şüphesiz bu tanımı donmuş ve mekanik bir formül olarak değil, hayatın canlılığı içinde ele almak gerekiyor. Belirtmeye gerek yok ki, "mevcut toplumsal ve siyasal düzene karşı" mücadele eğilimini ortaya koydukları ölçüde, biz şu veya bu kesimin tabelasına bakmaz, onların mücadele isteğine sırt çevirmeyiz.

2-Ayrışma sonrası dönem

Hareketimizin ayrışma sonrası evrimi ve sorunları değişik yönleriyle ele alındı. Toplantının başlangıcında, özellikle MK'nın oluşturulması tartışmaları olmak üzere, sorunun örgütsel-pratik boyutları üzerinde fazlaca duruldu. Bireylerin durumlarına ve sorunlarına ilişkin artık yorucu ve yıpratıcı olan ayrıntılara da kaydığı görülünce tartışmanın çerçevesi değiştirildi. Hareketimizin ortaya çıkışı ve gelişimi, ideolojik-siyasal ve genel örgütsel yönleriyle ele alındı, ve doğal olarak, daha sağlıklı bir bakış ve sonuçlar çıkardı ortaya bu.

Bir bütün olarak ele alındığında ve bazı temel göstergeler açısından bakıldığında, katettiğimiz mesafeyi küçümsemek elbette yersizdir. Atılan adımların neler olduğu ve neyi ifade ettiği, ikinci yıldönümü değerlendirmesinde ve "Okurlara Mektuplar" ın özellikle birincisinde genel çizgileri içerisinde ortaya konmuş bulunuyor. Toplantının kollektif ürünleri olan bu tespitleri burda yinelemek gereksiz.EKİM bugün artık kendini kabul ettirmiş ciddi bir siyasal harekettir.Çok kısa bir zaman süreci içinde bunu başarabilmiş olmak bile tek başına çok şey ifade

ediyor.

Ama ben kendi payıma özellikle kusurlarımıza bakmak gerektiği inancındayım. Gerek ideolojik görevleri, gerekse ideolojik-pratik görevleri üstlenmiş yoldaşların, üzerlerine düşeni gereğince yapmadıkları, enerjilerini ve yeteneklerini gereğince kullanmadıkları gerçeği aslında toplantının da ortak yargısı. Bunun kişisel zaaflar ve beceriksizliklerden çok çalışma tarzından kaynaklandığı, çözümün de buradan geçtiği, bir gerçek.Buna ilişkin sorunlar başından itibaren değişik vesilelerle tartışma konusu olduğu için burada yeni şeyler söylemek yararsız. Görevler bellidir, sorunların çözümü genel çerçevede de olsa açıktır. Yapılması gereken bilinçle, enerjiyle, hırsla ve gerçek komünistlere yaraşır bir sorumluluk anlayışıyla işe sarılmaktır.

Bunlara bağlı olsa da bundan öte olan, bir siyasal hareket olarak taşıdığımız kusurlardır benim asıl sözünü etmek istediğim. Yeni bir siyasal hareket olarak temel görüşlerimizi açmakta, derinleştirmekte ve Marksizm adına egemen olan çok değişik görüşlere karşı mücadelede güçlü bir ideolojik silah olarak kullanmakta yetersiz kaldık. Bunun nedenleri üzerinde toplantıda çeşitli tartışmalar oldu. Kişisel kusurlarımız ve çalışma tarzımızdaki sağlıksızlıkların yanısıra, gazete çıkarma görevinin bunda neden ve nasıl bir sınırlayıcı rol oynadığı da ortaya kondu. N yoldaş bunları özetlemiştir. Aslında bazı konuşmalarımıza ve benim bazı mektuplarıma da konu olduğu için, burda yinelemek yararsız. Yalnız şunu da eklemek gerekir; sorunlar -teorik-siyasal sorunlar- çok yönlü, çok çeşitli ve çok karmaşık. Teorik-siyasal sorunların evrensel bir boyut taşıdığı, ve yazık ki, dünya komünist hareketinin içinde bulunduğu zayıflık ve kısırlıktan ötürü, sorunların anlaşılmasında ve çözümünde pek bir uluslararası kaynak desteği görmediğimiz de bir gerçek. Bunlar birarada bizim sayı ve, önemli bir etken olarak, birikim yetersizliğimizle de birleşince, güçlüklerimiz artıyor. Şunu hep gözönünde tutmak gerek: biz, eski usul, "kafadan" ya da çalakalem yazmayı, kısa süreler içinde eskiyecek, değer taşımayacak, ya da yanlışlığı ortaya çıkacak şeyler yazmayı, en yumuşak ifadeyle, sorumsuzluk sayıyoruz.

Toplantıda, Türkiye devrimci hareketinin içinde bulunduğu duruma ilişkin değerlendirmemize bağlı olarak, teorik-siyasal sorunlar ve ideolojik mücadele alanındaki görev ve sorumluluklarımızın önemi özellikle vurgulandı. Bu alanda görev ve sorumluluklarımız, kendi dar ihtiyaçlarımızdan öte, devrimci harekete karşıdır, Türkiye komünist hareketi içindir. Zaten biz başından itibaren ve prensip olarak, sorunlarımızı ve görevlerimizi, devrimci hareketin genel sorunları ve ihtiyaçları içinde tanımlamak tutumu içinde olduk. *Ekim*'den bu kolaylıkla izlenebilir.Toplantı bu bakışın önemi üzerinde ayrıca durdu.

Sonuçta, toplantı, hayli zaman kaybedildiği, ama henüz geç kalınmadığı, teorik-siyasal sorunların biran önce açılması ve sürekli bir ideolojik mücadele konusu edilmesi sonucuna vardı. Konferans öncesinde bu doğrultuda belli adımların atılabilmesinin önemi üzerinde durulduğu.

Pratik-siyasal faaliyetimiz ve örgütsel oluşumumuza gelince, henüz çok geri bir noktada olduğumuz bir gerçektir. Yeni bir hareket için bunun belli sınırlar içinde anlaşılır nedenleri elbette var. Ama artık daha fazla gecikmemeli, yığınlara, özellikle sınıfın ileri kesimlerine yönelik sistemli bir siyasal faaliyeti, sürekli bir propaganda ajitasyon ve siyasal taşhir faaliyetini gündeme almalıyız. Bunu yapamadığımız, başaramadığımız sürece kelimenin gerçek anlamıyla bir siyasal hareket olamayız. Bunu yapamadığımız sürece ne mevcut kadrolarımızı geliştirip militanlaştırabilir, ne de yeni militan kadrolar edinebiliriz. Bunu yapamadığımız sürece, kitlesel bir destek kazanamaz, devrimci kitlelerin gerçek öncüsü olamaz, onları eyleme sürükleyemez, ya da bize rağmen gerçekleşecek mücadelelerinde etkin bir rol oynayamayız. Hepsinden önemlisi, bunu yapamadığımız sürece, örgütlenme alanında ciddi ve kalıcı adımlar atamaz, gerçek militan bir komünist devrimciler örgütü yaratamayız. Önce örgütlenelim, örgütlenmeyi belli bir düzeye getirelim ve güvenceye kavuşturalım ki, siyasal faaliyeti gündeme alabilelim anlayışı yanlıştır, saçmadır ve dahası pasifisttir. Siyasal faaliyet ile örgütlenmenin gelişimi kopmaz şekilde birbirine bağlıdır, içiçedir, diyalektik bir bütündür. Örgütsel adımlar atılmadıkça siyasal faaliyet yürütülemez, ama siyasal faaliyete bağlanmadıkça, onunla cana ve kana kavuşturulmadıkça da gerçek örgütsel adımlar atılamaz. Atıldığı sanılanlar da yaşam tarafından hızla ıskartaya çıkartılır. Hep akılda tutmalıyız; örgütsel oluşumumuzun

taşlarını oluşturacak kadroları biz ancak militan bir siyasal faaliyet içinde yetiştirebilir, tanıyabilir, isabetle seçebiliriz. Siyasal faaliyet gerçek yaşamdır, fırtınalı denizdir. Bu yaşamın, bu denizin içine sokmadan, salt üç beş gazete dağıtarak biz ne gerçek devrimci kadrolar yetiştirebiliriz, ne de örgütsel oluşumda isabetli bir seçim yapabiliriz. Ve daha da önemlisi, siyasal faaliyet, süreklilik taşıyan ve sürekli genişleyen bir siyasal propaganda ve ajitasyon faaliyeti sürdürmeden, bunu yığınların siyasal eylemini geliştirme çabasına bağlamadan, biz, yaşamın hergün işçi hareketi saflarında yenilerini çıkardığı militan devrimciler için ilgi ve çekim merkezi olamayız. Görüşlerimizin isabetliliği ve çekiciliği ne olursa olsun, tek başına bu, daha açık bir ifadeyle, tek başına gazete dağıtımı, bizi militan devrimciler karşısında yeterince inandırıcı kılamaz. Dahası bir süre sonra, çevremizdeki insanlar içinde bile tereddütler yaratır.

Açıklamaları uzatmak gereksiz. Sorun yeterince açıktır. Bugüne kadar henüz ciddi sayılabilecek adımların atılamamış olmasının anlaşılır nedenleri vardır. Ama artık gecikilemez. MK'nın bugünkü temel gündem maddelerinden birisidir bu. Mahalli kadroların da temel sorunu olmalıdır. Ben kendi payıma siz yoldaşların bu konuda biraz fazla "rahat" olduğunuz, işi biraz ağırdan aldığınız görüşündeyim. Sabırlı olmak, aceleci heveslerden kaçınmak elbet iyidir. Ama zamanla yarış da önemlidir. Aradaki denge iyi kurulmazsa, edilgenliğin, pasifliğin, uyuşukluğun, enerji ve girişkenlikten yoksunluğun ifadesine dönüşebilir, bazı iyi özellikler.

Bu konuda yine yazacağım. Ayrıca sorunu gazetede de yazmak niyetindeyim.

Burada yaptığım kısa özetlemelerle, aslında toplantının hareketimizin bu dönemki temel hedef ve görevlerine ilişkin yaklaşımlarını da özetlemiş oldum. Konunun ayrıntılarını, pratik-örgütsel boyutlarını N yoldaştan dinlemek mümkün. Ben burada istesem de giremem buna.

*

Diğer gündem maddelerinin çoğunu geçiyorum. İşçi hareketi içindeki çalışma, gençlik hareketi vb. bunlar gazetede işleniyor, işlenecek. Özellikle ve öncelikle iletmem gereken bir şey yok bu konularda. İşçi sınıfı içindeki çalışmayı sendikal çalışmaya indirgemek ya da mevcut çevrenin ötesine geçememek, fabrika çalışmasının ve fabrikalara dönük siyasal faaliyetin temel olduğu gerçeğini unutmak; gençlik hareketinin bütün zorlamalara rağmen bugünkü akademik zeminde ilerleyemeyeceğini görememek, gençlik içinde siyasal propaganda ve ajitasyonun, toplum yaşamına ilişkin tüm haksızlıkları konu eden siyasal bir teşhir faaliyetinin öne çıkarılması gerektiğini gözden kaçırmak bunun elbet kısa sürede eyleme dönük sonuçlar vermeyeceğini, ama başka bir yolun da olmadığını anlayamamak vb. vb. bunlar gazetede işlenmektedir, işlenecektir. Bu sorunların pratik-örgütsel boyutları ise daha çok sizleri ilgilendiriyor. Biz düşünce ve önerilerimizi N yoldaşa iletmiş bulunuyoruz. Vesile oldukça ayrıca yazarız. Dahası işin, faaliyetin içindekiler -gerek işçi, gerek gençlik kesimi- bize pratik, canlı, somut sorunları ve deneyleri aktarsalar, tartışmak isteseler, biz iç yazışmalarda ve gazetede bu alanda katkımızı ayrıca ortaya koyabiliriz. Ama maalesef pek bir şey gelmiyor henüz. (E ve P yoldaşların toplantıya ilettikleri raporları ve P yoldaşın bazı mektuplarını saklı tutuyorum. Bu çabaların yeterli olmasa da, değerli olduğuna inanıyorum. Özellikle E'nin raporu, canlı ve somut bilgi ve anlatımıyla hayli yararlı oldu benim için.)

3-Ekim ve ...

(...)

4-Örgüt konferansı

Ayrışma sonrası dönem bir yılı aşmış bulunuyor. Yaşanan süreci, gelinen aşamayı, yeni dönemin temel hedef ve görevlerini tartışıp belirleyecek; ideolojik-siyasal çizgimizin esaslarına resmi bir nitelik kazandıracak; örgütümüzün konum ve misyonunu tanımlayacak, onu gerekli görürse yeni bir isme ve tüzüğe kavuşturacak; Merkez Komitesini seçecek bir konferansa ihtiyacımız var artık.Konferans yeni bir atılımın ve gelişmenin platformu olabilmelidir. Bu biraz da önhazırlığına ve bileşimine bağlı. Konferansta temsil esasları MK tarafından karara bağlanmalı görüşündeyiz. Bu konudaki düşünce ve eğiliminizi netleştirmelisiniz. (...) Bileşim açısından geniş ve hantal olmaktan çok verimli ve işlevsel bir platform

olabilmeli konferans. MK adına, ayrıntılara kaçmadan, ayrışma sonrası faaliyetimizin temel esasları bir rapor olarak sunulabilmeli. Karara bağlanması özel önem taşıyan ve halen fikri ayrılık konusu herhangi bir sorun varsa eğer, olanaklar ölçüsünde önceden tartışılabilmeli.

*

Mali raporu sizlere gönderdik. (...) Örgütsel ve teknik sorunları çeşitli yönleriyle N yoldaştan dinlemek gerekiyor. Ben MK'nın kollektif bir çalışmayı bir an önce gerçekleştirmesi gerektiğini vurgulamak istiyorum. Sistemli bir diyalog içinde olmamız, düzenli yazışmamız ve düzenli toplantılar gerçekleştirmemiz gerekiyor. Her üye geneli, genel durumu, sorunları, ihtiyaçları ve görevleri hep gözönünde tutmalı, izlemeli, ilgilenmeli, denetlemeli, fikir geliştirmeli, kendi dar alanıyla ya da somut göreviyle sınırlanmamaya özen göstermelidir. (...)

*

Diğer bazı sorunlar

Toplantı gündemine bağlı olarak söyleyeceklerimi bitiriyor ve diğer bazı sorunlara kısaca değinmek istiyorum.

1-**Baskı ve dağıtım:** Bu konuya gerekli önem ve özen gösterilmediği düşüncesindeyim...

(...)

2-**Mali ihtiyaçlar:** E ve P yoldaşlar ihtiyaçları olan belirli miktarlar bildirdiler. Bunları göndereceğiz. Örgüt çalışmalarında giderlerini karşılayarak bazı kadrolardan daha iyi yararlanmanın - gereği ve önemi açıktır. Yalnız bunun seçimi iyi yapılabilmeli, gereksiz yükler yaratılmamalı, dahası herhangi bir istismara ya da kolaycılığa olanak tanınmamalıdır. Yoldaşların bu konuda titiz olduğuna ve olacağına kuşkum yok.

Fakat öte yandan bence önemli olan siyasal faaliyetin kendisi ve bunun mali ihtiyaçlarıdır. Mali olanaklarımızı daha çok bu ihtiyaca yöneltebilmeliyiz. Bunun ortaya çıkaracağı ihtiyaçları da karşılayacağız. Kaldı ki böyle bir faaliyeti başlatabildiğimiz ölçüde, hem orada ve hem de burada çevremizden daha büyük meblağlarda destek göreceğimize kuşku yok.

Gazete paralarını ne ölçüde toplayabildiğinizi bilmiyoruz. Buna önem verin. Okuyan her devrimci ve devrimci işçi, büyük emeklere ve giderlere malolan bu gazeteye fiyatı neyse verebilmelidir. Onu buna değer görebilmelidir. Bunu yapmayanın, bu gazetenin içeriğini ciddiye aldığından, saygı duyduğundan da kuşku duymak gerekiyor.

Son olarak, belirtmek gereksiz belki, tüm temel harcamaların -gereksiz ayrıntılara kaçmadan- belirli periyotlarla raporu verilmelidir. Çok uzun zamandır gazeteden rapor gelmiyor. Her sayı bize neye maloluyor, bir fikrimiz yok.

3-**İki grupla görüşme:** (...)

4-(...)

5-(...)

6-İdeolojik mücadelede öne çıkardığımız bazı vurgular, tabanda bizim kastımızı aşarak ters eğilimleri besleyebiliyor, ya da besleyebilir. Örneğin; illegalitenin önemine vurgumuz ve legalizm eğilimini sürekli eleştirmemiz, legal olanakları kullanmayı küçümseme eğilimine; sosyalizm perspektifini ve sosyalist devrimi vurgulamamız, demokratik istemler uğruna mücadeleyi küçümseme eğilimine; işçi sınıfı içindeki faaliyeti sendikal faaliyete indirgeyen ekonomist eğilimi eleştirmemiz ve fabrikaları esas alan bir siyasal faaliyeti vurgulamamız, iktisadi hareketi ve sendikaları küçümseme eğilimine; ulusal ve uluslararası çapta Stalin'in şahsını odak alarak yürütülen gerici-revizyonist saldırıya göğüs germemiz, Stalin'i, dünya komünist hareketinin ve sosyalizmin tarihsel mirasını savunmamız, uluslararası proletarya hareketinin tarihsel tecrübesine eleştirici ve dersler çıkarıcı bir anlayışla yaklaşmanın önemini küçümseme eğilimine vb. vb. yolaçıyor ya da yolaçabilir. Kuşkusuz bunun önünü kesmek, doğru, tam ve çokyönlü bir kavrayış yerleştirmekte esas görev gazeteye düşmekle birlikte, sizin de durumu gözetmeniz gerekiyor. Zira gazetenin titizliğine rağmen, özellikle ideolojik gerilik koşullarında kolay yaşanan dar ve mekanik kavrayışlar, bu tür eğilimlere yolaçabiliyor.

Yoldaşça selamlar

28 Ocak 1989

F.

Sanat , edebiyat emekçileri

A.Can

"Emek Düşmanlarının İnsanlığa Karşı Seferberlik İlanı" başlığı altında, uluslararası burjuvazinin revizyonistlerin tam desteğinde giriştiği çok yönlü anti-komünist ideolojik saldırı üzerinde durmuştum. Bu yazımda, bu genel saldırının toplumumuzun kültür ve sanat alanındaki etki ve sonuçlarına, bazı yönleriyle ve bir kaç ayrı ara başlık altında değinmek istiyorum.

Toplumumuzu dört bir yandan kuşatan ideolojik saldırıların sanat, edebiyat alanını da kapsadığı, özellikle son on yıldır bu alanda her türlü namussuzluğun cirit attığı, kimsenin inkar edemeyeceği kadar açık. Türkiye burjuvazisi, sanat ve edebiyatçıları maddi-manevi saldırılarla teslim almak, yozlaştırmak, kapitalist-faşist diktatörlüğün duvarlarında sessiz-sedasız duran kerpiçlere dönüştürmek istiyor. Bu amaç doğrultusunda epey de yol almış bulunuyor. Bir çok sanatçı, edebiyatçı, aydın burjuvaziye teslim olmakla kalmadılar; onlar, burjuvazinin koruyucu kalkanı olma işlevini de üstlenmiş durumdalar. Kendi "özgürlük"leri için burjuvaziyle yürüttükleri pazarlıkta, bu sözde özgürlüğü alırlarken, bedel olarak da, başta kendi "kişilikleri" olmak üzere, emekçilerin eşit, özgür ve mutlu yaşama hakkını burjuvaziye ödediler. Yüzlercesi aynı yol ve yöntemlerle kapitalist rejimin birer uydusu haline geldiler. Onların bir çoğu, burjuvazi adına savaşmalarına rağmen, bugün hala ücretlerini emekçilerin cebinden aşırmaya devam ediyorlar.

Burjuvazi zor ve zihni cambazlıkla, aydınların, sanatçıların, edebiyatçıların kafasını bulandırmak, sorunlarının altından kalkamaz duruma getirmek, yıldırarak onları teslim almak istiyor. İçi boş, toplumsal hiçbir değeri olmayan sözde edebi ve sanatsal eserlere ödüller dağıtarak, sanat ve edebiyatçıların gelişmesinin yönünü kendine doğru çevirmek istiyor. İlerici, devrimci olan her şeyi törpüleyerek uysallaştırmak için denemedik yöntem bırakmıyor. İnsanları toplum sorunlarından uzaklaştırdıkça kendine yaklaştırdığının bilinciyle hareket ediyor. Soyut insan haklarını, somut sınıf haklarının üstüne çıkararak, sınıf bilincinin gelişmesini engellemeye çalışıyor. Burjuvazi zehirlediği insanların tedavisinin kendisine bırakılmasını öğütleyen her eylem ve çabayı korumasına alıyor. Hatta, devrimci kültürü, halk kültürünü de sınıf egemenliğinin aleti durumuna getirmeye özen gösteriyor.

Burjuvazi, devrimci kavramların sanat, edebiyat eserlerine girmesine karşı değil; o, bu kavramların gerçek içerikleriyle, bu eserlere taşınmasına karşı. Devrimci kavramlar eserlerdeki estetik boşluğu doldurduğu, zararsız ikonlar durumunda kaldığı, kuru sözcükler olarak emekçileri oyaladığı sürece de karşı olmayacaktır. Burjuvazi için bu tür eserler velinimettir. Kaldı ki o, ödüllendirdiği eserlere saldırma hakkını da saklı tutmaktadır. Çünkü o, duruma göre bu saldırılarla, kendine karşı olanları "saldırdığı" tarafın tarafı olmaya iter. Böylece o, yine o insanları değişik bir görünümde de olsa kendi taraftarı haline getirmiş olur.

"Sol" kültür yelpazesi bugün, muazzam bir karışıklık içinde... Yıllardır sırtını revizyonist-burjuva kampa ve onun ülkedeki uzantısı olan siyasi hareketlere, partilere dayayan, ya da "bağımsız" olarak aynı temelde mücadele yürüten tek tek sanatçılar, edebiyatçılar, Gorbaçov'un sosyalizme saldırıları karşısında ya gerilediler, umutlarını yitirdiler; ya da o saldırıları sorgusuz sualsiz sineye çektiler. Kendi özgüvenine ulaşamamış, hep revizyonistlerin çizdiği şablonlarla yetinen, onların reçetelerini olduğu gibi yaşama geçiren sanat ve edebiyatçıların büyük bir bölümü, sahiplerinin bu şablonlardan vazgeçtiklerini görünce boşluğa yuvarlandılar; tası tarağı toplayıp burjuvaziye sığındılar. Yani gizli olan şey, yuvaya açık avdetle gizemini yitirdi. Böyle yapamayanlar ise, Gorbaçov'a ayak uydurma telimine başladı. Çareyi Gorbaçov "sosyalizmi"yle de özdeşleşmekte buldu. Revizyonist SB'de özel kapitalist mülkiyetin olmadığını düne kadar savunan bu baylar, şimdi de, sosyalizmde "birazcık" mülk edinme hakkının kişiye tanınmasının "daha hayırlı olacağını", sosyalizmin selameti açısından iyi olacağını savunur oldular. Çünkü, sosyalizmi "durağan, üretici güçleri geliştirmeyen", emperyalizmi ise "üretici güçleri geliştiren" olarak görüyorlar. Elbette ki onlar, böyle bir tespit yapmak zorundalar. Yoksa "Gorbi yoldaş"larının çık-

mazını nasıl açıklayabilirler?

Sosyalizmin, üretici güçlerin, insanlığın, kültürün gelişmesi önünde engel olup-olmadığını uzun uzadıya tartışacak değiliz. SSCB'de sosyalizmin, üretici güçlerin önündeki engelleri kaldırarak özgürce gelişmeyi nasıl sağladığını, burjuvazinin yüzlerce yıla sığdıramadığı kalkınmayı bir kaç on yıl gibi kısa bir zamana nasıl sığdırdığını,üstelik bunu çok geri bir ülkede, Çarlık Rusyası'nın yıkıntılarından başka elle tutulur ciddi şeylerin yok denecek kadar az olduğu bir ülkede, işçilerin, emekçilerin sömürülmesine dayanmadan nasıl başardığını çıplak tarihsel gerçekler gösteriyor. "Gerçekler inatçıdır". Lenin ve Stalin'in SSCB'siyle, Kruşçev, Brejnev ve Gorbaçov'un SSCB'si arasındaki farklar ortadadır. Bu farkları inkar etmeye kimsenin gücü yetmez.

Marksizm-Leninizm insanlık tarihinin bilgi birikiminin ürünüdür: Dogmatizm ve sloganculığın amansız düşmanıdır

Marksizm-Leninizm, insanlık tarihini ve bu tarihin sağladığı "bilgi hazinesini" hiçe saymamış; tersine o bunları hiçe sayanlara, çarpıtanlara karşı sürekli mücadele ederek gelişmiştir. Onun insanlığın umudu haline gelmesi aynı zamanda bu özelliklerindendir.Marksizmin klasikleri hiçbir yanlış anlamaya yer bırakmayacak açıklıkla, "komünizmin bu bilgi hazinesi"nin ürünü olduğunu belirtmişlerdir.

Marksizm-Leninizm, insanlık tarihini ve bu tarihin insanlara sağladığı bilgileri irdeler; çıkardığı sonuçları insanlığın gelişmesinin, ileriye gitmesinin emrine verir. O, her olguyu, her tarihsel süreci yerli yerine oturtmakla kalmaz, dünyanın değiştirilmesi için insanların eline silah olarak da verir. "... Marksizm, komünizmin insanlığın bilgi hazinesinden nasıl doğduğunu gösteren bir öğretidir.. Komünizmi ürün olarak vermiş olan bu bilgi hazinesidir" diyen; Marksizmi dogmatizmle suçlayanlar değil, Lenin'dir.

Proletarya kültürü gökten inmez, bazı uzmanların özel yetenekleriyle bir gecede de yaratılmaz. Proletarya kültürü, insanlığın deneyimlerinin diyalektik sentezidir, bilimsel sentezidir. Proletarya diktatörlüğü altında gelişmesini tamamlayacak özgürlüğü ve olanakları elde edecektir. Ancak bu bizim bu konuya bugünden önem vermememiz anlamına gelmez; tersine, daha çok önem vermemizi gerektirir. Burjuvazinin bencil, yoz kültürünün, proletaryanın ve emekçilerin üstündeki etkisini aza indirmek için bu gereklidir. Bu görevin geleceğe bırakılmasının bugüne kadarki olumsuz etkilerini hesaba katarsak, konu daha bir önem kazanıyor. Burjuvazinin, aydınların, sanatçıların büyük bir bölümünü denetimi altına alması, kapitalist rejimin mücahidi durumuna getirmesi, bu aydınların, sanatçıların tümünün namussuz olduğunu göstermez; onların bir bölümü gerçekten dürüstür, hala bir şeyler yapmak istiyorlar. Ama nasıl yapacaklar bunu? Saldırılara karşı kendilerini nasıl koruyacaklar? Tüm mesele burada.

İnsanlığın ve kendi kültür tarihimizi enine boyuna, derinlemesine irdeleme göreviyle yüzyüzeyiz.

Sınıf mücadelesinin yetkinleşmesinde, daha üst seviyelere çıkartılmasında, gerçeklerle oynamak, sloganlar üretmek bugüne kadar hangi faydaları sağladı? Dönüp bakmak zorundayız. "Gerçeklerin yüzeyinde" dolaşmak, bu alanda komünist öncünün rolünü önemsememek,faydadan çok zarar getirdi. Bizim aydınlarımızın, sanat ve edebiyatçılarımızın çok büyük bir bölümünün, Marksizm-Leninizmi klasik kaynaklarından değil de, onu yorumlayanların, çarpık, tek yanlı, ya da gerici bir tarzda yorumlayanların eserlerinden öğrendikleri bir gerçektir. Bu anlamda, bu alandaki çalışmaların önemli bir yönü, ilerici aydınları Marksizm-Leninizmin öz kaynaklarına yönlendirilmesi olduğu, en azından bu aşamada böyle olduğu gerçeği çıkıyor ortaya.

Gerçeklerin yüzeyinde dolanmak, "özgürlükle" avunmak, burjuva demokratik kalıplar içine sıkışmak, bu çağa yaraşır, gerçek bir devrimci aydının ve sanatçının tutumu olamaz. Gerçeklerin özüne, toplumsal özüne inmek zorundayız. Proletarya ve insanlığın davasına hizmet etmek isteyen sanatçılar, edebiyatçılar, aydınlar böyle yapmak zorunluluğunu duymuyorlarsa, üstlerine düşen görevlerini doğru bir tarzda yapmış olmazlar. Öte yandan örgütlü mücadelede yer almak gerekli. Çünkü doğru düşünmek, düşünmek olarak kaldığı sürece, insanlığa hiçbir şey vermez. *"... Genel olarak söylemek gerekirse, fikirler hiçbir şeyi iyi bir sonuca vardırmazlar. Fikirleri iyi bir sonuca vardırmak için, pratik bir gücü kullanan insanlar gerekir."* (Marks) Modern burjuva toplumunda olsun,sosyalist toplum koşullarında olsun, bu gücü kullanmak isteyen herkesin bu

gücü kullanabilmek için toplanmak zorunda olduğu yer politik örgütler ve bunlara organik olarak bağlı diğer örgütlerdir.

Türkiye proletaryası, emekçiler, Kürt halkı bugün yoğun bir baskı ve sömürü altında yaşıyor. Ekonomik, politik haklardan yoksun, boğazına kadar sefalet içinde acı çekiyorlar. Kürt ulusu üstündeki baskılar katliama dönüşmüştür. Yalnız işçi sınıfı, emekçiler ve Kürtler değil, bugün ilerici aydınlar, sanatçılar da bu zulüm politikasından paylarına düşeni alıyorlar. Fiziki ve ahlaki çürüme tüm toplumu tepeden tırnağa çözerek, alabildiğine yaygınlaşmıştır. Sanat ve edebiyattaki çürüme bu duruma koşuttur. Sinema örneğinde olduğu gibi, tüm sanat ve edebiyat dalları maddi, manevi kriz içine itilmiş, bunlarla uğraşanlar kitleler halinde işsiz kalmışlar, kalmayanlarsa "garip" bir çıkmazın batağında debelenip durmaktadır. Kendilerini bu duruma düşüren faşist devletten yardım ummak gibi, "garip" davranışlarının neye malolacağını düşünmüyorlar, hızla faşizmin nüfuzu altına kendi istekleriyle giriyorlar. Sonra da kalkıp halkın ilgisizliğinden şikayet ediyorlar, halkı kendilerine sahip çıkmadığı için suçluyorlar. Oysa, gerçek böyle değildir. Halk kendinden olan herkese, tüm baskılara karşın, onlara sahip çıkmakta, onları yaşatmaktadır. Pir Sultan, Köroğlu, Dadaloğlu, yakın zamanda da Yılmaz Güney, Nazım Hikmet, ilk aklımıza gelenler. Pir Sultan kadar sayılmıyor sevilmiyorsanız suçu halkta değil kendinizde arayın. Halk, şu ya da bu oranda, şu ya da bu biçimde, yaşadığı sefil hayata devletin sebep olduğunu biliyor. Devlete sığınanlara da bu yüzden inanmıyor, onları kendinden olarak görmüyor. "Feodal, dinci isyancı" olarak nitelenen Pir Sultan, halka hedef olarak " İstanbul'daki ol zalim devleti" yoketmelerini gösterirken, siz devletin adaletine sığınıyorsanız, konuşma hakkınızı kaybetmişsinizdir. Karacaoğlan Kürdistan'ı gezerken, siz "Doğu"yu geziyorsanız, ilericiliğinizin, demokratlığınızın ne menem bir şey olduğunu sergilemiş olmuyor musunuz? Halkın sizi dışlaması kadar, daha işin başında siz kendinizi dışladınız.

Entellektüel üretimin yozlaşması, durma noktasına gelmesi

Kültür ve onun kollarını kapsayan bu kriz, aynı zamanda kapitalist devletin uyguladığı genel ekonomik politikanın da bir sonucudur. Bu uygulamalardan anlaşıldığı kadarıyla devlet, bu alanı tümden denetimine almak, kapitalist sınıfın çıkarlarının gereklerine uydurmak istemektedir.

Burjuva sınıf çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi temelini esas alan sanat, edebiyat, bugün, kendini çeşitli biçimler altında üretmeye devam etmektedir. Bunların ilki, burjuvaziye açık bağlarla bağlı olandır: burjuvazinin etinden kanından olandır. Temsil ettikleri burjuva sınıfın kokuşmuşluğuna eşit olarak kokuşmakta, teşhir ve tecrit olmaktadır. Ancak bundan bu grubun çabalarından vazgeçeceğini çıkaramayız. Ama tersine bu grup insanlığın bugünkü geldiği noktada, entellektüel gündemden çıktıkça daha da saldırganlaşmaktadır. Devlet desteğiyle bu alandaki mücadelesini dorukta tutmaya çalışmaktan vazgeçmemiştir, geçmeyecektir de. Bu gruba girenler, tüm faaliyetlerinin merkezine, kapitalist rejimin çıkarlarını koymuşlardır.

Burjuvazinin tüm toplumsal dayanakları tarihsel olarak ömrünü tamamlamıştır. O, bir sınıf olarak tüm unsurlarıyla birlikte, ona ait her şeyle birlikte eski, ölüm döşeğine yatmış olan yaşlıdır artık. Kendi ölümünü gündeme sokmuştur, proletarya devrimini gündeme sokarak bu ölümünü hızlandırmıştır. O, bugün ayakta ise, tarihsel akışın rızası hilafına, zorla ayakta durmaktadır. İşte o burada, zorunu başka unsurlarla birleştirmek istemektedir. "Sol" içine dalmaktadır. Dış savaşını, şiddetini, 'iç' savaşla, hile ile birleştirerek mücadelesini daha geniş bir zeminde, daha geniş olanaklarla birleştirerek, mücadeleye bir bütünlük kazandırıyor. O bu alanda ücretli-ücretsiz gönüllülere sahip.

Dini ve donu ne olursa olsun, kaynağını ve desteğini burjuva ideolojisinden alan, faşist, şovenist, gerici, kemalist, islamcı, revizyonist, popülist, sekter, varoluşçu akımlara, onların duygu, düşünce ve her türden eğilimlerine karşı uzlaşmaz bir mücadeleyi esas alacağız. Bu alanda çok büyük iddialarımız yok, ama gücümüz ve olanaklarımız ölçüsünde sanat ve edebiyat aracılığı ile toplumsal bilincin yokedilmesine karşı mücadele edeceğiz. Hata yapmaktan korkarak bu alanın burjuvaziye bırakılmasına karşı olacağız.

Malta Zirvesi ve Yeni Dengeler

Malta Zirvesi dünya güç dengelerinin yeniden şekillendiği bir dönemde yapıldı. Zirvenin bu özelliği, öncesi ve sonrasında bütün dikkatlerin zirve üzerinde toplanmasına neden oldu. Bush zirve öncesinde "sürpriz olmayacak" diyerek müttefiklerine güvence vermesine rağmen herkes bir sürpriz beklentisi içindeydi.

Zirveyi önemli kılan birinci etken, dünya güç dengelerinde ortaya çıkan önemli gelişmelerdir. Yakın zamana kadar dünya dengesinin belirlenmesinde ABD ve SB'nin başını çektiği bloklararası ilişkiler belirleyici bir rol oynuyordu. Ama '70'lerde ve '80'lerde SB ekonomisinin içine girdiği derin kriz, zaten ekonomik bakımdan süper güç olmayan SB'nin dünya çapında oynadığı rolde köklü değişikliklerin gündeme gelmesine neden oldu. Öte yandan II.Dünya Savaşı sonrası silahsızlandırılmış Japonya ve Almanya son dönemde ekonomik süper güçler olarak sivrildi. Ekonomik olarak bu sivrilme doğal olarak bu ülkelerin de dünya nüfuz alanlarının paylaşılmasına etkin olarak katılması taleplerinin yoğunlaşmasına neden oldu. Bu, iki süper devletin belirlediği dünya sistemini kökten değiştirdi. Bu ülkeler ABD'nin kontrolünden yavaş yavaş çıkarak bağımsız güç olmaya yöneldiler. Bugün dünya kapitalist sistemini çok mihraklı güç ilişkileri belirliyor.

Son 30-40 yılın gelişen olayları, leninist emperyalizm teorisine uygun oldu. Emperyalistlerarası ilişkileri belirleyen temel yasanın eşitsiz ve sıçramalı gelişmeye dayandığı bir kez daha kanıtlandı.

Zirveyi önemli kılan diğer bir etken, zirvenin Doğu Avrupa'daki revizyonist sistemlerin tam iflas ettiği ve uyuyan devin, işçi sınıfının bu ülkelerde tarihsel bir eylemliliğe girişmesi oldu. Bu durum bir yandan, zaten nüfuz alanlarındaki ipleri elinden kaçıran Sovyetler Birliğini kaygılandırdığı gibi, Batılı emperyalistleri de kaygılandırdı. SB'nin kaygısı, güç dengelerinin hızla değişebileceği ve bu durumun Sovyetler Birliği'ni zor durumda bırakacağı; Doğu Avrupa ülkelerindeki halk eylemliliğinin SB'ye de sıçrayacağı şeklindeydi. Bu ikinci etken, özellikle ekonomisi tam bir çöküntü içinde olan ve bir çok işçi eylemine sahne olan Sovyetler Birliği'ni özellikle kaygılandırıyordu.

ABD ve Almanya dışındaki Avrupa ülkelerini kaygılandıran ise, Doğu Almanya ile Batı Almanya'nın birleşmesi ve bu birleşme sonucu her bakımdan süper güç olacak Almanya'nın diğer ülkeler aleyhine bir durum yaratacağında somutlaşıyordu. Batılı ülkeleri diğer bir kaygılandıran gelişme ise, Doğu Avrupa'daki halk eylemliliğinin kontrolden çıkararak, devrimci radikal değişiklikle sonuçlanması ihtimaliydi. Öte yandan, yıllardır sinmiş, köleleştirilmiş denilen bu ülkelerin insanlarının yüzbinler ve milyonlar halinde sokağa dökülerek bürokratik kasta başkaldırmaları da Batı burjuvazisini kaygılandıran diğer bir etkendi. Doğu Avrupa'daki kitle eylemliliği Avrupa işçi sınıfı hareketinde yeni bir ivmenin dinamiklerinden biri olabilirdi.

Bütün bunlar ABD ve Sovyetler Birliği'ni dünya nüfuz alanlarını kontrolde tutmak, güçlere uygun "barışçıl" bölüşümü gerçekleştirmek ve beklenmedik gelişmeleri önlemek için biraraya gelmeye zorluyordu. Bu dayanışmaya hem ABD'nin, hem de SB'nin gereksinimi vardı. ABD için, SB artık doğrudan ekonomik ve askeri bir tehdit olmaktan çıkmıştı.Bugün SB'nin karşı karşıya bulunduğu derin ekonomik ve politik sorunlar buna engeldi. Onun için, yeni mihrakları önlemek, kontrolü elde tutmak stratejik bakımından daha önemliydi. SB için ise, Batı kapitalizmiyle bütünleşmek, onlardan yardım alarak, ekonomiyi istikrara kavuşturmak,iç politik sorunların sistemi tehdit etmesinin önüne geçmek, radikal bir biçimde nüfuz alanlarının kaybedilmesini engellemek ve Doğu Avrupa'daki gelişmelerin SB'yi etkilemesini önlemek bugün için en önemli konuydu.

Ortak çıkarlar, dayanışmanın da temelini belirliyordu. Soğuk savaşın bittiğinin ilan edilmesi, SB'ye yardımın hızlandırılacağının açıklanması,her iki tarafın da NATO ve Varşova paktlarının kalması; ama işlevlerinin değişmesi konusunda anlaşması, Sovyetler Birliği'nin GATT'a (Gümrük ve Ticaret Genel Anlaşması) gözlemci üye olarak alınacağının belirtilmesi mevcut sınırların korunması ve

(Devamı s.34'de)

Doğu Avrupa'da çözülme ve bazı sonuçlar

C.Kaynak

1989 yılına, uluslararası gelişmeler düzeyinde damgasını vuran olayların başında, hiç kuşkusuz, Doğu Avrupa'da yaşanan çözülme ve dağılma hareketi geliyor. Yaşanan "yaprak dökümü" II.savaştan sonra yaşlı kıtada oluşan hassas dengeyi bozduğu gibi beraberinde bir demet yeni sorunu da gündeme getiriyor. Bu sorunların en önemlilerinden birisi şüphesiz "Alman Birliği" sorunudur. Bir geçiş dönemi özelliklerini taşıyan güncel gelişmelerin yarattıkları sakin fırtınalardan sonra Avrupa'nın nasıl bir görünüm kazanacağı henüz belli değil.

Mevcut veriler ve potansiyel dinamikler o kadar içiçe, karmaşık ve boyutludurlar ki, konu hakkında çeşitli çevrelerce tasarlanan senaryolar ve ileri sürülen hipotezlerden herhangi birine, bu aşamada öncelik payı tanımak gerçekten zordur. Buna rağmen çözülme hareketinin güncel etki ve yankıları bir kenara bırakıldığında, Avrupa'da sinsice yapılan hesaplar hakkında, yer yer göreceli de kalsa, bir fikir sahibi olmak mümkündür.

Gerçek toplumsal-siyasal nitelikleri bugün tüm çıplaklığıyla gözler önüne serilen Doğu Avrupa'daki bürokratik-burjuva rejimlerin evrimi, doğal ve mantıki sonucuna kavuşmuş bulunuyor. Bazı biçimsel farklılıklar dışında Doğu Avrupa'nın eski sosyalist ülkeleri benzer bir evrime ve yörüngeye girdiler. Çıkışta Macaristan bekleniyordu; Polonya ilk gelen oldu; sürecin Polonya ile açılmasıyla birlikte adeta birbirleriyle yarışıyorlarmışçasına döküldüler. Hayat marksizmi bir kez daha doğruladı. Zira zamanında, revizyonist gelişmeyle başlayan kapitalist restorasyon süreci, kesintiye uğramazsa eğer, er veya geç ama mutlaka kapitalizmin zaferiyle sonuçlanır diyenler, sadece marksistlerdi.

Çözülme hareketinin kitlesel bir baskıyla hızlanması geçiş döneminin kısa olacağını gösteriyor. Bu ise dünya kapitalizminin ve özel olarak Avrupa'nın kısa sürede yeni sorunlarla karşı karşıya kalacağı anlamına gelir.

"Alman Birliği"

Çözülme hareketiyle birlikte hemen gündeme gelen ve tüm dikkatleri çeken konu Alman sorunu; Birleşme! Fakat konu Almanların boyunu aşıyor, çünkü gerçekleşmesi durumunda yalnız Avrupa'da değil, tüm dünyada emperyalist güçlerin bugüne kadar yaptıkları hesapları gözden geçirmeleri gerekecek. Şu anda birleşmeyi yüksek sesle Batı Alman tekelleri istiyor. Kamuoyu oluşturmaya yönelik olarak ileri sürülen duygusal, ulusal vb. faktörlerin gerisindeki asıl hedef, yeniden Büyük Almanya!

Batı Almanya bugün için dinamik bir ekonomiye sahip. AET içinde bu düzeyde motor rolü oynuyor ve büyük bir rekabet gücüne sahip. Doğu Almanya ile birleşmesi durumunda işgücü, iç pazar ve benzeri olanakların yanısıra, reşit siyasi bir kimliğe kavuşmanın yolu açılmış olur. ABD ve Japonya'dan sonra üçüncü sırada yer alabilecek "Birleşik Almanya", Avrupa kıtasında ekonomik alandaki rakipsizliğini ve coğrafik konumunu kullanarak kıtada tek süper güç olma olanaklarına fazlasıyla sahip olabilecektir. Tam egemenliğini elde etmesiyle silahlanmanın da yolu açılabilecektir. Doğu Avrupa'da ve Sovyetler Birliği'nde açılan pazarda daha şimdiden oldukça güçlü bir konumda olan Batı Almanya, "Birleşme" durumunda bu konumunu daha da pekiştirebilecektir.

Batı Alman tekelleri hedeflerine erişmek için AET'ye yamanıyor, tepkilerini azaltabilmek amacıyla "Alman sorunu ancak AET içinde çözülebilir" iddiasında bulunuyor. Ancak AET olsa olsa geçici bir kalkan rolü oynayabilir ve kısa sürede ona ihtiyaç kalmayacaktır. Diğer taraftan tüm diğer Batılı emperyalist ülkeler Fransa, İngiltere, ABD... Almanya'nın bir birleşme sonucu yeniden önplana fırlamasından endişe duyuyorlar, pazarları ve mevcut etkinlikleri tehlikeye giriyor. Sözde birleşmeden yana olduklarını belirtiyorlar ama onlar da AET'yi devreye sokuyorlar. Bunlar için AET çerçevesi Almanya'yı dizginleme aracı olarak değer kazanıyor.

Özellikle Doğu Almanya'da "Birleşme" fikrinin muhalefet saflarında dahi pek rağbet görmediği görülüyor. Batı Alman tekellerinin mali kudretlerine dayanarak sergiledikleri küstahlık,

ne de olsa yarım asra yakın bir süredir farklı bir deneyim yaşamış Doğu Almanların tepkisi ile karşılaşıyor. Doğu Alman işçi sınıfının Batının dev tekellerine ucuz işgücü oluşturması ihtimali hiç de kolay değildir. Batının sahnelediği küstahlığa karşı Doğu Alman vatandaşlarının gayet onurlu ve gururlu davrandıkları gözden kaçmıyor.

Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla birlikte endişelenen Batının Almanya dışındaki emperyalist güçleri, birleşmeyi engellemek için Gorbaçov'la ittifak arayışı içine girdiler. Sovyetler Birliği şimdilik birleşmeye karşı olduğunu açıklıyor, ama Alman sorununu Batıda iç karışıklık yaratmak ve bundan yararlanmak için sürekli bir koz gibi elde tutuyor. Eğer Batılılar bir gün Gorbaçov'a desteğini kısarlarsa veya Doğu Avrupa'daki çözülme sürecine Sovyet çıkarları aleyhinde müdahale etmeye çalışırlarsa o zaman Sovyetler Birliği'nin gerçek niyeti ortaya çıkar.

Aynı oyun Amerikan-Sovyet ilişkileri için de geçerli. ABD askeri bakımdan esas olarak Batı Almanya'daki varlığı ile Avrupa'da bulunuyor. Bu ise Almanya'nın bölünmüş kalması ile mümkündür. İki Almanya'nın birleşmesi durumunda bir gün mutlaka ABD'nin Batı Almanya'yı terk etmesi gündeme gelecektir. Gorbaçov Malta Zirvesi'nde Bush'la bunun pazarlığını yaptı. Şu anda bu konuda iki süper devlet arasında bir çıkar benzerliği sözkonusu.

Gorbaçov'un "Ortak Avrupa Evi" projesi de ilk sancıları yaşanan hegamonyacı çekişmenin bir aracı olarak anlam kazanıyor. Son gelişmeler AET'nin gün görme olasılığını hızla tehlikeye doğru götüren faktörler taşıyorlar. Gorbaçov Batı'dan taviz koparmak için bu projeyi koşullar gerektirdikçe ileri sürebilir. Atlantik'ten Ural'a kadar bir Avrupa Birliği, örneğin, ABD'nin çıkarlarıyla çelişir. Bu aşamada, ivedi ve potansiyel tüm çelişkiler görmemezlikten gelinerek Doğu Avrupa'da yaşanan değişimin mevcut çığırından çıkmamasına çalışılıyor. Bu güne kadar Avrupa'da iki askeri blokun varlığı ile sağlanan statüko bazı iştahları törpüleme fonksiyonu görüyordu. Önümüzdeki dönemde eğer işçi sınıfı ve halkların mücadelesi burjuvaziyi dizginleyecek boyutta olmazsa Avrupa'da kötü ihtimaller de mümkündür.

Doğu Avrupa'da kitle hareketi fırtınası

Burjuvazinin düne kadar "sosyalist" diye tanımladığı ülkelerdeki hızlı ve toplu çözülme, doğal olarak onu zafer sarhoşluğuna sürükledi. "Sosyalizmin nihai iflası" burjuva sözcülerinin günlük parolası oldu. Fakat çözülmeye hız veren kitle hareketi ve çözülme sonrası dönem burjuvaziyi düşündürüyor, endişelendiriyor. Elbette bu endişe dışa vurulmaz, açıklanmaz ama yaşanır, yaşanıyor. Tüm dikkatler Doğu Avrupa'ya çevrili, gelişmeler izleniyor, yorumlar yapılıyor, tartışılıyor. Batının kapitalist düzeni Doğu'da yıkılan rejimlere alternatif olarak sunuluyor. Onun mükemmel ve mutlak meziyetlere sahip olduğu iddia ediliyor.

Doğu Avrupa'daki taşlaşmış, yığınlardan kopmuş, yabancılaşmış, yönetici bir avuç zümrenin çıkarlarına dayanan bürokratik burjuva rejimler kitle hareketinin devrimci baskısıyla kağıttan birer şato gibi yıkıldılar. Bu yıkılışı gerçekleştiren kitlelerin talepleri demokratik muhtevayı aşmıyor, ya da henüz pek az aşıyor. Buna dayanarak burjuva propaganda "işte bizim değerlerimiz savunuluyor" diye feryat ediyor sevinçten.

Ama kendiliğinden başlayan ve çığ gibi gelişen kitle hareketinin taleplerinin hep aynı geri noktada kalacağı garanti edilebilir mi? Kendiliğinden eylemlerle çok katı olduğu bilinen rejimleri bir kaç gün içinde bir kişinin burnu dahi kanamadan alaşağı eden kitle hareketi bünyesinde potansiyel bir dinamiz taşımaz mı? Örgütlü bir güç hiç mi ortaya çıkmaz böyle bir kitle hareketinin bağrından? Burjuvazi hep kendi çıkalarına uyarlamaya, öyle yorumlamaya çalışıyor gerçekleri. Doğu Almanya'da, Çekoslovakya'da, Bulgaristan'da bir takım demokratik talepler dile getiren kitlesel gücün geleceği için iki ihtimal tespit ediliyor; ya şu anda savunduğu taleplerin etrafında kenetlenir durur ve her zaman aynı seviyede kalır, ya da, rejimler yıkılıp kitle hareketinin varlık sebebi ortadan kalktığı için bu hareket artık gerilemek ve yok olmak zorunda. Hiçbir burjuva aydını, yazarı veya gazetecisi kitle hareketine gelişme ihtimali vermiyor. Bu suskunluk bir unutkanlık veya bir tesadüfe benzemiyor.

Doğu Avrupa'daki düzenler yıkılıyor ama daha çok yıkılacak var! Almanya'da, Çekoslovakya'da bir azınlık polis yasaklarını geçersiz kıldıktan sonra esas kitlesel güç oluşmaya başladı. Tecrübe birikimi hiçbir zaman ulusal sınırların arkasına hapsedilemedi, Doğu ülkelerinde çığ gibi yayıldı. Peki oralardan başka diyarla-

(Devamı s.36'da)

El Salvador devrimi zafere yürüyor

El Salvador'da Farabundo Marti Kurtuluş Cephesinin (FMLN) faşist düzene karşı başlattığı silahlı ayaklanma hareketinin neden olduğu çatışmalar bir aydır devam ediyor. Özgün uluslararası bir ortamda patlak veren bu mücadele aynı zamanda bazı sahte maskelerin de düşmesine vesile oldu, muğlaklık açıklık kazandı.

ABD emperyalizminin Latin Amerika kıtasında, kararlılıkla direnilmediği takdirde, ihtiyaçlarına ve çıkarlarına uygun olarak hükümet kurma-yıkma politikasının bir geleneğe dönüştüğü artık herkesçe bilinmektedir. El Salvador'da buna dahildir. Örneğin, 1984'te "namusluluğunu" ABD'nin doğrudan denetlediği "serbest" seçimler sonucu Napoleon Duarte El Salvador cumhurbaşkanlığına seçildi. Kıtadaki diğer meslektaşları gibi Duarte'nin en temel misyonu devrimci muhalefeti tasfiye etmekti. Duarte gerillalara pazarlık önerdi, ılımlı görünmeye çalıştı ama devrimciler bu tuzağa düşmediler. Öyle olunca ABD tuttu kolundan attı kenara Duarte'sini. Yerine yine çok "namuslu" yollarla "ölüm mangalarının" kurucusu Binbaşı Aubuisson'un, kendisi biraz fazla teşhir olduğu için, sağ kolu Alfredo Cristiani'yi getirtildi, Mart 1989'da. Böylece "ölüm mangaları" kanlı icraatlarına daha yüksek bir hızla başladılar; sendikacı, öğrenci, aydın, papaz vb. katletme günlük olağan vakalar düzeyine indirgendi.

İşte böyle bir sürecin faşist terörü koyulaştırdığı bir ortamda Farabundo Marti Kurtuluş Cephesi harekete geçti. Çatışmalar Kasım ayı başından beri aralıksız devam ediyor. Gerilla kuvvetlerinin başta başkent San Salvador olmak üzere ülkenin en stratejik kesimlerine sızdıklarını düzenli ordu ve "ölüm mangalarıyla" sokak sokak boğaz boğaza çarpıştıklarını burjuva basını bir süre düzenli yazdıktan sonra, aniden bir sessizlik çöktü. Çatışmalar dinmiş değil, sessizliğin sebebi başka. Burjuva basını gerillaların düzene nihai darbeyi vurmalarının bir an meselesi olduğunu bir kaç kez yazdı, ama sonuç çıkmadı. Eğer gerillalar ateş hattını bu kadar ileri götürebilmişlerse, başkanlık sarayının eşiğine dayanabilmişlerse, ülkenin önemli bir bölümünü kısa sürede denetimleri altına alabilmişlerse bu düzenin sallandığının basit bir göstergesidir. Buna rağmen gerillalar yer yer geri çekiliyor, taktik değiştiriyor, tekrar yükleniyor ama bir türlü son darbeyi indiremiyorlar. Ve çatışmaların bu koşullarda uzaması endişe vermeye başladı.

Dışardan ve uzaktan paradoks gibi görünen bu durum bazı somut nedenlerden kaynaklanıyor.

Gerilla kuvvetlerinin kararlılığı ve savaşmadaki yetkinliği yaşanan olaylar tarafından ispatlandı. Düzenin zayıflığını da aynı olaylar ortaya çıkardı. Devrimcilerin kitle nezdinde sağladıkları desteğe geliyor sıra; o da mevcut. Sokaklarda siviller barikat kuruyor, gerillaları destekliyorlar. "Ölüm mangalarının" katolik üniversitesinde, gerillalara yardım ettikleri için, 6 papazı kurşuna dizmeleri, bir dizi legal örgütün "tek çare silahlı mücadele" şiarıyla gerillalara katılmaları, kitlesel destek konusunda bir fikir edinmeye yetiyor.

Bu denli geniş bir kitlesel desteğe rağmen gerillaların şimdiye kadar faşist düzene son darbeyi vuramamalarının sebebi gelip uluslararası etkenlere dayanıyor. (Bunu iddia ederken gerillaların eylemlerinden zaafsız, eksiksiz olduklarını söylemek istemiyoruz elbette.) Yakın geçmişe kadar özellikle Latin Amerika'daki gerilla hareketlerinin büyük ölçekli eylemleri uluslararası kamuoyunda, özellikle de Avrupa'da, olumlu yankılar yapıyordu. Sağlanan destek esas olarak romantik bir muhtevadan öteye pek gitmiyordu ama yine de olumlu etkiler yapıyor, manevi açıdan moral veriyor, kamuoyu oluşumuna hizmet ediyor, kitlelerin göreceli de olsa, duyarlı kılınması kolaylaşıyordu. Bugün böyle bir ortam yok. Nikaragua örneği ile kıyaslanırsa daha iyi anlaşılır. İşte bu sessizlikten faydalanan ABD, El Salvador rejimini doğrudan desteği ile ayakta tutuyor. Bir zamanlar Yanke emperyalizmi! diye gürültü koparan bazı çevreler ABD'nin Salvador'da giriştiği katliamlar karşısında eski duyarlılıklarını pekala kaybetmiş durumdalar. Filipinlerdeki darbe girişimini doğrudan bastıran ABD, Salvador'da rahat durur mu?

Öte yandan, Sovyetler Birliği yakın döneme kadar Latin Amerika'daki devrimci hareketlere doğrudan veya el altından "enternasyonalist

(Devamı s.34'de)

El Salvador devrimi...

(Baştarafı s.33'te)

dayanışma" görünümü altında yardım ediyordu. Bu yardımın maksadı sözkonusu hareketleri kendi dümen suyuna almak olduğu gibi, aynı zamanda bir süper güç olarak rakibi ABD'yi rahatsız etmek, ona karşı bir koz olarak kullanmaktı. Gorbaçov'la birlikte revizyonizmin sahte "enternasyonalist dayanışma" maskesi de tümüyle düştü. Oynanan oyun çok açık; SSCB, ABD'nin nüfuz alanına, özellikle de Latin Amerika'ya burnunu sokmayacak ve bunun karşılığında da ABD perestroykayı sekteye uğratacak girişimlerden kaçınacak, Doğu Avrupa'da yaşanan çözülmenin denetimden çıkmaması ve çıkartılmaması için Gorbaçov ile dayanışmaya girecek. Bu anlaşma Malta zirvesinde karara bağlandı.

Kremlinin revizyonist şefleri bununla da sınırlı kalmıyorlar. "Devrimler dönemi kapanmıştır" diye Birleşmiş Milletler kürsüsünde beyanatta bulunan Gorbaçov, bundan sonra böyle girişimleri desteklemek orda kalsın, bastırmanın yollarını arıyor. Örneğin Nikaragua'yı faşist Kontra gerillalarına taviz vermeye zorladılar, Nikaragua devriminin zaten "istenmeyen bir çocuk" olduğunu Sovyet dışişleri bakanı açıkladı. Sovyetlerin baskıları sonucu Nikaragua yöneticileri dert yanıyorlar "Nereden çıktı bu gerillalar! Bizim hiçbir ilişkimiz yok. Asla yardım etmedik, kimsenin iç işlerine karışmayız. Zaten başımız dertte..."

Dahası var! Küba'nın Farabundo Marti Kurtuluş Cephesine yaptığı yardım sanki yüzkızartıcı bir suçmuş gibi Küba aleyhinde bir kampanya başlattılar. Nikaragua doğrudan Küba'yı suçluyor ve ekliyor "orada zaten toplu ayaklanma koşulları yoktu ki..." Nikaragua yönetimi El Salvador'un ayaklanan ve zafere yürüyen devrimci güçlerine yardım etmekten geri durmakla kalmıyor, bu yardımı yapan Küba'yı suçlayabiliyor. Sovyet yönetiminin ağır baskısı ve belki ABD'ye yaranma kaygısı, bu utanç verici ve korkak tutuma yolaçıyor.

Elbette böylesi bir uluslararası ortamda ABD emperyalizmi El Salvador'da hiç kaygı duymadan yapmak istediğini yapabilecektir.

Malta Zirvesi ve Yeni Dengeler

(Baştarafı s.30'da)

gelişmelere müdahale edilmeden olayların seyrine bırakılması gerektiğinin hatırlatılması vb. bütünüyle ABD ve SB'nin çıkarlarına yanıt veren, dayanış-mayı ortaya koyan zirve sonuçlarıydı.

Zirve bir kez daha gösterdi ki, Batı burjuvazisi, Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerinde sosyalizm adına bir şey bulunmadığına ve bu açıdan bir tehlike olmadığına ikna olmuştur. Bu bakımdan Gorbaçov'un işbaşında bulunmasını kendi çıkarları açısından güvence olarak görüyorlar ve her bakımdan destek vermeye hazırdırlar. Bush'un, zirve sonrasında "SSCB'de yürürlükte olan reformlarla, ABD-SSCB ilişkilerinde yeni bir dönemin eşiğine gelmiş bulunuyoruz" demesi, Batılı emperyalistlerin samimi duygularının dile getirilmesiydi. Öte yandan, ABD Dışişleri Bakanı J.Baker'in zirve öncesinde, "düzeni sağlamak için" SB'nin gerekirse Azerilere ve Ermenilere karşı zor kullanılmasına ses çıkarmayacaklarını söylemesi ise, Batı burjuvazisinin Sovyetler Birliği yönetimine ne derece ve ne amaçla destek verdiklerinin çarpıcı bir göstergesiydi.

Sonuç olarak Malta Zirvesi, ABD ve Sovyetler Birliği'nin ortak korkularını yenmek ve ortak çıkarlarının korumak için bir dizi kararın alındığı bir zirve oldu.

Yurtdışındaki okuyucularımız için yazışma adresimiz:

Postfach 10 18 45
5600 Wuppertal 1

Malta Zirvesi ve El Salvador'da devrim

Gorbaçov ve Bush'un ani buluşması "barış"ı ilerletmenin değil, iki ülkenin süper güç olarak gerilemeye başlamasının sancılarıydı. Bu nedenle bu buluşmalar eskisi kadar yankı bulmuyor.

Gorbaçov "önemli olan Avrupa'da barışçı bir şekilde ilerlemektir" diyor, ama ardından da D.Almanya'da muhtemel gelişmelere karşı askeri gücünü alarma geçirmiş bulunuyor. İki lider de Avrupa'da "barışçıl" dönüşümlerden yana. Ama öte yandan, D.Almanya'da gelişen halk hareketinin Sovyetler Birliği, Macaristan, Polonya, Bulgaristan ve özellikle de, aynı ulustan olmanın getirdiği bir yığın olanak sayesinde Batı Almanya işçi ve emekçileri içinde bir canlanmayı getireceği korkusu da vardır. Haksız da değiller.Daha şimdiden, Doğu ve Batı Berlinliler, 9 Aralıkta, emperyalistlerin ve özellikle de B.Alman tekellerinin büyük Avrupa çabasına karşı ortak bir yürüyüş düzenlemiş bulunuyorlar. Bu canlı kaynaşma ve tartışma ortamında, Avrupa'da "barışçıl" dönüşümlerin sürdürülmesine tedirginlikle bakıyorlar. "Ortak Avrupa Evi" hayalleri korkuyla içiçe yürüyor. Gorbaçov bu defa cebinde heyecan yaratacak bir öneriyle değil, Perestroyka için yardım dilenmeye ve Doğu Avrupa'daki gelişmeleri kontrol altında tutmak için alınacak ortak tedbirleri görüşmeye gitti Malta'ya.

ABD'nin de ekonomik zorlukları biliniyor. Reagan döneminde silahlanmaya harcanan 2 trilyon dolar her yıl devlet bütçesinden 200 milyar bütçe açığı yaratıyor. Diğer yandan iki süper gücün etkinliğini geriletecek Japonya ve Avrupa korkusu biliniyor. Bu korku Avrupa'da "Büyük Almanya" planlarıyla maddi bir temel kazanıyor. İki lider Almanya'yı frenleme şansını şimdilik "Ortak Avrupa Evi" içinde buluyorlar.

Orta Amerika ABD emperyalizmi açısından ayrı bir yaradır. Gorbaçov'a perestroyka yardımı söz veriyor, ama Sovyetlerin Küba'ya her türlü yardımı kesmesini istiyor. Bunun üzerine Gorbaçov ABD'nin anladığını, Sandinist ve diğer ulusal kurtuluş hareketlerine silah yardımını çoktan kestiğini belirterek, Bush'u biraz olsun sakinleştiriyor.

Fakat bu sukûneti El Salvador'daki devrimci ayaklanma bozuyor. Somoza'nın 1979'da Nikaragua'dan kovulması ABD'nin Orta Amerika'daki varlığına önemli bir darbeydi. Reagan 1983'de şöyle diyordu: "Eğer bu bölgede kendimizi savunacak gücü gösteremezsek, diğer bölgelerde başarı elde edemeyiz." Ama bugün gelişmeler başka bir seyir izliyor. ABD El Salvador'da savaşan bir halkla karşı karşıya bulunuyor.

1980'de dört örgütün ortak birliği sonucu oluşan Farabundo Marti Kurtuluş Cephesi (FMLN) ve müttefik parti FDR, 11 Kasımdan bu yana ABD'nin stratejik çabalarını ve ARENA uşak hükümetini çıkmaza soktu. Gerillalar ilk günden beri 14 şehirden sekizini ellerinde bulunduruyorlar. Yolların önemli noktalarını ve El Salvador'un stratejik yerlerini denetim altında bulunduruyorlar. Uşak hükümetin elinde yalnızca bir hava üssü kalmıştır. (Belki de kaçmak için!)

ABD askeri danışmanları yanında, günlük iki milyar dolar askeri ve ekonomik yardım yapmaktadır. Darbe yoluyla gelen kukla hükümetler yerine, "serbest" seçimle "demokratik" bir görünüm verilen yönetimler bugüne kadar oluşturuldu. Fakat bugün bu strateji de iflas etmiş bulunuyor. ABD'nin askeri gücü denetiminde başa getirilen ARENA partisi ve kahve patronu Cristioni oyların ancak % 16'sına dayanıyor. Bu partinin kurucusu d'Ausbuisson bu yılın Haziranında sivil halka karşı katliam düzenleyen ve 500 kişiyi katleden faşist komandoların şefidir de.

Fakat devlet terörü halkın gerillaları desteklemesini engelleyemiyor. FMLN'nin şimdiki saldırısının gücü ve dayanağı şehir halkıdır. Son yıllarda işçiler sendikalar da dahil olmak üzere bir çok örgüt oluşturmuştur. Yoksul bölge halkı tamamen FMLN'yi destekliyor. Bu yılın Eylül ayında farklı eğilimlerden oluşan 60'ın üzerinde dernek ve kuruluş, FMLN'ye destek için ortak bir birlik oluşturdular. Gerillalar halkın tam desteğini almış bulunuyor. Örneğin greve çağrısına bütün işçi ve emekçiler tarafından uyuldu. FMLN, yaptığı son açıklamada, ARENA kuklasının günlerinin artık sayılı olduğunu belirterek, ABD'nin fiili askeri müdahalesine karşı bütün halkı direnişe ve uluslararası maddi, manevi dayanışmaya çağırıyor. El Salvador halkı Gorbaçov'a değil kendi özgücüne ve diğer özgürlük ve sosyalizm için mücadele eden halkların desteğine güveniyor.

R.Genç

Filipinlere müdahale ve "barışçı" emperyalizm

ABD savaş uçaklarını bu kez de, "özgürlüğün savunulmasında omuz omuza mücadele" etmek iddiasıyla Filipinlere gönderdi.

Filipinler'de 1969'dan beri savaşan gerillaların yükselen mücadelesi ve geniş kitlelerin baskısı sonucu diktatör Marcos 1986 yılında ülkeden kaçmak zorunda kaldı. Marcos'un kaçtığı gün cumhurbaşkanlığını ilan eden Aquino kendisini demokrasi havarisi gösterdiği gibi, Batı ve ABD burjuvazisi de bu yönde yoğun bir propaganda yürüttü.Aquino'yla gelen demokrasi (!) geniş kitlelerin ve gerillaların üzerinde de etkili olmadı değil. Kısa süre sonra gerillalarla ateşkes imzalandı, düzene muhalif güçler Marcos'un kaçışını ve Aquino'nun gelişini gösterilerle kutladılar.

Fakat bu durum uzun sürmedi, süremezdi de. Zira, figüranlar değişmişti ama rejim ayakta duruyordu. Aquino ile gelen "demokrasi" öyle bir demokrasiydi ki, Marcos döneminin kilit adamları yeni yönetimle birlikte çalışıyordu. Hatta Morcos'un has adamı Fidel Ramos Aquino'nun savunma bakanlığını yapıyordu. Rejim yerine figüran değişikliğinin, propaganda edildiği gibi hiç de ciddi bir değişiklik olmadığı kitleler nezdinde kısa denilebilecek bir sürede anlaşıldı. Öyle ki, Marcos yanlılarının yeni yönetime karşı giriştiği toplam altı darbenin ilk bir kaçı geniş protestolarla karşılanırken, sonraki darbeler ya protesto dahi edilemez, ya da çok zayıf protesto edilir oldu.

Kapitalizmin savunucusu ve koruyucusu Aquino'nun, kapitalist dünyanın çıkarlarını korumak için gerici rejimlerin jandarmalığını üslenen ABD emperyalistlerini yardıma çağırmasında yadırganacak bir şey yok. ABD Başkanı, "dünya barışına katkıda bulunmak" bahanesiyle Malta'ya giderayak Filipinler'e savaş uçaklarını göndermekten çekinmedi. Revizyonistler emperyalizmin niteliğinin değiştiğine dair çığırtkanlık yapadursunlar,olaylar her geçen gün onların yalancılığını ortaya çıkartıyor. Sanılmasın ki ABD savaş uçaklarını Filipinler'e sadece "isyan"ın bastırılması için gönderdi.Belki de bundan çok, Filipin proletaryasına ve savaşan gerillalara gözdağı vermek istedi.Son 1,5 yıl içerisinde Filipinler'i bir grev dalgası sarmış bulunuyor. Ücret artışı talebiyle yürütülen savaşım, dönem dönem hükümeti zor durumda bırakmakta. Gerillaların savaşımı ise yükselme yönünde bir ivme göstermektedir. Ordunun üst düzey yöneticilerinden birinin açıkladığı gibi, "gerillalar köylüler arasında iyi örgütle"niyorlardı, "ekonomik açıdan başarılı düzenlemelere" gidiyorlar ve "hükümetten daha iyi vergi" topluyorlardı.

ABD'nin Filipinlere müdahalesi ne ilk ne de son müdahaledir. Son iki yılda kapitalist sistemin çıkarlarını korumak için İran, Libya ve Panama'ya da fiili müdahalede bulunmadı mı?Filipinler'e saldırı kararının "barış" görüşmelerine giderayak alınması ise ikiyüzlülüğün ve çirkefliğin boyutunu gösteriyor.Tarih defalarca gösterdi; emperyalizmin "barış"cılığı bu kadardır. Onlar çıkarlarına dokunulmadığı ölçüde "barışçı"dırlar. Ne zaman ki çıkarları tehlikeye girdi, işte o zaman öldürücü silahlarını harekete geçirmede tereddüt etmemişlerdir, etmeyeceklerdir de.

Dün İran, Libya, Panama ve Filipinler'de yaşananların yarın Türkiye'de yaşanmayacağının bir garantisi var mıdır? O halde geniş yığınları uluslararası sermaye cephesine karşı anti-emperyalist bilinçle donatmaya daha birönem vermeliyiz.Tutarlı bir anti-emperyalizmin anti-kapitalizmden geçtiğini unutmadan!

Can Utku

Doğu Avrupa'da...

(Başlarafı s.32'de)

ra yayılamaz mı? Başka halklar için ilham kaynağı olamaz mı? Burjuvazinin de endişelendiği budur. Burjuvazinin endişelenmesi kendi düzenine güvenememesinden kaynak-lanıyor. Doğu Avrupa'da yıkılan düzenlerden pek farklı bir alternatif sunamaz burjuvazi. Belki de onları yer yer aratacak da!

Demokratik Almanya Cumhuriyeti:

Marksizm-Leninizme ihanet iflas etti

Dieter Ilius

II.Dünya Savaşı sonrasında Almanya'nın Sovyet işgalindeki bölgesinde anti-faşist demokratik bir değişim oldu ve Batılı iktidarların eliyle Almanya bölününce, Haziran 1952'de yapılan SED (Sosyalist Birlik Partisi) 2.Parti Konferansında sosyalizmin inşasına geçmek kararı alındı.

1951'den 1955'e kadar olan birinci beş yıllık plan döneminde sanayi üretimi iki misline çıkarıldı, ağır sanayinin inşasına girişildi ve ekonomik dengesizlikler azaltıldı.

Sosyalist inşaya girişilmesi kararı, aynı zamanda sınıf mücadelesinin keskinleşmesi ve gittikçe artan bürokratik hatalarla bağıntılıydı. İşçiler ve diğer emekçiler içindeki çelişkiler ikna yoluyla çözülmek yerine, çoğu kez tepeden inme kararnamelere başvuruldu.

17 Haziran 1953

17 Haziran 1953'te yaklaşık 270 işyerinde 300-400 bin işçi iş standardındaki yüzde 10'luk bir artışa karşı greve gitti. Bu, bürokratik keyfiliklere karşı haklı bir işçi protestosuydu. Bununla birlikte, haklı işçi protestolarıyla ajan ve faşist unsurların karşı-devrimci eylemleri birbirine karıştı. Sovyet panzerleri duruma müdahale ettiler.

Daha sonra SED içinde 17 Haziran olaylarının değerlendirilmesi etrafında şiddetli ve hararetli tartışmalar oldu. Alınan ilk tavırların birinde şöyle dendi: *"Eğer işçi kitleleri partiyi anlayamıyorlarsa, bu partinin suçudur, işçilerin değil." (SED Dökümanları,* Cilt:4, s.44) Ama buna tamamiyle zıt bir şekilde, SED'nin 1954 yılında yapılan IV.Kongresinde, Walter Ulbricht, herhangi bir ciddi ve somut özeleştiri yapmaksızın 17 Haziran olaylarını kabaca bir "faşist darbe" olarak damgaladı.

İlkeli bir eleştiri ve özeleştiri yoluyla işçi sınıfını bürokratizmin tüm gelişimine ve Batı Alman emperyalizminin gerici girişimlerine karşı harekete geçirmek yerine, Ulbricht grubu, çok geçmeden SBKP'nin Kruşçev önderliği altında izlenen revizyonist yoluna girdi.

SBKP'nin XX. Kongresi

1982 Haziranında toplanan MLPD'nin Kuruluş Kongresi'nde karara bağlanan temel programında kısaca şöyle deniyor: *"SBKP'nin 1956 Şubatında yapılan XX.Kongresinde soysuzlaşmış bir bürokrasi iktidarı ele geçirdikten ve modern revizyonizmin açık propagandasından sonra, bürokratik tekelci bir biçim içerisinde kapitalizm adım adım restore edildi...* (Sovyet yönetimi - ç) *komünist partileri içindeki revizyonist yardakçılarının yardımıyla Doğu Almanya'yı ve eski sosyalist kamp ülkelerinin çoğunu kapitalizm yolunu tutmaya zorladı."*

SED Merkez Komitesinin, SBKP XX.Kongresinin açılışına gönderdiği bir selamlama mesajında şöyle deniyordu: *"Yaşasın Marx, Engels, Lenin ve Stalin'in yenilmez öğretisi!" (SED Dökümanları,* Cilt: 6, s.34)

Kısa bir süre sonra, Kruşçev'in Stalin'e karşı iftiracı gizli konuşmasından yalnızca 7 gün sonra, Walter Ulbricht, SED Merkez Organı *Neues Deutschland* (Yeni Almanya)'da ilan etti: *"Stalin Marksizm-Leninizmin bir klasiği değildir."*

W.Ulbricht daha sonra XX.Parti Kongresi'nin çizgisi üzerine şunları yazdı: *"XX.Parti Kongresi'nde bu dönem için tayin edici teorik sorunlar üzerine derinlemesine çalışıldı. Böylece bizim partimize ve dünya işçi sınıfına yol gösterildi.* (W.Ulbricht, *"Alman İşçi Hareketi Tarihi,* Cilt:6, s.321)

Böylece Stalin eleştirisinin arkasına sığınarak, onun tarafından savunulan devrimci ilkelere ihanet edildi. Bu ihanet, diğer şeylerin yanısıra barışçıl yoldan sosyalizme geçiş teorisinde tam ifadesini buldu. Ve bu, 24-30 Mart 1956'da SED'nin 3.Parti Konferansı'nda kutsandı. Otto Grotwohl kritik sorunları da kapsayan konuşmasında diğer şeylerin yanısıra şunları söyledi:

"Şimdi yoldaşlar, kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinin geliştirilmesi için barışçıl parlamenter bir yol var mıdır sorusunu sorarlarsa, şöyle cevap verebiliriz: Böyle bir yol vardır. Parlamento, burjuva demokrasisinin bir organı olmaktan gerçek halk istemlerinin bir aracına dönüştürülebilir." (SED'nin 3.Parti Konferansı Protokolü, s.647)

Bunu izleyen yıllarda kapitalizm adım adım restore edildi. Ancak bu özel mülkiyete dayalı bir kapitalizm değil, bürokratik bir kapitalizm idi. Partide, devlette, ekonomide söz sahibi olan bürokratlar bu sistemde üretim araçlarının kollektif sahipleri oldular ve toplumsal olarak üretilen değerler üzerinde pay aldılar. Üretim araçlarının kollektif mülkiyeti çevresine girebilmek için kariyer sahibi olmada SED üyeliği temel koşuldu. Bu gerçeklerin çok çeşili görünümleri ve sonuçları Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nde çalışan insanlarca iyi bilinir. Bundan dolayı son dönemki tüm gösterilerde parti yöneticilerinin imtiyazlarının kaldırılması telebi yükseltiliyor.

Daha sonraki yıllarda SED yönetimi SBKP'nin sistemleşen revizyonist çizgisini ve her yeni gelişmeyi olduğu gibi benimsedi.

Böylelikle 1961'deki XXII.Parti Kongresi'nde Kruşçev "bütün halkın partisi ve devleti" teorisini geliştirdi.

Bütün halkın devleti teorisi çok önceleri Friedrich Engels tarafından revizyonist bir teori olarak eleştirilmişti. Lenin açık olarak şöyle diyordu: *"Marx'ın devlet teorisinin özünü yalnızca, tek bir sınıfın diktatörlüğünün sadece genel olarak her sınıflı toplum için değil, sadece burjuvaziyi alaşağı etmiş olan proletarya için değil, fakat aynı zamanda kapitalizmi sınıfsız toplumdan, komünizmden ayıran tüm tarihsel dönem için de gerekli olduğunu anlayanlar, yalnızca onlar kavramışlardır."* (Lenin, *Toplu Eserler,* C.25)

SED'nin Merkez Komitesi tarafından yayınlanan *Alman İşçi Hareketinin Tarihi*'nde SBKP'nin Programı üzerine tek bir eleştiri bile olmaksızın şöyle deniyor: *"Bu program... her şeyden önce... proletarya diktatörlüğü devletinin nasıl ve niçin bütün halkın devletine dönüşeceği sorusuna bir açıklık getiriyor."* (Bölüm XV, s.14)

Doğu Almanya için, sözü edilen bu halk devletine geçiş geleceğe ertelendi. Ve işçi-köylü devletinin yavaş yavaş gelişmesi proletarya diktatörlüğünün halk devletine dönüşmesinin yolunu açtı. (aynı yer, s.126-127)

Marksizm-Leninizmin belirli kavramlarının biçimsel korunumu

Bu, revizyonist teorinin Doğu Almanya'nın özel politik koşullarına uydurulmasıydı. 1976'da X.Parti Kongresi'nde kabul edilen ve bugün de halen geçerliliğini koruyan SED Programında proletarya diktatörlüğünden biçimsel olarak sözedilir. Bundan dolayı, bugün bile bazı gerçek komünistler Honecker ve Ulbricht'in yönetimi altındaki SED'nin, SBKP'nin yönetiminden farklı olarak Marksizm-Leninizme bağlı olduklarını düşünüyorlar.

Mamafih, Marksizm-Leninizmin belirli kavramlarının biçimsel olarak korunması SED yönetimine, proletarya diktatörlüğünün yokedilişinin ve soysuzlaşmış bürokrasiden oluşan yeni burjuvazinin gerçek diktatörlüğünün yalnızca daha iyi gizlenmesine hizmet etti. Böylece 1968'de, Demokratik Almanya Cumhuriyet Anayasasında daha önce var olan grev hakkı kaldırıldı.

Rote Fahne,
18 Kasım 1989, Nr.47

Maden-İş...

(Baştarafı s.10'da)

"bu işçiyle bir yere gidilemez" demedik. Demeyeceğiz de...

2- Ekim okurlarını pratik mücadele içinde eğitmek, gelişmelere bağlı olarak, daha ileri yeni görevler tespit etmek. Soruna kendi sınıf örgütmüzü yaratma perspektifiyle yaklaştık ve buna uygun çalıştık. Kollektif çalışmanın geliştirilmesi, yeni kazanımlarla saflarımızın sıklaştırılması, bilinç düzeyimizin yükseltilmesi ile birlikte pratik mücadeleyi daha üst aşamaya çıkarmak hedefimizdi.

Geldiğimiz yerle asla yetinmeyeceğiz. Sermaye iktidarının sürdüğü, "sosyalist demokrasi" adına sınıf mücadelesinin terkedildiği ve sosyalizmi hedef olmaktan çıkaran ideolojik bulanıklığın sürdüğü bugünkü koşullarda bizleri daha önemli görevler bekliyor. Bunun bilincindeyiz...

21 Kasım 1989
TTK (Türkiye Taş Kömürleri)'da çalışan
EKİM okurları

(Başlarafı s.40'da)

katlandılar. Bu kez de Fransa, "tarihsel sınıf mücadelelerinin, her seferinde, herhangi başka bir yerde olduğundan daha fazla, kesin karara kadar sürdürüldüğü ... ülke" (Engels, Marx'ın *Der 18 Brumaire* 'ine Giriş) olma yolundaki eski ününü kanıtladı. Fransız sosyalistleri teori yapmaya değil, eyleme başladılar. Fransa'daki demokratik olarak oldukça yüksek bir düzeye ulaşmış siyasal koşullar, bütün sonuçlarıyla birlikte "bernştaynculığı pratiğe" hemen koymaya olanak sağlamıştı. Millerand, pratik bernştaynculığın kusursuz bir örneğini verdi; Bernstein ve Vollmar'ın onu böylesine büyük bir gayretkeşlikle savunmaları ve övmeleri nedensiz değildir. Gerçekten de, eğer sosyal-demokrasi, özünde salt bir reform partisi ise ve bunu apaçık kabul etmek yürekliliğini göstermek zorunda ise, o zaman, bir sosyalist, yalnızca burjuva hükümetine katılma hakkına sahip olmakla kalmaz, bu yolda her zaman çaba göstermek zorundadır da. Eğer demokrasi, özünde, sınıf egemenliğinin ortadan kaldırılması anlamına geliyorsa, öyleyse niçin bir sosyalist bakan, tüm burjuva dünyasını sınıf işbirliği üzerine söylevlerle büyülemesin? İşçilerin jandarmalar tarafından kurşunlanması, sınıfların demokratik işbirliğinin gerçek niteliğini yüzlerce binlerce kez gözler önüne serdikten sonra bile, niçin bu bakan hükümette kalmasın ki? Bugün Fransız sosyalistlerinin *knouteur, pendeur et déportateur* (*) adından başka bir ad vermedikleri çarın selamlanmasına niçin katılmasın ki? Ve bütün dünyanın gözleri önünde sosyalizmin böylesine aşağılanması ve kendi kendini alçaltmasının karşılığındaki ödül, çalışan yığınların -zaferimizi güvenceye alabilecek bu biricik temelin- sosyalist bilincinin çürümesi karşılığındaki ödül, bütün bunların ödülü, zavallı reformlar, aslında burjuva hükümetlerden daha da fazlası elde edilmiş bulunan bu zavallı reformlar için şatafatlı *projelerdir*!

Gözlerini bilerek kapatmayan bir kimse, sosyalizm içindeki bu yeni "eleştirel" eğilimin, *oportünizmin* yeni bir türünden ne daha fazla ne de daha az bir şey olmadığını görmemezlik edemez. Ve eğer insanları kuşandıkları parlak üniformaları ya da kendilerine verdikleri gösterişli ünvanlarıyla değil de, eylemleriyle ve gerçekte savundukları şeylerle değerlendirirsek, "eleştiri özgürlüğünün", sosyal-demokrasi içinde oportünist bir eğilim özgürlüğü, sosyal-demokrasiyi demokratik bir reform partisine dönüştürme özgürlüğü, sosyalizme burjuva düşüncelerini ve burjuva unsurlarını sokma özgürlüğü anlamına geldiği apaçık ortaya çıkacaktır.

"Özgürlük" büyük bir sözcüktür, ama sanayi özgürlüğü bayrağı altında en yağmacı savaşlar verilmiştir, emek özgürlüğü bayrağı altında çalışan halk soyulup soğana çevrilmiştir. "Eleştiri özgürlüğü" teriminin modern kullanımı, doğuştan taşıdığı aynı sahteliği içermektedir. Bilimde ilerlemeler kaydettiklerine kendilerini gerçekten inandırmış olanlar, eski görüşlerle yanyana yürümek için yeni görüşlerin özgürlüğünü istemezler, eskilerin yerine yeni görüşlerin konulmasını isterler. Bugün işitilmekte olan "yaşasın eleştiri özgürlüğü", boş fıçı masalını pek fazla anımsatıyor.

Kaynaşmış bir grup halinde, sarp ve zorlu bir yolda, birbirimizin ellerine sıkı sıkıya sarılmış olarak ilerliyoruz. Düşman tarafından her yandan sarılmış durumdayız ve bunların ateşi altında hemen hemen hiç durmadan ilerlemek zorundayız. Özgürce benimsediğimiz bir kararla, düşmanla savaşmak amacıyla, daha başında kendimizi tek başına bir grup olarak ayırdığımız için ve uzlaşma yolu yerine mücadele yolunu seçmiş olduğumuz için, bizi suçlayan kimselerin bulunduğu yakınımızdaki bataklığa çekilmemek amacıyla birleşmiş bulunuyoruz. Ve şimdi aramızdan bazıları şöyle bağırınaya başlıyorlar: gelin bataklığa gidelim! Ve onları ayıplamaya başladığımız zaman da, karşılıkları şu oluyor: ne geri insanlarsınız! Sizi daha iyi bir yola çağırma özgürlüğünü bize tanımamaktan utanmıyor musunuz! Evet beyler! Yalnızca bizi çağırmakta değil, istediğiniz yere, hatta bataklığa bile gitmekte özgürsünüz. Aslında bize göre sizin gerçek yeriniz bataklıktır, oraya ulaşmanız için size her türlü yardımı yapmaya da hazırız. Yeter ki ellerimizi bırakın, yakamıza yapışmayın ve o büyük özgürlük sözcüğünü kirletmeyin, çünkü biz de dilediğimiz yere gitmekte "özgürüz", yalnızca bataklığa karşı değil, yüzlerini bataklığa doğru çevirenlere karşı da savaşmakta özgürüz!

Ne Yapmalı? (I. Bölüm, s.13-18)
Sol Yayınları,1. Baskı

(*) Cellat, kırbaççı ve sürgüncü.-ç.

"Eleştiri özgürlüğü" ne demektir?

V.İ.Lenin

"Eleştiri özgürlüğü", hiç kuşkusuz, günümüzün en moda sloganı ve tüm ülkelerde sosyalistler ve demokratlar arasındaki tartışmalarda en sık kullanılan slogandır. İlk bakışta, tartışmaya giren taraflardan birinin eleştiri özgürlüğüne ciddiyetle başvurmasından daha garip gözüken bir şey olamaz. Avrupa ülkelerinin çoğunluğunun, bilim ve bilimsel araştırma özgürlüğünü güvence altına alan anayasa hukukuna karşı, ileri partiler içerisinde sesler mi yükseltilmiştir? Her fırsatta yinelenen bu moda sloganı duyan ama tartışanlar arasındaki anlaşmazlığın özüne henüz girememiş olan dışardan bir gözlemcinin yorumu, "burada yanlış bir şeyler olsa gerek" olacaktır; "besbelliki, bu slogan, tıpkı lakaplar gibi kullanılakullanıla meşru hale gelen ve neredeyse genel terimler halini alan, alışılagelen sözlerden biridir".

Aslında da, bugünkü uluslararası sosyal-demokrasi (*) içerisinde bu iki eğilimin oluşmuş olduğu, kimse için bir sır değildir. Bu iki eğilim arasındaki çatışma kimi zaman alev alev parlamakta, kimi zaman da "ateşkes kararlarının" heybetli külleri altında sönmeye yüz tutmakta ve içten içe yanmaktadır. "Artık eskimiş dogmacı" marksizme karşı "eleştirel" bir tutum benimseyen bu "yeni" eğilimin özü, Bernstein tarafından yeterli açıklıkta *sunulmuş* ve Millerand tarafından *sergilenmiş* bulunmaktadır.

Sosyal-demokrasi bir toplumsal devrim partisi olmaktan çıkıp, toplumsal reformların demokratik bir partisi haline gelmelidir. Bernstein bu siyasal istemi, koskoca bir iyi uyum sağlamış "yeni" kanıtlar ve nedenlemeler dizisiyle kuşatmıştır. Yadsınan, sosyalizmi bilimsel bir temel üzerine oturtma ve tarihin materyalist kavrayışı açısından onun gerekliliği ve kaçınılmazlığını sergileme olanağı idi. Yadsınan, artan yoksulluk, proleterleşme süreci, ve kapitalist çelişkilerin yeğinleşmesiydi; *"nihai amaç"* kavramı bile geçersiz ilan edildi, ve proletarya diktatörlüğü düşüncesi ise tümden reddedildi. Yadsınan, liberalizm ve sosyalizm arasındaki ilke yönünden karşıtlıklardı. Çoğunluğun iradesine uygun olarak yönetilen tam demokratik bir topluma bunun uygulanamayacağı, vb. tezine dayanılarak yadsınan şey, *sınıf mücadelesi* teorisi idi.

Böylelikle, devrimci sosyal-demokrasiden burjuva toplumsal-reformculuğuna kesin bir dönüş istemine, marksizmin tüm temel düşüncelerinin burjuvaca eleştirisine daha az kesin olmayan bir dönüş eşlik ediyordu. Marksizmin bu eleştirisinin uzun zamandan beri siyasal kürsülerden, üniversite koltuklarından, sayısız broşürlerde ve bilgiçce yazılmış bir dizi incelemelerde yönlendirilmekte olduğu olgusu karşısında, eğitim görmüş sınıfların genç kuşaklarının tümünün on yıllar boyunca sistemli bir biçimde bu doğrultuda yetiştirilmesi olgusu karşısında, bu "yeni eleştirel" eğilimin sosyal-demokrasi içerisinde, tıpkı Minerva'nın Jupiter'in kafasından fırlaması gibi, eksiksiz olarak fırlayıp çıkmasında şaşırtıcı bir şey yok. Bu yeni eğilimin içeriğinin büyümesine ve biçimlenmesine gerek yoktu, burjuva yazınından sosyalist yazına olduğu gibi aktarılmıştı.

Devam edelim. Eğer Bernstein'ın teorik eleştirisi ve siyasal özlemleri kimileri için hala bulanık kalıyorduysa, Fransızlar, bu "yeni yöntemi" çarpıcı bir biçimde sergileme zahmetine

(Devamı s.39'da)

(*) Yeri gelmişken belirtelim ki, modern sosyalizmin tarihinde bu, belki eşi olmayan ve kendine göre pek avutucu, yani sosyalist hareket içerisinde çeşitli eğilimlerin çekişmelerinin ulusal olmaktan uluslararası olmaya dönüştüğü bir olaydır. Eskiden, lasalcılar ile ayzenahçılar arasında, guesdcilerle olanakçılar arasında, fabiyanlarla sosyal-demokratlar arasında, ve Narodnaya Volya yandaşları ile sosyal-demokratlar arasında sürdürülen anlaşmazlıklar, tamamen ulusal çerçeveler içerisinde, tümüyle ulusal özellikleri yansıtan, ve sanki farklı yüzeyler üzerinde yürütülen sınırlar içerisinde kalıyordu. Şimdi ise (şimdi açıklığa kavuştuğu gibi), İngiliz fabiyanları, Fransız bakanlıkçıları, Alman bernsteincıları, ve Rus eleştiricileri -bunların hepsi de aynı aileden, hepsi de birbirlerini övmektedir. Birbirlerinden öğrenmektedir, ve "dogmacı" marksizme karşı birlikte silaha sarılmaktadır. Sosyalist oportünizmle bu ilk gerçek uluslararası savaşta, uluslararası devrimci sosyal-demokrasi, Avrupa'da uzun zamandan beri hüküm süren siyasal gericiliğe bir son vermede belki de yeterli güce ulaşacaktır.